

EURÓPSKA CENTRÁLNA BANKA
BANKOVÝ DOHLAD

Výročná správa ECB o činnosti dohľadu

2015

Marec 2016

Obsah

Predslov: prezident ECB Mario Draghi	3
Predslov: predsedníčka Rady pre dohľad Danièle Nouyová	4
1 Organizačný rámec: bankový dohľad ECB	11
1.1 Plnenie požiadaviek na zodpovednosť	11
1.2 Rozhodovanie	12
1.3 Nábor zamestnancov bankového dohľadu ECB	16
1.4 Implementácia kódexu správania	19
1.5 Uplatňovanie zásady oddelenia úloh v oblasti menovej politiky od úloh v oblasti dohľadu	19
1.6 Rámec vykazovania údajov a správa informácií	20
2 Prínos dohľadu k finančnej stabilite	23
2.1 Úverové inštitúcie: hlavné riziká a celková výkonnosť v roku 2015	24
2.2 Účasť na krízovom riadení	26
2.3 „Bežné“ komplexné hodnotenie	30
2.4 Implementácia modelu dohľadu SSM	33
Box Nepriamy dohľad – potreba konvergencie v záujme dosahovania konzistentných vysokých štandardov dohľadu v rámci SSM	48
3 Udeľovanie povolení, oznamovanie porušení predpisov, donucovanie a sankčné konania	51
3.1 Udeľovanie povolení	51
3.2 Oznamovanie porušení predpisov, donucovanie a sankčné konania	56
4 Jednotný mechanizmus dohľadu ako súčasť európskej a celosvetovej architektúry dohľadu	59
4.1 Európska a medzinárodná spolupráca	59
4.2 Účasť na vývoji európskeho a medzinárodného regulačného rámca	64
5 Podávanie správ o čerpaní rozpočtu	72

5.1	Náklady za rok 2015	72
5.2	Rámec poplatkov: november 2014 až december 2015	74
6	Právne nástroje prijaté ECB týkajúce sa bankového dohľadu	78
7	Slovník pojmov	79
	Použité skratky	83

Predslov: prezident ECB Mario Draghi

Keď sa v roku 2012 rozhodlo o vytvorení jednotného mechanizmu dohľadu v eurozóne, ozývali sa mnohí kritici, ktorí tvrdili, že to je buď nemožné, alebo že to bude trvať nesmierne dlho. A predsa sme už oslávili prvé výročie založenia jednotného mechanizmu dohľadu (Single Supervisory Mechanism – SSM) a treba poznamenať, že z pohľadu európskeho bankového dohľadu išlo o veľmi úspešný prvý rok.

SSM nepredstavoval začiatok ani koniec procesu zavádzania inštitucionálnych reforiem, ktoré sú potrebné na to, aby sme v Európe obnovili stabilitu a udržateľný rast. V mnohých ohľadoch však išlo o významný krok, ktorý umožní pokračovanie tohto procesu.

V prvých rokoch po zavedení eura sme žili v ilúzii, že sa nám podarilo vytvoriť plnohodnotnú menovú úniu. Keďže však prevažnú väčšinu peňazí vydávajú súkromné banky, jednotná mena môže existovať jedine za predpokladu jednotného bankového systému. Ak má byť mena skutočne jednotná, musí byť plne zastupiteľná a nezávislá od svojej formy a umiestnenia. V krajinách so spoločnou menou je preto potrebné účinnejšie spoločné riadenie bankového sektora.

Vytvorenie SSM bolo súčasťou reakcie na túto potrebu. Jednotný orgán dohľadu uplatňujúci konzistentné metodiky internalizuje vzájomnú dôveru. To prináša nielen zvýšenú ochranu pre obyvateľov, ale aj významné výhody pre členské krajiny. Finančné inštitúcie v týchto krajinách môžu v rámci jednotného trhu v plnej miere využívať úspory z rozsahu.

Banková únia však bola postavená na troch pilieroch: jednotnom mechanizme dohľadu, jednotnom mechanizme riešenia krízových situácií a jednotnom systéme ochrany vkladov. Na dosiahnutie skutočne jednotnej meny potrebujeme všetky tri tieto piliere. Dohľad musel prísť ako prvý, keďže bol nevyhnutným predpokladom zriadenia ďalších pilierov bankovej únie. Druhý pilier, jednotný mechanizmus riešenia krízových situácií (Single Resolution Mechanism – SRM), bol vytvorený začiatkom roka 2015. Na dokončenie našej bankovej únie je potrebné vybudovať aj tretí pilier – jednotnú ochranu vkladov. Iba vtedy budeme môcť stavbu považovať za skutočne stabilnú.

Banková únia nie je sama osebe cieľom, ale nevyhnutným predpokladom vytvorenia jednotného európskeho trhu bankových a finančných služieb. Integrované a dobre fungujúce bankové a kapitálové trhy sú nevyhnutné na udržanie stability a úspešnosti eura a zároveň pomáhajú posilňovať rast i zamestnanosť v prospech všetkých obyvateľov Európy.

Predslov: predsedníčka Rady pre dohľad Danièle Nouyová

V čase zverejnenia svojej prvej výročnej správy v marci 2015 nemal jednotný mechanizmus dohľadu (Single Supervisory Mechanism – SSM) ani pol roka. Mal síce sľubnú budúcnosť, no takmer žiadnu históriu. Pri druhom vydaní výročnej správy sa môžeme obzrieť na rok a pol fungovania európskeho bankového dohľadu.¹ Naďalej platí, že SSM má sľubnú budúcnosť, no teraz už má aj povzbudivú minulosť.

Počas roka 2015 sme dosiahli výrazný pokrok v presadzovaní cieľov európskeho bankového dohľadu. Prispeli sme k bezpečnosti a odolnosti úverových inštitúcií a stabilite finančného systému. Rovnakým zaobchádzaním s úverovými inštitúciami sme zároveň podporili jednotnosť a integritu vnútorného trhu. SSM prispel k harmonizácii, riadil sa intruzívnym prístupom k bankovému dohľadu a zintenzívil spoluprácu s európskymi inštitúciami a inými orgánmi dohľadu, ako aj komunikáciu. Je zrejmé, že sa nám zatiaľ nepodarilo vybudovať skutočne európsky bankový dohľad, no k tomuto cieľu sme sa významne priblížili.

Podpora integrácie a harmonizácie – dosiahnuté úspechy a výzvy do budúcnosti

V roku 2015 podnikol európsky bankový dohľad významný krok smerom k harmonizovanému a nestrannému dohľadu vykonaním **procesu preskúmania a hodnotenia orgánmi dohľadu (Supervisory Review and Evaluation Process – SREP) v celej eurozóne** podľa spoločnej metodiky. Po prvý raz bol pri hodnotení všetkých významných inštitúcií v eurozóne použitý rovnaký meter. Použitím prístupu obmedzeného odborného úsudku, v rámci ktorého sa spojili kvantitatívne a kvalitatívne faktory, bolo možné zaručiť konzistentnosť, predísť odkladom výkonu dohľadu a zohľadniť špecifiká jednotlivých inštitúcií. Spoločná metodika do značnej miery ťažila zo skúseností a osvedčených postupov príslušných vnútroštátnych orgánov. Celkovo, ako aj s ohľadom na najbližšie roky bola skúsenosť s prvým harmonizovaným procesom SREP nesmierne povzbudivá.

Dosiahnutie vyššej miery harmonizácie postupov dohľadu v rámci SSM však nebude možné bez ďalšej harmonizácie pravidiel. Európsky regulačný rámec – nariadenie CRR a smernica CRD IV – ponúka viac ako 160 ustanovení, ktoré orgánom dohľadu alebo vládam jednotlivých krajín ponechávajú určitú voľnosť pri rozhodovaní o konkrétnom spôsobe implementácie príslušných európskych noriem. Niektoré

¹ V súlade so štylistickými konvenciami anglických textov vypracovaných ECB by sa jednotný mechanizmus dohľadu mal vo všeobecnosti označovať ako „európsky bankový dohľad“. Pojem „jednotný mechanizmus dohľadu“ sa však môže aj naďalej používať pri popise spôsobu vykonávania dohľadu (skôr ako jeho vykonávateľa) a zároveň môže zostať zachovaný v právnych textoch a vo vysvetleniach týkajúcich sa úloh a systému bankového dohľadu.

z týchto „**možností a právomocí**“ vychádzajú z národných špecifik. Mnohé z nich však predstavujú iba doposiaľ nespochybnené zvyklosti, čisto národný záujem a regulačnú viazanosť. Významným spôsobom ovplyvňujú úroveň obozretnosti celého rámca a porovnateľnosť ukazovateľov kapitálovej primeranosti, zvyšujú mieru komplexnosti a predstavujú zdroj regulačnej arbitráže.

S cieľom vyriešiť túto otázku sme vytvorili skupinu na vysokej úrovni, ktorá identifikovala približne 120 možností a právomocí, ktoré môže vykonávať ECB a pri ktorých existuje priestor na harmonizáciu. Tieto možnosti a právomoci pokrývajú široké spektrum tém, ako napríklad prístup k odloženým daňovým pohľadávkam, vnútroskupinové výnimky pre veľké expozície a vnútroskupinové výnimky z uplatňovania požiadaviek na likviditu. Dohodli sme sa na jednotnej implementácii týchto národných možností a právomocí v celej eurozóne a ich zjednotení so svetovými štandardmi, resp. na uplatnení najkonzervatívnejšieho prístupu v prípadoch, ak štandardy chýbajú. To viedlo k vzniku nariadenia a všeobecných zásad, ktoré boli predmetom verejnej konzultácie a ktoré schválila ECB. Nariadenie vstúpi do platnosti v októbri 2016. Z pohľadu harmonizovaného regulačného rámca v eurozóne ide o významný posun vpred.

Regulačný rámec je však aj naďalej do určitej miery fragmentovaný. Členské štáty si napríklad rozdielne vyložili niektoré ustanovenia smernice CRD IV. Niektoré štáty sa vydali cestou doslovnej transpozície európskej legislatívy, zatiaľ čo iné prostredníctvom svojich vnútroštátnych právnych predpisov zaviedli nadmernú reguláciu. Zákonodarné orgány niektorých krajín navyše fragmentáciu ešte zvyšujú tým, že nezáväzné postupy dohľadu menia na záväzné právne predpisy.

Za transpozíciu smerníc EÚ zodpovedajú vnútroštátne zákonodarné orgány. Nejednotný regulačný rámec je však v rozpore so spoločnými cieľmi bankovej únie. Nutnosť zaoberať sa širokým spektrom rôznych vnútroštátnych právnych predpisov zároveň zďaleka nie je ideálna pre jednotný európsky orgán dohľadu. Preto aktívne presadzujeme ďalšiu **harmonizáciu regulačného rámca** pre bankový sektor. Pokiaľ zostane regulácia nejednotná, zblížovanie postupov dohľadu nedokáže zabezpečiť rovnocenné podmienky pre všetkých. SSM preto aktívne prispieva k práci Európskeho orgánu pre bankovníctvo (European Banking Authority – EBA) na zostavovaní jednotného súboru pravidiel dohľadu a jednotnej príručky dohľadu na úrovni EÚ.

Bankový sektor a činnosti dohľadu v roku 2015

Činnosť dohľadu v roku 2015 vychádzala z výsledkov komplexného hodnotenia uskutočneného v roku 2014. Zároveň sa opierala o analýzu makroekonomického prostredia a rozsiahlu analýzu hlavných rizík ohrozujúcich bankový sektor. Na základe týchto východísk Rada pre dohľad stanovila päť priorít, ktorými sa riadila naša činnosť dohľadu v roku 2015. Išlo o nasledujúce priority:

- obchodné modely a faktory ziskovosti,
- riadenie a rizikové preferencie,

- kapitálová primeranosť,
- kreditné riziko,
- kybernetické riziko a integrita dát.

Spoločné dohliadacie tímy viedli počas roka 2015 diskusie s vrcholovým manažmentom bánk s cieľom jednoznačne formulovať očakávania SSM v oblasti dohľadu a overiť životaschopnosť **obchodných modelov a faktorov ziskovosti**. S významnou podporou príslušných vnútroštátnych orgánov vykonala expertná skupina horizontálnu analýzu porovnateľných skupín, v rámci ktorej zohľadnila špecifiká rôznych obchodných modelov.

V oblasti **riadenia a rizikových preferencií** sa v marci 2015 začalo rozsiahle tematické hodnotenie, ktorého výsledky boli začlenené do procesu SREP. Hodnotenie bolo ukončené v januári 2016 zaslaním listov príslušným inštitúciám. V rámci cyklu dohľadu uskutočnenie tematického hodnotenia umožnilo spoločným dohliadacím tímom stanoviť nadväzujúce opatrenia dohľadu na rok 2016 a identifikovať oblasti budúcich previerok na mieste. V priebehu tohto roka bude zverejnená správa o osvedčených postupoch určených počas tematického hodnotenia.

V roku 2015 bola otázka **kapitálovej primeranosti** prioritou, ktorou sme sa nepretržite zaoberali. Výsledky komplexného hodnotenia poslúžili spoločným dohliadacím tímom ako východiskový bod pre ich ďalšiu činnosť. Práca na možnostiach a právomociach predstavovala významný krok smerom k harmonizovanejšej definícii regulačného kapitálu bánk v rámci SSM. Ďalšou dôležitou oblasťou záujmu bola príprava cieleného hodnotenia interných modelov bánk, ktoré preverí ich schopnosť zabezpečiť adekvátnu mieru rizikovo vážených aktív (risk-weighted assets – RWA). Cieľom je zaručiť súlad s regulačnými štandardmi a podporiť konzistentnosť modelov jednotlivých inštitúcií. Počas roka 2015 sa uskutočnilo prvé zhromažďovanie údajov a bol vypracovaný návrh cieleného hodnotenia interných modelov, ktoré bude prebiehať v najbližších rokoch.

V oblasti **kreditného rizika** bolo v roku 2015 iniciované tematické hodnotenie dlhového financovania. Cieľom hodnotenia bolo získať lepší prehľad o aktivitách spojených s dlhovým financovaním v dohliadaných inštitúciách, zhodnotiť kľúčové faktory a dynamiku tohto trhu, ako aj určiť optimálne postupy v tejto oblasti. Hodnotenie malo tiež umožniť referenčné porovnávanie inštitúcií, pokiaľ ide o dlhové financovanie. Rada pre dohľad navyše zriadila dočasnú pracovnú skupinu, ktorej úlohou je vypracovať a zaviesť konzistentný postup dohľadu v prípade dohliadaných inštitúcií s vysokou mierou nesplácaných úverov.

Pokiaľ ide o **kybernetické riziko a integritu dát**, na začiatku roka 2015 sa začalo tematické hodnotenie kybernetickej bezpečnosti informačných technológií s cieľom zostaviť profily kybernetického rizika významných inštitúcií a uskutočniť referenčné porovnanie dát vyzbieraných od bánk. Na základe prvotných výsledkov sa určili banky, v ktorých sa mali v rokoch 2015 a 2016 vykonať previerky na mieste. Rada pre dohľad tiež schválila prevádzkový a komunikačný model v prípade incidentov

počítačovej kriminality a vytvorenie databázy takýchto incidentov. Na podporu práce v tejto oblasti bola vytvorená expertná skupina, ktorej členmi sú aj zástupcovia príslušných vnútroštátnych orgánov.

Európsky bankový sektor na začiatku roka 2016

V prvom štvrtroku 2016 európsky bankový sektor zaznamenal zhoršenie globálneho finančného prostredia. Európsky bankový sektor je však v súčasnosti do značnej miery odlišný, než bol v minulosti. V prvom rade banky zvýšili **kvalitu a objem držaného kapitálu**. Od roku 2012 sa koeficient CET1 v prípade významných inštitúcií v eurozóne v priemere zvýšil z 9 % na približne 13 %. Tieto inštitúcie sú dobre pripravené na to, aby spĺňali v plnej miere zavedené regulačné kapitálové požiadavky platné od roku 2019. Pokiaľ ide o kapitálové požiadavky dohľadu, európsky bankový dohľad jasne stanovil úrovne kapitálu druhého piliera, ktoré majú banky stabilne udržiavať. Za daných okolností sa požiadavky dohľadu nebudú ďalej zvyšovať.

Európsky bankový sektor je celkovo oveľa lepšie pripravený odolávať neočakávaným nepriaznivým vplyvom, než pred len niekoľkými rokmi. Významné inštitúcie navyše v roku 2015 ďalej zvyšovali svoj zisk. Vďaka tomu boli schopné uplatniť primerané politiky rozdeľovania a pritom aj naďalej dodržiavať regulačné a dohľadové kapitálové požiadavky. Platí to aj pri rozložení nástrojov dodatočného kapitálu Tier 1.

Napriek tomu existuje skupina európskych bánk, ktoré i naďalej vykazujú zvýšenú úroveň **nesplácaných úverov**. Tieto úvery boli identifikované v rámci komplexného hodnotenia z roku 2014, v rámci ktorého sa vôbec po prvýkrát použila harmonizovaná definícia. Rovnako dôležitá je skutočnosť, že na tieto nesplácané úvery bola vytvorená primeraná rezerva. Sme teda v pomerne priaznivej pozícii, ktorá nám umožňuje v najbližších rokoch podporovať ďalšie znižovanie úrovne nesplácaných úverov systematickým spôsobom.

V oblasti štruktúry bankového systému nastala zásadná zmena. Vďaka smernici o ozdravení a riešení krízových situácií bánk (Bank Recovery and Resolution Directive – BRRD) a Jednotnej rade pre riešenie krízových situácií (Single Resolution Board – SRB) máme k dispozícii **režim riešenia krízových situácií**, ktorý umožňuje riadený priebeh zlyhania bánk. Tento režim zaručuje, že náklady na riešenie krízovej situácie už nenesú daňoví poplatníci, ale akcionári a veritelia jednotlivých bánk. Napriek väčšej trhovej disciplíne v nadväznosti na smernicu BRRD sa však nárast spreadov zaznamenaný v prvom štvrtroku 2016 javí vzhľadom na výrazne vyššiu úroveň kapitálu v držbe bánk ako neopodstatnený.

Priority dohľadu na rok 2016

Stredobodom činnosti európskeho bankového dohľadu v roku 2016 budú aj naďalej obchodné modely a faktory ziskovosti bánk. Na tieto oblasti vplýva dlhšie obdobie

nízkych úrokových sadzieb a vysoká miera znehodnocovania aktív. Medzi ďalšie významné riziká, ktorých dôležitosť sa v jednotlivých krajinách líši, patrí kreditné riziko a už spomínaná zvýšená úroveň nesplácaných úverov, obrat vo vyhľadávaní vyšších výnosov, riziko konania a riadenia, riziko štátneho dlhu, geopolitické riziko, rastúca zraniteľnosť rozvíjajúcich sa ekonomík, ako aj riziká v oblasti IT a v súvislosti s počítačovou trestnou činnosťou. Banky sa tiež musia pripraviť na nové regulačné kapitálové požiadavky.

Pri stanovovaní našich priorít dohľadu na rok 2016 sme vychádzali práve z týchto rizík a výziev, a keďže mnohé z nich sa v porovnaní s rokom 2015 výrazne nezmenili, priority dohľadu na tento a predchádzajúci rok sa do určitej miery prekrývajú. Niektoré priority na rok 2015 boli navyše od začiatku stanovené na horizont dlhší ako jeden rok. Vzhľadom na uvedené skutočnosti SSM určil na rok 2016 päť **priorít dohľadu**, ktoré boli zverejnené na začiatku roka 2016:

- riziko obchodného modelu a ziskovosti,
- kreditné riziko,
- kapitálová primeranosť,
- riadenie rizík a kvalita údajov,
- likvidita.

Hlavnou prioritou na rok 2016 je aj naďalej **riziko obchodného modelu a ziskovosti**. Na základe analýz vykonaných v roku 2015 sa začalo tematické hodnotenie faktorov ziskovosti bánk na úrovni jednotlivých podnikov a rôznych obchodných modelov. V tejto súvislosti sa bude dohľad sústreďovať na to, či sa ziskovosť dosahuje, okrem iného, prostredníctvom znižovania úverových štandardov, väčšej závislosti od krátkodobého financovania, alebo zvyšovania rizikových expozícií.

Jednou z hlavných priorít zostáva aj **kreditné riziko**. Zhoršenie úverovej bonity v prípade úverov poskytovaných podnikom a domácnostiam, zníženie úverových štandardov a pretrvávajúca vysoká úroveň nesplácaných úverov sú zdrojom obáv vo viacerých krajinách eurozóny, najmä však v tých, ktoré kríza zasiahla najtvrdšie. Okrem nadviazania na prácu začatú v roku 2015 bankový dohľad ECB preverí aj nadmerné koncentrácie rizika v niektorých oblastiach, ako sú napríklad nehnuteľnosti. S touto témou úzko súvisí aj implementácia nového účtovného štandardu „IFRS 9 – finančné nástroje“, ktorý má vplyv na meranie zníženia hodnoty úverov a oceňovanie finančných nástrojov. V blízkej budúcnosti sa v tejto oblasti začne tematické hodnotenie.

Ďalšou prioritou na rok 2016 je **kapitálová primeranosť**. Mimoriadne aktuálnymi otázkami v tejto oblasti sú konzistentnosť a kvalita interných procesov hodnotenia kapitálovej primeranosti bánk (Internal Capital Adequacy Assessment Process – ICAAP) vrátane ich interných možností záťažového testovania, ako aj výkon dohľadových záťažových testov, napríklad záťažového testu na úrovni EÚ koordinovaného Európskym orgánom pre bankovníctvo. Medzi ďalšie významné

prvky dohľadu v roku 2016 patrí nadviazanie na doterajšiu činnosť zameranú na kvalitu a zloženie kapitálu bánk (aj v súvislosti s možnosťami a právomocami), ako aj posúdenie pripravenosti bánk na nové regulačné štandardy, napr. minimálnu požiadavku na vlastné zdroje a akceptovateľné záväzky (minimum requirement for own funds and eligible liabilities – MREL) a štandard celkovej schopnosti absorbovať straty (total loss-absorbing capacity – TLAC). Významnou prioritou nielen na rok 2016, ale aj na ďalšie roky, bude cieľené hodnotenie interných modelov bánk a intenzity ich rizikovo vážených aktív.

Hlavnou prioritou v roku 2016 je aj oblasť **riadenia rizík a kvality údajov** bánk, a to vzhľadom na nízku ziskovosť a možné snahy o vyhľadávanie vyšších výnosov v spojení s lacným a ľahko dostupným financovaním. Finančná kríza navyše jasne ukázala, že riadiace orgány bánk často nemali informácie potrebné na prijímanie správnych obchodných rozhodnutí. Pre SSM je preto prioritou jednoznačne formulovať, čo sa od bánk z pohľadu dohľadu v tomto smere očakáva. Okrem toho sa uskutoční tematické hodnotenie dodržiavania zásad Bazilejského výboru pre bankový dohľad, pokiaľ ide o účinnú agregáciu údajov o rizikách a vykazovanie rizík zo strany bánk. Toto hodnotenie zároveň podporí zavádzanie opatrení vyplývajúcich z tematického hodnotenia riadenia rizík a rizikových preferencií, ktoré SSM uskutočnil v roku 2015. Na zabezpečenie kvality a bezpečnosti údajov je v neposlednom rade nevyhnutná moderná IT infraštruktúra. Analýza sa preto bude zameriavať aj na riziká súvisiace s informačnými technológiami.

Novou prioritou dohľadu na rok 2016 je **likvidita**. V rámci procesu SREP v roku 2015 sa zistilo, že mnohé banky ešte v plnej miere neplnia očakávania dohľadu, pokiaľ ide o účinné riadenie rizík likvidity. Preto pokračuje práca na zdokonaľovaní metodiky SREP na hodnotenie rizika likvidity. Hodnotenie sa bude okrem iného zameriavať na robustnosť pomeru krytia likvidity a spoľahlivosť riadenia rizika likvidity a rizikových preferencií bánk na základe interných procesov hodnotenia likvidity (Internal Liquidity Adequacy Assessment Process – ILAAP) alebo iného porovnateľného rámca.

V mnohých smeroch sa tieto priority vzťahujú tak na významné banky pod priamym dohľadom ECB, ako aj na menej významné inštitúcie, ktoré patria pod priamy dohľad príslušných vnútroštátnych orgánov a nepriamy dohľad ECB. Konzistentný prístup v rámci celého SSM je zabezpečený v úzkej spolupráci s príslušnými vnútroštátnymi orgánmi a v súlade so zásadou proporcionality.

Konsolidácia modelu dohľadu SSM

Priority dohľadu na roky 2015 a 2016 zdôrazňujú výhľadový charakter prístupu SSM k bankovému dohľadu. Naším hlavným cieľom je včasné riešenie potenciálnych problémov. Vzhľadom na väčšie možnosti referenčného a vzájomného porovnávania tiež podporujeme **hodnotenie rizík z viacerých hľadísk**. Naším cieľom je získať podrobný prehľad o rizikových faktoroch, rizikových preferenciách a obchodnom modeli každej inštitúcie s náležitým ohľadom na rozmanitosť obchodných modelov bánk v Európe. V tom je zrejماً sila európskeho orgánu dohľadu.

Dosiahnuté výsledky by neboli možné bez odhodlania a mimoriadneho úsilia našich tímov. V roku 2016 budeme v rámci ECB a príslušných vnútroštátnych orgánov naďalej budovať **tímovú kultúru SSM**. Tá je nevyhnutná, keďže všetci vysokokvalifikovaní pracovníci, ktorí sa podieľajú na činnosti SSM, sú zamestnancami rôznych orgánov v rôznych krajinách a zapájajú sa do skutočne jedinečnej formy integrovanej spolupráce. V súlade so všeobecnou výzvou zákonodarcov EÚ budovať spoločnú kultúru dohľadu a skutočne integrovaný mechanizmus dohľadu budeme v oblasti ľudských zdrojov pokračovať v práci na vývoji politík odborného vzdelávania, hodnotenia plnenia úloh a internej mobility v rámci SSM.

SSM má pred sebou veľa práce, ktorej cieľom je zaviesť optimálne postupy nezávislého, intruzívneho a výhľadového dohľadu, ktorý zaručí všetkým bankám v eurozóne rovnocenné podmienky. Postupným naberaním skúseností a spoločnou prácou budú snahy o dosiahnutie tohto cieľa naberať na intenzite.

1 Organizačný rámec: bankový dohľad ECB

V prvom roku činnosti sa potvrdila schopnosť organizačného rámca bankového dohľadu ECB² podporovať prácu jednotného mechanizmu dohľadu (Single Supervisory Mechanism – SSM). Vzhľadom na rozsah tohto projektu a krátke trvanie prípravnej fázy by však bolo prekvapením, keby neexistoval priestor na zlepšenie. Aj preto boli v minulosti prijaté opatrenia na zlepšenie organizačného rámca a do budúcnosti je naplánované prijatie ďalších.

Vzhľadom na veľký počet rozhodnutí prijímaných v rámci SSM bolo zavedených niekoľko opatrení na zjednodušenie rozhodovacieho procesu. V priebehu prvého roka činnosti SSM sa tiež ukázalo, že viaceré kľúčové úlohy sú náročnejšie na zdroje, než sa pôvodne očakávalo. V najbližších dvoch rokoch sa preto budú prijímať ďalší noví zamestnanci.

V záujme zabezpečenia správneho riadenia bol upravený etický rámec platný pre všetkých zamestnancov ECB, aby zohľadňoval nové úlohy v oblasti bankového dohľadu. Upravený rámec vstúpil do platnosti 1. januára 2015. Súčasne bola zriadená kancelária pre kontrolu dodržiavania pravidiel a riadenie, ktorá poskytuje zamestnancom poradenstvo a podporuje uplatňovanie nového rámca. Počas roka 2015 sa v rámci rozhodovacieho procesu dodržiavalo oddelenie menovopolitických úloh od úloh dohľadu a nebola potrebná intervencia mediačného panelu. Zlepšila sa tiež dostupnosť vysokokvalitných údajov dohľadu a zdokonalili sa systémy správy informácií v rámci celého SSM.

1.1 Plnenie požiadaviek na zodpovednosť

V súlade s nariadením o SSM táto výročná správa predstavuje jeden z hlavných prostriedkov plnenia zodpovednosti bankového dohľadu ECB. Podľa tohto nariadenia by malo byť poverenie ECB úlohami v oblasti dohľadu vyvážené príslušnými požiadavkami na transparentnosť a zodpovednosť. Dodržiavanie a podpora [rámca zodpovednosti](#), ktorý bol vytvorený na základe medziinštitucionálnej dohody medzi Európskym parlamentom a ECB a memoranda o porozumení medzi Radou EÚ a ECB, bolo jednou z priorít ECB aj v roku 2015.

Pokiaľ ide o Európsky parlament, v roku 2015 predsedníčka Rady pre dohľad vystúpila pred Výborom Európskeho parlamentu pre hospodárske a menové záležitosti s výročnou správou ECB o činnosti dohľadu za rok 2014 ([31. marca](#)), zúčastnila sa na dvoch riadnych verejných vypočutiach ([25. júna](#) a [19. októbra](#)) a na dvoch ad hoc výmenách názorov ([25. júna](#) a [19. októbra](#)). Hlavnými témami diskusií

² V súlade so štylistickými konvenciami anglických textov vypracovaných ECB sa orgán dohľadu ECB označuje pojmom „bankový dohľad ECB“.

boli „možnosti a vnútroštátne právomoci“ zakotvené v CRR/CRD IV a proces SREP. Počas roka 2015 ECB zverejnila na svojej [internetovej stránke](#) 26 odpovedí na otázky poslancov Európskeho parlamentu týkajúce sa bankového dohľadu. Listy obsahovali vysvetlenia právneho rámca a politík ECB týkajúcich sa širokého spektra oblastí dohľadu, ako napríklad komplexného hodnotenia z roku 2014, opatrení dohľadu ECB, proporcionality rozhodnutí o dohľade a špecifických rizík, ktorým čelia dohliadané banky.

ECB okrem toho v súlade s medziinštitucionálnou dohodou predkladala Európskemu parlamentu záznamy zo zasadaní Rady pre dohľad.

Pokiaľ ide o Radu EÚ, predsedníčka Rady pre dohľad sa v roku 2015 zúčastnila na dvoch zasadaniach Euroskupiny v zložení bankovej únie: 24. apríla predsedníčka vystúpila s výročnou správou ECB o činnosti dohľadu za rok 2014 a 7. decembra sa Danièle Nouyová zúčastnila na výmene názorov týkajúcej sa implementácie rámca dohľadu, harmonizácie možností a vnútroštátnych právomocí v rámci CRR/CRD IV a komplexného hodnotenia z roku 2015.

V rámci vykazovacích povinností stanovených v nariadení o SSM sa predstavitelia ECB zapojení do bankového dohľadu zúčastňovali na výmenách názorov s národnými parlamentmi.

1.2 Rozhodovanie

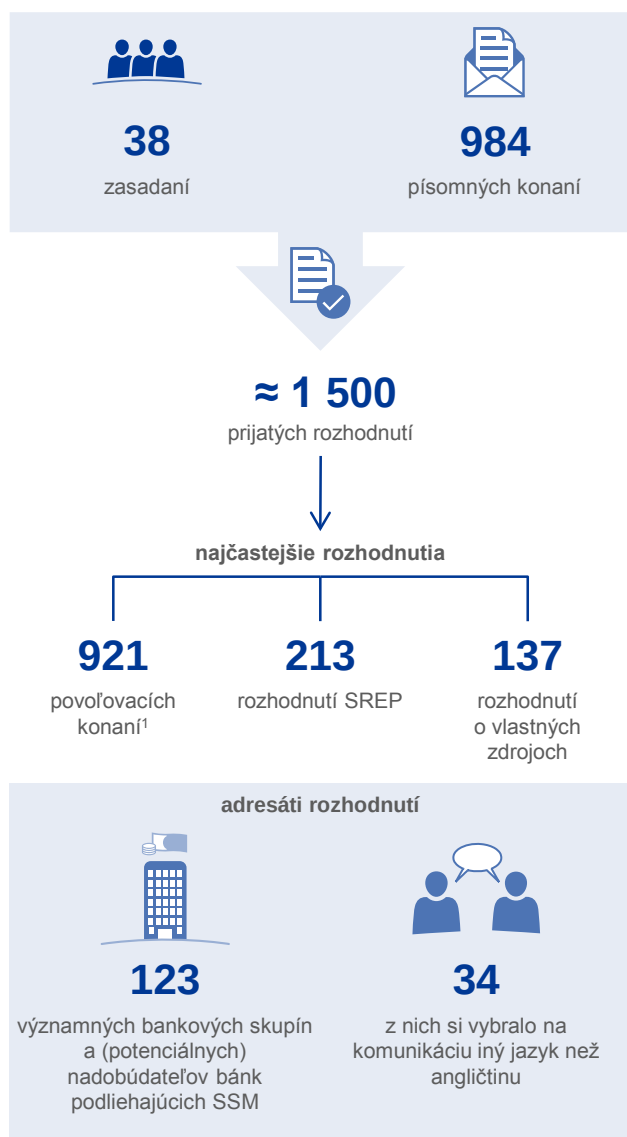
1.2.1 Rada pre dohľad a riadiaci výbor

Rok 2015 bol prvým celým rokom fungovania SSM. Celkovo sa počas roka uskutočnilo 38 zasadaní Rady pre dohľad, z toho 22 vo Frankfurte nad Mohanom a 16 prostredníctvom telekonferencie. Na týchto zasadaniach sa Rada pre dohľad venovala celému radu otázok týkajúcich sa jednotlivých dohliadaných bánk, ako aj všeobecným otázkam vrátane prípravy predpisov a spoločných metodík. Okrem zasadaní a telekonferencií môže Rada pre dohľad prijímať rozhodnutia aj formou písomného konania.³ V roku 2015 bola touto formou prijatá väčšina rozhodnutí, najmä však rozhodnutia o spôsobilosti a bezúhonnosti.

³ Podľa článku 6.7 rokovacieho poriadku Rady pre dohľad sa môžu rozhodnutia prijímať aj formou písomného konania, pokiaľ nenamietajú aspoň traja členovia Rady pre dohľad s hlasovacím právom. V takom prípade sa tento bod zaradí do programu nasledujúceho zasadania Rady pre dohľad. V rámci písomného konania musí mať Rada pre dohľad zvyčajne najmenej päť pracovných dní na posúdenie.

Diagram 1

Najdôležitejšie čísla o činnosti Rady pre dohľad

Poznámka. Čísla v tomto diagrame sa týkajú individuálnych rozhodnutí dohľadu adresovaných dohliadaným subjektom alebo ich potenciálnym nadobúdateľom. Rada pre dohľad okrem toho prijala rozhodnutia o viacerých horizontálnych otázkach (napr. o spoločnej metodike) a inštitucionálnych otázkach.

1) Prijatých 921 rozhodnutí o povolovacích konaniach pokrývajú viac ako 2 000 jednotlivých konaní (bod 3.1.2).

ECB prijala veľké množstvo rozhodnutí týkajúcich sa jednotlivých bánk (diagram 1). To si vyžaduje efektívne riadenie rozhodovacieho procesu. Jednotlivé návrhy rozhodnutí je potrebné predložiť Rade pre dohľad na schválenie. O ich konečnom prijatí následne rozhoduje Rada guvernérov v rámci postupu vychádzajúceho z implicitného súhlasu. Nie všetky dohliadané banky navyše súhlasili s prijímaním formálnych rozhodnutí ECB v angličtine. Týmto 34 bankám boli rozhodnutia zaslané v inom úradnom jazyku EÚ.

Napriek tomu, že bankový dohľad ECB vychádza z práva EÚ, predovšetkým z CRR/CRD IV, členské štáty transponovali smernicu CRD IV do svojich vnútroštátnych právnych predpisov rôznymi spôsobmi. Pre rozhodovací proces to predstavuje ďalšiu operačnú výzvu, keďže na centrálnej úrovni sú potrebné odborné znalosti o každom z 19 rôznych vnútroštátnych legislatívnych rámcov. Regulačný rámec naďalej triešti aj konanie niektorých krajín, ktoré menia nezáväzné postupy dohľadu na záväzné právne predpisy. K debate o konkrétnych právomociach ECB v oblasti dohľadu viedli aj národné transpozície smernice CRD IV a vnútroštátne regulačné požiadavky, ktoré v niektorých prípadoch presahujú rámec európskych noriem. Vo viacerých prípadoch musela ECB v rámci výkonu dohľadu vydať pokyny príslušným vnútroštátnym orgánom.

V záujme zjednodušenia rozhodovacieho procesu bolo v roku 2015 prijatých viacero opatrení. Vzhľadom na veľký počet návrhov rozhodnutí sa naďalej preverujú možnosti delegovania.

Okrem rozhodnutí týkajúcich sa jednotlivých bán Rada pre dohľad rozhodovala aj o viacerých horizontálnych otázkach, a to najmä v súvislosti s uplatňovaním spoločných metodík a rámcov v špecifických oblastiach dohľadu. V troch prípadoch Rada pre dohľad poverila

dočasné štruktúry (dve skupiny na vysokej úrovni a jednu pracovnú skupinu) zložené z vedúcich manažérov ECB a príslušných vnútroštátnych orgánov výkonom prípravných prác v oblasti i) využívania možností a právomocí ustanovených v práve EÚ, ii) metodiky SREP a iii) konzistentného dohľadového prístupu k dohliadaným inštitúciám s vysokou úrovňou nesplácaných úverov.

Rada pre dohľad

Prvý rad (vpredu, zľava):

Alexander Demarco, Jouni Timonen, Cyril Roux, António Varela

Druhý rad (zľava):

Andreas Dombret, Fabio Panetta, Julie Dicksonová, Luc Coene, Danièle Nouyová, Sabine Lautenschlägerová, Anneli Tuominenová, Stanislava Zdravcová Capriolová, Jan Sijbrand

Tretí rad (zľava):

Mathias Dewatripont, Vladimír Dvořáček, Robert Ophèle, Ignazio Angeloni, Karol Gabarretta, Yiangos Demetriou, Claude Simon, Fernando Restoy Lozano, Zoja Razmusová

Štvrtý rad (zľava):

Raimund Röseler, Andreas Ittner, Andres Kurgpõld (náhradník za Kilvara Kesslera), Helmut Ettl, Ingrida Šimonytéová, Norbert Goffinet, Ilias Plaskovitis

Predsedačka	Danièle Nouyová	Cyprus	Yiangos Demetriou (Central Bank of Cyprus)
Podpredsedačka	Sabine Lautenschlägerová	Lotyšsko	Kristaps Zakulis (Finanšu un kapitāla tirgus komisija) (do 28. januára 2016) Pēters Putniņš (Finanšu un kapitāla tirgus komisija) (od 15. februára 2016) Zoja Razmusová (Latvijas Banka)
Zástupcovia ECB	Ignazio Angeloni Luc Coene (od 11. marca 2015) Julie Dicksonová Sirikka Hämäläinenová	Litva	Ingrida Šimonytéová (Lietuvos bankas)
Belgicko	Mathias Dewatripont (Nationale Bank van België/Banque Nationale de Belgique)	Luxembursko	Claude Simon (Commission de Surveillance du Secteur Financier) Norbert Goffinet (Banque centrale du Luxembourg)
Nemecko	Elke Königová (Bundesanstalt für Finanzdienstleistungsaufsicht) (do 28. februára 2015) Felix Hufeld (Bundesanstalt für Finanzdienstleistungsaufsicht) (od 1. marca 2015) Andreas Dombret (Deutsche Bundesbank)	Malta	Karol Gabarretta (Malta Financial Services Authority) Alexander Demarco (Bank Ċentrali ta' Malta/Central Bank of Malta)
Estónsko	Kilvar Kessler (Finantsinspeksioon) Madis Müller (Eesti Pank)	Holandsko	Jan Sijbrand (De Nederlandsche Bank)
Írsko	Cyril Roux (Central Bank of Ireland/Banc Ceannais na hÉireann)	Rakúsko	Helmut Ettl (Finanzmarktaufsicht) Andreas Ittner (Oesterreichische Nationalbank)
Grécko	Vassiliki Zakková (Bank of Greece) (do 31. júla 2015) Ilias Plaskovitis (Bank of Greece) (od 31. júla 2015)	Portugalsko	António Varela (Banco de Portugal) (do 7. marca 2016)
Španielsko	Fernando Restoy Lozano (Banco de España)	Slovinsko	Stanislava Zdravcová Capriolová (Banka Slovenije)
Francúzsko	Robert Ophèle (Banque de France)	Slovensko	Vladimír Dvořáček (Národná banka Slovenska)
Taliansko	Fabio Panetta (Banca d'Italia)	Fínsko	Anneli Tuominenová (Finanssivalvonta) Kimmo Virolainen (Suomen Pankki – Finlands Bank) (do 1. januára 2016) Jouni Timonen (Suomen Pankki – Finlands Bank) (od 1. januára 2016)

Riadiaci výbor, ktorý podporuje činnosť Rady pre dohľad a pripravuje jej zasadania, pozostáva z ôsmich jej členov. V roku 2015 zasadal 22-krát: 19 zasadaní sa konalo vo Frankfurte nad Mohanom a 3 zasadania prostredníctvom telekonferencie.⁴ V apríli nastala prvá rotácia piatich členov z príslušných vnútroštátnych orgánov, ktorí sú vymenovaní na obdobie jedného roka.

1.2.2 Činnosť administratívneho revízneho výboru

V roku 2015 administratívny revízny výbor prijal **osem žiadostí** o administratívnu revíziu rozhodnutí ECB týkajúcich sa dohľadu.⁵ Administratívny revízny výbor prijal šesť stanovísk: v dvoch navrhol ponechať pôvodné rozhodnutia a v štyroch navrhol ich zmenu alebo dopracovanie zdôvodnenia. Ostatné dve žiadosti ich autori stiahli.

Postup a rozsah revízií administratívneho revízneho výboru

Prax ukázala, že z procesného hľadiska je dôležitou súčasťou procesu revízie **ústne vypočutie** žiadateľa/žiadateľov, ktoré umožňujú pravidlá činnosti administratívneho revízneho výboru.⁶ Žiadatelia, ktorých často zastupujú ich vedúci manažéri, tak získajú možnosť byť vypočutí administratívnym revíznym výborom a ECB môže zároveň prezentovať svoje stanoviská.

V dvoch prípadoch stiahnutia žiadosti o revíziu ešte pred prijatím stanoviska zohral administratívny výbor spolu so svojím sekretariátom úlohu mediátora medzi ECB a žiadateľom/žiadateľmi a prispel k **vyriešeniu spornej otázky** k spokojnosti žiadateľa/žiadateľov i ECB.

Ako stanovuje článok 24 ods. 1 a odôvodnenie 64 nariadenia o SSM, revízie administratívneho výboru by sa mali zameriavať na procesný a vecný súlad rozhodnutí ECB v oblasti dohľadu s nariadením o SSM, rešpektujúc **priestor na voľné uváženie ponechaný ECB**. V prípadoch, keď ECB túto právomoc využila, sa revízia administratívneho výboru v súlade s existujúcou judikatúrou Súdneho dvora Európskej únie obmedzila na zhodnotenie, či v prípade napadnutého rozhodnutia ide o zjavnú chybu alebo zneužitie právomocí a či ECB pri jeho prijímaní jednoznačne prekročila svoj priestor na voľnú úvahu. Výbor taktiež preskúmal dodržanie príslušných procesných pravidiel a overil presné vymedzenie skutočností, na ktorých boli sporné rozhodnutia založené.

⁴ Článok 26 ods. 10 nariadenia o SSM.

⁵ Administratívny revízny výbor tvorí päť členov: Jean-Paul Redouin (predseda), Concetta Bresciová Morrová (podpredsedníčka), F. Javier Arístegui Yáñez, André Camilleri a Edgar Meister, a dvaja náhradníci: René Smits a Kaarlo Jännäri (do 6. novembra 2015)/Ivan Šramko (od 3. februára 2016).

⁶ Rozhodnutie Európskej centrálnej banky zo 14. apríla 2014 o zriadení Administratívneho revízneho výboru a jeho pravidlách činnosti (ECB/2014/16).

Témy revízií a otázky relevantnosti

Pri posudzovaní napadnutých rozhodnutí sa administratívny revízny výbor venoval nasledujúcim hlavným témam: rozsah konsolidovaného dohľadu (napr. právomoci ECB voči holdingovej spoločnosti ako materského podniku bankovej skupiny; štatút spoločných podnikov v bankových skupinách) a pravidiel riadenia, predovšetkým v súvislosti so zásadou oddelenia funkcií dohľadu a riadenia v rámci úverových inštitúcií.

Pri riešení týchto otázok administratívny revízny výbor zaznamenal **nedostatočnú harmonizáciu uplatňovania európskeho práva na vnútroštátnej úrovni** v oblastiach ako konsolidácia bánk či spôsobilosť a bezúhonnosť. Pri posudzovaní žiadostí o revíziu výbor konštatoval, že umožnením nehomogénnej interpretácie zo strany úverových inštitúcií sa konzistentná revízia rozhodnutí ECB stáva náročnejšou.

Administratívny revízny výbor mal taktiež možnosť zdôrazniť **dôležitosť kvalitného vnútorného riadenia** úverových inštitúcií, najmä pokiaľ ide o zodpovednosť riadiacich orgánov pri budovaní prvej línie kontroly v rámci úverovej inštitúcie.

1.3 Nábor zamestnancov bankového dohľadu ECB

1.3.1 Nábor zamestnancov v roku 2015

Proces prijímania zamestnancov bankového dohľadu ECB prebehol úspešne. Ešte pred uvedením SSM do prevádzky v novembri 2014 bol prijatý potrebný počet nových pracovníkov. Do konca roka 2014 bolo prijatých približne 85 % z celkovo 1 073,5 zamestnancov (ako ekvivalent počtu zamestnancov na plný úväzok, full-time equivalent – FTE)⁷ schválených na rok 2015, z toho 769 schválených pozícií pre **päť odborných útvarov ECB zapojených do bankového dohľadu** a 304,5 FTE pre súvisiace zdieľané služby.⁸ Počas roka 2015 pokračoval nábor na zvyšné schválené pozície, pričom do konca roka boli obsadené na približne 96 %. Okrem spomínaných FTE, ktoré sa týkajú zmlúv na dobu neurčitú alebo dobu určitú, mal bankový dohľad ECB 40,5 pozícií FTE s krátkodobou pracovnou zmluvou.⁹

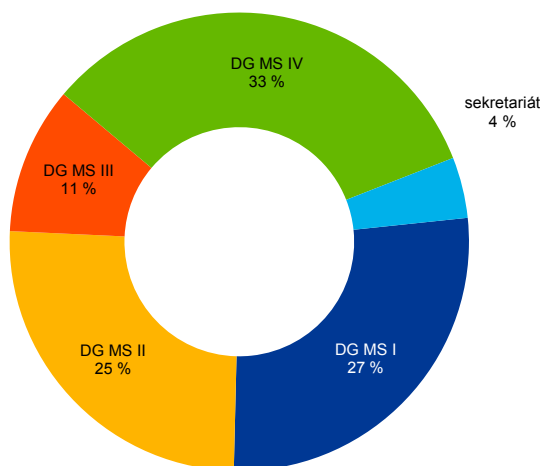
⁷ Z tohto celkového počtu tvorí 984,5 pozícií FTE stále pracovné miesta a 89 pozícií FTE miesta na dobu určitú.

⁸ Odborné útvary ECB ako IT, ľudské zdroje, rozpočet, právne služby, štatistika, komunikácia a administratíva, ktoré poskytujú služby bankovému dohľadu ECB rovnako ako v prípade ďalších úloh ECB.

⁹ Krátkodobé zmluvy môžu byť uzavreté na najviac 12 mesiacov bez možnosti ich predĺženia na obdobie dlhšie ako jeden rok. Tieto zmluvy zvyčajne ECB umožňujú flexibilne reagovať na naliehavé a krátkodobé potreby.

Graf 1

Schválený počet zamestnancov bankového dohľadu ECB k 31. decembru 2015: rozdelenie podľa FTE

Graf 1 predstavuje štruktúru schváleného počtu zamestnancov piatich **odborných útvarov ECB** zapojených do bankového dohľadu k 31. decembru 2015.

Od začiatku náboru zamestnancov pre bankový dohľad ECB v roku 2013 prebehlo celkovo 113 výberových konaní, v rámci ktorých sa prihlásilo viac ako 25 000 záujemcov.

Personál bol obsadzovaný na základe transparentných a náročných výberových konaní od najvyšších funkcií po najnižšie, aby manažéri mohli rozhodovať o náboře pracovníkov do svojich vlastných tímov. Cieľom výberových konaní bolo spomedzi všetkých uchádzačov vybrať kandidátov, ktorí preukážu najvyššiu mieru schopnosti, efektívnosti a bezúhonnosti. Počas mimoriadne náročného náborového procesu museli všetci kandidáti preukázať požadované vysoké technické znalosti a v príslušných

prípadoch potrebné normy správania a riadiace schopnosti. Pri hodnotení znalostí a schopností požadovaných pri obsadzovaní voľných pozícií bol použitý celý rad nástrojov a techník vrátane online testovania, písomných zadaní, prezentácií a štruktúrovaných pohovorov.

Snahou náborového procesu je zaručiť primeranú kombináciu kandidátov, pokiaľ ide o národnosť, vek, pohlavie a odborné skúsenosti. Z celkového počtu prijatých pracovníkov bolo 38 % žien a 62 % mužov. Noví zamestnanci majú rôzne pracovné skúsenosti, väčšinou v oblasti centrálneho bankovníctva a dohľadu.

Rozdelenie z hľadiska rodového zastúpenia je uvedené v tabuľke 1:

Tabuľka 1

Rodové zastúpenie v rámci bankového dohľadu ECB

% zamestnankýň/celkový počet zamestnancov	38 %
% zamestnankýň na nemanadžérskych pozíciách/celkový počet nemanadžérskych pozícií	40 %
% zamestnankýň na manažérskych pozíciách/celkový počet manažérskych pozícií	31 %

1.3.2

Revízia zdrojov pre bankový dohľad ECB (rozhodnutia prijaté v roku 2015 s implementáciou plánovanou na rok 2016)

Pôvodný počet zamestnancov bankového dohľadu ECB bol odhadnutý v roku 2013 na základe maximálneho úsilia a najlepších odhadov. V danom okamihu však z organizačného hľadiska prebiehali iba prípravné práce a k dispozícii boli iba obmedzené priame organizačné skúsenosti. Po takmer roku výkonu dohľadu ECB

získala viac informácií o dohliadaných bankách a ukázalo sa, že na výkon viacerých dôležitých úloh bude potrebných viac zdrojov, než sa pôvodne očakávalo.

V záujme dosiahnutia primeranej minimálnej úrovne angažovanosti v rámci programu previerok v oblasti dohľadu (Supervisory Examination Programme – SEP) a tiež s prihladením na rizikové profily jednotlivých bánk bolo napríklad potrebné navýšiť počet pracovníkov zapojených do priameho dohľadu nad významnými bankami, najmä v prípade malých a stredných významných bánk a bankových skupín. V prípade všetkých priamo dohliadaných bánk, bez ohľadu na ich veľkosť, sú navyše z hľadiska kvalitatívnych kritérií potrebné zdroje aj na i) aktualizáciu metodík, ii) previerky na mieste a iii) hodnotenie interných modelov.

V septembri 2015 Rada guvernérov ECB rozhodla o navýšení počtu relevantných zamestnancov v priebehu nasledujúcich dvoch rokov. V roku 2016 sa počet pracovných miest v odborných útvaroch zapojených do výkonu dohľadu (na dobu neurčitú aj určitú) zvýši o 160 FTE¹⁰. Rozhodnutie o ďalšom náraste (pravdepodobne výrazne nižšom) v roku 2017 bude prijaté v priebehu tohto roka, s prihladením na aktuálny vývoj.

V záujme skorého obsadenia nových pozícií sa náborový proces na rok 2016 začal už v októbri 2015 zverejnením prvých oznámení o voľných pracovných miestach. Personál sa obsadzuje na základe transparentných a náročných výberových konaní od najvyšších funkcií po najnižšie. Ako prvé sa obsadzujú manažérske a poradenské pozície. Cieľom výberových konaní je spomedzi všetkých uchádzačov vybrať kandidátov preukazujúcich najvyššiu mieru schopnosti, efektívnosti a bezúhonnosti. V súlade so štandardným náborovým procesom ECB musia všetci kandidáti preukázať požadované vysoké technické znalosti a v príslušných prípadoch potrebné normy správania a riadiace schopnosti.

1.3.3 Ďalšie iniciatívy týkajúce sa zamestnávania

ECB zmenila pravidlá týkajúce sa stáží s cieľom umožniť mladým absolventom absolvovať časť stáže aj v príslušných vnútroštátnych orgánoch (najviac dvoch). Mobilita stážistov v inštitúciách v rámci SSM poskytne mladým absolventom celoeurópsku pracovnú skúsenosť, podporí kultúru spoločného európskeho bankového dohľadu a umožní vytvoriť pre celý systém skupinu mladých talentov. Prvý program SSM pre stážistov bol spustený v roku 2015 s cieľom podporiť spoluprácu v rámci jednotného mechanizmu dohľadu. V apríli 2016 nastúpi spolu 38 stážistov, ktorí boli vybraní z približne 1 000 kandidátov.

¹⁰ Z uvedeného počtu je 125 pozícií na dobu neurčitú a 35 pozícií na dobu určitú. V prípade nových úloh je pomer pozícií na dobu určitú k pozíciám na dobu neurčitú 24 %, čo je podstatne viac ako 8 % v prípade existujúcich schválených pracovných miest. Dodatočné zdroje boli schválené aj pre zdieľané služby, konkrétne 43 pozícií (z toho 29 stálych a 14 na dobu určitú).

1.4 Implementácia kódexu správania

Článok 19 ods. 3 nariadenia o SSM od ECB vyžadoval vypracovanie a zverejnenie [kódexu](#) správania pre zamestnancov a vedúcich pracovníkov ECB zapojených do bankového dohľadu. Dňa 1. januára 2015 vstúpil do platnosti upravený etický rámec ECB. Zároveň bola zriadená kancelária pre kontrolu dodržiavania pravidiel a riadenie, ktorá podporuje implementáciu tohto rámca a poskytuje zamestnancom ECB poradenstvo v etických otázkach.

Počas roka 2015 kancelária pre kontrolu dodržiavania pravidiel a riadenie prijala od zamestnancov ECB viac ako 1 300 žiadostí týkajúcich sa širokého spektra tém (vrátane súkromných finančných transakcií, prijímania darov a pohostinnosti a externých aktivít). Kancelária zaznamenala iba obmedzený počet prípadov nedodržiavania upraveného etického rámca, z ktorých jedna tretina sa týkala zamestnancov a vedúcich pracovníkov zapojených do bankového dohľadu. Ani jeden z týchto prípadov, ktoré súviseli predovšetkým s (pociťovaným) konfliktom záujmov, nezahŕňal úmyselné porušenie pravidiel zo strany pracovníkov bankového dohľadu ECB.

Spomedzi zamestnancov a vedúcich pracovníkov zapojených do bankového dohľadu, ktorí sa počas roka 2015 vzdali svojej funkcie, sa v jednom prípade v súlade s upraveným etickým rámcom aktivovalo ustanovenie o prechodnom období.

S cieľom zaručiť vysoký etický štandard medzi základnými zložkami SSM Rada guvernérov ECB v marci 2015 prijala [usmernenie](#), ktorým sa ustanovujú spoločné zásady etického rámca pre ECB a príslušné vnútroštátne orgány. Na podporu uplatňovania týchto zásad, ktoré majú v rámci SSM zabezpečiť primeranú podnikovú a etickú kultúru, Rada guvernérov zriadila osobitnú pracovnú skupinu.

Etický výbor na vysokej úrovni, ktorý bol zriadený v roku 2015 na účely poradenstva členom orgánov zapojených do rozhodovacích procesov ECB, vydal v dvoch prípadoch radu týkajúcu sa SSM, pričom v oboch prípadoch išlo o súkromné aktivity.

1.5 Uplatňovanie zásady oddelenia úloh v oblasti menovej politiky od úloh v oblasti dohľadu

Počas roka 2015 sa uplatňovanie zásady oddelenia úloh menovej politiky od úloh dohľadu týkalo najmä výmeny informácií medzi jednotlivými politickými oblasťami.¹¹ V súlade s [rozhodnutím ECB/2014/39, ktorým sa vykonáva zásada oddelenia funkcie menovej politiky od funkcie dohľadu ECB](#), sa výmena informácií riadila zásadou poskytnutia prístupu len v opodstatnených prípadoch, tzn. každá oblasť musela preukázať, že požadované informácie sú nevyhnutné na splnenie jej cieľov. Väčšina prípadov sa netýkala údajov o jednotlivých bankách a prístup k dôverným

¹¹ Rozhodnutie ECB/2014/39 obsahuje aj ustanovenia o organizačných aspektoch.

informáciám udeľovala priamo oblasť ECB, ktorá tieto informácie vlastnila. Intervencia Výkonnej rady na vyriešenie konfliktu záujmov nebola potrebná.

V súlade s rozhodnutím ECB/2014/39 sa však v niekoľkých prípadoch vyžadovala aj účasť Výkonnej rady, ktorá musela umožniť zdieľanie neanonymizovaných údajov FINREP a COREP¹² a ďalších základných údajov. Tieto výmeny informácií sa týkali predovšetkým úverových inštitúcií usadených v krajinách čerpajúcich pomoc v rámci záchranného programu. V záujme priebežného plnenia zásady poskytnutia prístupu len v opodstatnených prípadoch sa prístup k údajom udeľoval len dočasne.

Oddelenie na úrovni rozhodovacích orgánov nevyvolávalo žiadne pochybnosti a nevyžiadalo si intervenciu mediačného panelu¹³.

1.6 Rámec vykazovania údajov a správa informácií

1.6.1 Vývoj rámca vykazovania údajov

Kvalita údajov, agregácia údajov o rizikách a schopnosť vykazovania rizík na úrovni celého podniku sú nevyhnutným predpokladom prijímania kvalitných rozhodnutí bánk založených na rizikách. Spolu tieto faktory určujú kvalitu riadenia rizík. V súlade s prioritami dohľadu SSM na rok 2015 boli preto vypracované parametre hodnotenia a merania kvality údajov, ktoré SSM pomáhajú pri uplatňovaní zásad účinnej agregácie údajov o rizikách a vykazovania rizík stanovených Bazilejským výborom pre bankový dohľad.

S cieľom zabezpečiť včasné, vysokokvalitné a podrobné údaje SSM uplatňuje „**sekvenčný prístup**“, v rámci ktorého sú za zhromažďovanie údajov a kontrolu ich kvality v prvom rade zodpovedné príslušné vnútroštátne orgány. Skúsenosti z roku 2015 ukázali, že predpokladom vysokej kvality údajov a dôležitým prvým stupňom kontroly kvality sú harmonizované postupy vo všetkých jurisdikciách v rámci SSM. ECB a príslušné vnútroštátne orgány preto začali pracovať na zvýšení miery harmonizácie v rámci sekvenčného prístupu.

V rámci ECB bol navyše zavedený druhý stupeň **kontroly kvality**. Tieto mechanizmy pomáhajú uplatňovať rovnaké štandardy kvality údajov vo všetkých dohliadaných inštitúciách. Orgánom dohľadu zároveň poskytujú jasnú predstavu o úrovni kontroly kvality údajov a procesoch vykonávaných samotnými vykazujúcimi inštitúciami, ako vyžaduje smernica CRD IV.

¹² FINREP (FINancial REPorting: finančné vykazovanie) a COREP (COmmon REPorting: spoločné vykazovanie) sú súčasťou vykonávacích technických predpisov EBA. FINREP sa zameriava na zhromažďovanie finančných informácií od bankových inštitúcií a predstavuje štandardizovaný formát ich ročných účtovných závierok (súvaha, výkaz ziskov a strát a podrobné prílohy). COREP sa zameriava na zhromažďovanie informácií, tiež v štandardizovanom formáte, o výpočte 1. piliera, t. j. informácií o vlastných zdrojoch, zrážkach a kapitálových požiadavkách (kreditné, trhové a operačné riziko), ako aj o veľkých expozíciách.

¹³ Mediačný panel bol zriadený [nariadením ECB/2014/26](#) s cieľom zabezpečiť oddelenie úloh v oblasti menovej politiky a úloh dohľadu, ako vyžaduje článok 25 ods. 5 nariadenia o SSM.

V záujme zlepšenia komunikácie s príslušnými vnútroštátnymi orgánmi bola preto rozšírená konektivita **systému bankových údajov na účel dohľadu (Supervisory Banking data system – SUBA)**. S cieľom doplniť údaje, ktoré nie sú súčasťou pravidelného vykazovania, bol spustený projekt agilného prostredia na zber údajov (Agile Collection Environment) a projekt vykazovania údajov v rámci záťažových testov (Stress Test Accounts Reporting – STAR). Oba projekty prispievajú k plneniu budúcich údajových požiadaviek ECB v rámci plnenia jej makroprudenciálnych a mikroprudenciálnych úloh. V záujme posilňovania rovnováhy medzi dostupnosťou kompletného, konzistentného a pravidelného vykazovania a snahou vyhnúť sa neprimeranej záťaži spojenej s vykazovaním budú všetky dodatočné požiadavky účinne uplatňovať zásadu proporcionality a budú oznámené v dostatočnom časovom predstihu.

Nariadenie ECB o vykazovaní finančných informácií v oblasti dohľadu

Nariadenie ECB o vykazovaní finančných informácií v oblasti dohľadu (ECB/2015/13) bolo prijaté 17. marca 2015. V súlade s nariadením o SSM bol návrh nariadenia v roku 2014 predložený na verejnú konzultáciu. Prijaté nariadenie trvalo a harmonizovaným spôsobom uzatvára niektoré dátové medzery v oblasti vykazovania na účely dohľadu. Predovšetkým rozširuje harmonizované pravidelné vykazovanie finančných informácií aj na konsolidované správy bánk podľa vnútroštátnych rámcov vykazovania a na správy na individuálnom základe, napríklad pre dohliadané subjekty, ktoré nie sú súčasťou bankovými skupinami.

Nariadenie rešpektuje zásadu **proporcionality** rozlišovaním medzi rôznymi skupinami vykazujúcich subjektov podľa toho, či sú považované za významné alebo menej významné, či údaje vykazujú na konsolidovanom alebo individuálnom základe a či ich celkové aktíva presahujú hraničnú hodnotu významnosti 3 mld. €.

Nariadenie nemá vplyv na **účtovné štandardy**, ktoré dohliadané skupiny a subjekty používajú vo svojich konsolidovaných alebo ročných účtovných závierkach, ani sa ním nemenia účtovné štandardy používané na dohľadové vykazovanie.

Nariadenie využíva výkazy navrhnuté Európskym orgánom pre bankovníctvo, ktoré tvoria súčasť vykonávacieho nariadenia Komisie (EÚ) č. 680/2014. Jeho súčasťou sú najmä špeciálne výkazy národných všeobecne akceptovaných účtovných zásad (GAAP), ktoré harmonizujú vykazovanie subjektov podľa týchto účtovných štandardov a zároveň rešpektujú ich rozdiely oproti medzinárodným štandardom finančného výkazníctva (IFRS). ECB okrem toho spolupracuje s príslušnými vnútroštátnymi orgánmi, aby bankám využívajúcim národné zásady GAAP poskytla dodatočné usmernenia a uľahčila im vykazovanie.

1.6.2 Vývoj v oblasti správy informácií

SSM sa v rámci svojej činnosti spolieha na dostupnosť IT nástrojov, ktoré poskytujú orgánom dohľadu v ECB a príslušných vnútroštátnych orgánoch podporu pri ich každodennej práci. Systémy, ktoré boli zavedené pred oficiálnym spustením SSM dňa 4. novembra 2014, zohrali v prvom cykle dohľadu významnú úlohu. Spomenúť treba predovšetkým **systém IMAS (Information Management for SSM)**, ktorý bol kľúčovým prvkom podpory centrálnych procesov SSM a zabezpečenia harmonizovaného prístupu dohľadu vo všetkých krajinách eurozóny.

Počas roka 2015 došlo k výraznému vylepšeniu systému IMAS. Systém sa stal súčasťou portálu dohľadu, kde slúži ako jednotný vstupný bod pre všetky informačné zdroje a IT nástroje využívané v rámci SSM.

2 Prínos dohľadu k finančnej stabilite

Napriek tomu, že najväčšie riziká ohrozujúce banky v eurozóne v roku 2015 súviseli najmä s obchodnými modelmi a faktormi ziskovosti, ziskovosť bánk v eurozóne sa zvýšila, k čomu prispeli predovšetkým stabilnejšie makroekonomické podmienky a nízke náklady na financovanie. Na tomto zlepšení sa však čiastočne podieľali aj jednorazové zisky. Ziskovosť mnohých bánk v eurozóne navyše zotrvala pod odhadovanými nákladmi na vlastné imanie.

Stredobodom pozornosti sa opäť stalo Grécko, kde politická neistota spôsobila gréckym bankám vážny nedostatok likvidity. Zatiaľ čo likviditná pozícia gréckych bánk bola zabezpečená poskytnutím núdzovej likvidity, počas roka 2015 sa zhoršila aj ich platobná schopnosť. V rámci tlmenia účinkov krízy bolo prijatých niekoľko opatrení dohľadu vrátane uskutočnenia komplexného hodnotenia štyroch významných inštitúcií v Grécku. Nedostatok kapitálu zistený v rámci hodnotenia kvality aktív a základného scenára vykryli súkromní investori, na krytie kapitálových požiadaviek zistených na základe nepriaznivého scenára však bola v niektorých prípadoch potrebná dodatočná štátna pomoc.

Uplatňovaním harmonizovanej metodiky v rámci procesu SREP sa v roku 2015 dosiahol významný pokrok smerom k harmonizovanému európskemu bankovému dohľadu. Vôbec po prvý raz bol pri hodnotení všetkých významných inštitúcií v eurozóne použitý rovnaký meter. Harmonizovaný proces SREP zohrá významnú úlohu pri zvyšovaní odolnosti bánk. ECB zároveň prispela k vytvoreniu rámca krízového riadenia pre bankovú úniu. Tento rámec je založený na smernici o ozdravení a riešení krízových situácií bánk (Bank Recovery and Resolution Directive – BRRD) a jednotnom mechanizme riešenia krízových situácií (Single Resolution Mechanism – SRM). Jeho úlohou je zaručiť hladký priebeh potenciálneho zlyhania bánk a v maximálnej možnej miere predchádzať krízam.

Pokiaľ ide o makroprudenciálnu politiku, rok 2015 bol prvým celým rokom, v ktorom ECB vykonávala svoje úlohy aj v tejto oblasti. Vzhľadom na aktuálnu fázu finančného cyklu však Rada guvernérov ECB v roku 2015 nevidela dôvody na prijatie rozsiahlejších proticyklických makroprudenciálnych opatrení.

2.1 Úverové inštitúcie: hlavné riziká a celková výkonnosť v roku 2015

2.1.1 Hlavné riziká v roku 2015

Spomedzi hlavných rizík, ktorým v roku 2015 čelil bankový sektor eurozóny, boli najväčšími **udržateľnosť obchodných modelov a nízka ziskovosť**¹⁴. Relevantnosť ostatných identifikovaných rizík sa v jednotlivých krajinách eurozóny líšila. Táto časť prináša prehľad vybraných hlavných rizík v roku 2015, ktoré sú z veľkej časti aktuálne aj v roku 2016.

Obchodné modely a ziskovosť bánk ohrozovala v roku 2015 najmä vysoká miera znehodnotených aktív a dlhšie obdobie nízkych úrokových sadzieb. Zisky boli aj naďalej vystavené tlaku, pričom priemerná rentabilita vlastného imania zostala pod úrovňou kapitálových nákladov. Nízka ziskovosť môže v strednodobom horizonte ohroziť udržateľnosť obchodných modelov niektorých bánk, znížiť ich schopnosť tvoriť kapitál a obmedziť im prístup na finančné trhy. Na ziskovosť bankového sektora nepriaznivo vplyva viacero faktorov. Najdôležitejším z nich je prostredie nízkeho nominálneho rastu a nízkych úrokových sadzieb, ktoré ovplyvňuje tradičnú bankovú činnosť (napr. poskytovanie retailových úverov) založenú na transformácii splatností. Ziskovosť negatívne ovplyvňuje aj objem problematických dlhodobých držaných aktív. **Kreditné riziká** neboli zdrojom obáv vo všetkých krajinách eurozóny, no z pohľadu väčšiny krajín, ktoré tvrdo zasiahla finančná kríza, zostávajú aj naďalej problémom. Kreditné riziká zahŕňajú zhoršenie kreditnej kvality úverov malým, stredným a veľkým podnikom alebo domácnostiam a zhoršenie úverových štandardov.

Aktuálne prostredie charakterizované historicky nízkymi rizikovými prémiami a investormi vyhľadávajúcimi vyššie výnosy predstavuje možné riziko prudkého obratu globálnych rizikových prémieí. Takýto vývoj môže banky ohroziť viacerými spôsobmi. Po prvé, môže byť potrebné precenenie držaných cenných papierov, čo môže viesť k stratám najmä v prípade aktív oceňovaných v reálnej hodnote. Po druhé, nižšie ceny aktív môžu viesť k vyšším požiadavkám na zábezpeku, čo pocítia banky s vysokým podielom zabezpečeného financovania. Po tretie, bankám, ktoré vo veľkej miere využívajú veľkoobchodné financovanie, sa môžu vyššie rizikové prémie pretažiť do vyšších nákladov na financovanie. V neposlednom rade, vyššia volatilita môže znížiť ziskovosť bankám s výraznou aktivitou na kapitálových trhoch. Jedným z ukazovateľov nízkych rizikových prémieí sú rizikovo upravené výnosy štátnych dlhopisov. Tie od roku 2006 klesajú, čo naznačuje, že investori akceptujú nižšie výnosy pri nezmenenej miere rizika. Ďalším znamením, že investori akceptujú nižšie výnosy, je pozorované vyrovňovanie sklonu výnosovej krivky a zúženie spreadov swapov na kreditné zlyhanie (credit default swaps – CDS) medzi dlhopismi s vysokým výnosom a dlhopismi investičného stupňa.

¹⁴ Bankový dohľad ECB posudzuje hlavné riziká, ktorým úverové inštitúcie čelia, v úzkej spolupráci s príslušnými vnútroštátnymi orgánmi, pričom využíva vstupy od spoločných dohľadacích tímov, ostatných funkčných oblastí ECB a Európskeho výboru pre systémové riziká (European Systemic Risk Board – ESRB).

Ďalším z hlavných rizík bolo **riziko konania a riadenia**, ktoré sa týkalo aj morálnych a etických štandardov. V posledných rokoch bolo niekoľko bánk v eurozóne stíhaných a sankcionovaných za porušovanie pravidiel, zákonov a štandardov, čo nepriaznivo ovplyvnilo ich zisky a dobrú povesť. Okrem toho prebiehajú aj ďalšie súdne spory, ktoré môžu vyvolať neistotu, pokiaľ ide o budúce náklady príslušných bánk. Najvýznamnejšie prípady porušovania pravidiel sa okrem iného týkajú nevhodných predajných praktík, manipulácie s trhom, prania špinavých peňazí, daňových podvodov a porušovania sankcií uvalených Spojenými štátmi.

Geopolitické napätie v Rusku a na Ukrajine, ako aj rastúca zraniteľnosť Číny a rozvíjajúcich sa trhových ekonomík, predstavovali riziko nielen vzhľadom na priame expozície bánk, ale aj riziko kontaminácie. Priame expozície sú aktuálne iba v prípade niekoľkých významných inštitúcií, avšak sekundárne účinky existujúcich finančných a makroekonomických väzieb by mohli zasiahnuť bankový systém eurozóny ako celok.

Programy znižovania nákladov, ako aj zvýšená závislosť na IT riešeniach a ich rastúca komplexnosť ovplyvňujú odolnosť bankových IT systémov a vystavujú ich hrozbám **počítačovej trestnej činnosti**. Vyplývajúce riziká by mohli viesť k prevádzkovým stratám, poškodeniu dobrej povesti a narušeniu činnosti. Nepriamo by nedokonalé IT systémy mohli mať škodlivý vplyv na kvalitu vykazovania o riadení a znížiť mieru flexibility pri zabezpečovaní plnenia nových požiadaviek. Ďalším problémom by mohla byť aj nedostatočná **kvalita údajov** v rámci interného a externého vykazovania a následné nesprávne vnímanie rizika spojeného s činnosťou inštitúcií.

2.1.2 Všeobecná výkonnosť významných bánk v roku 2015

Tabuľka 2

Významné banky v eurozóne

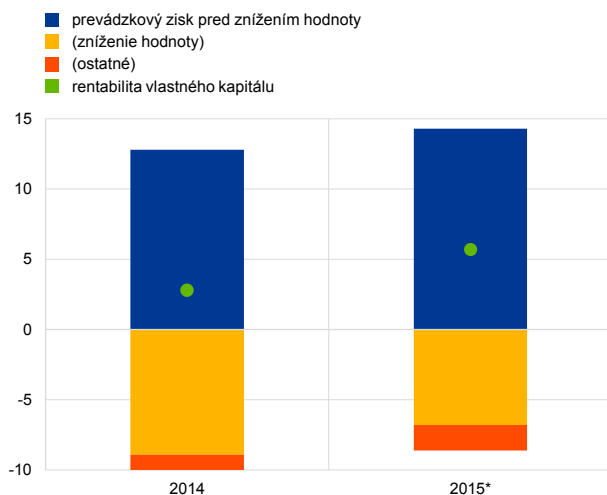
	Aktíva spolu (v mld. €)	Rizikovo vážené aktíva (v mld. €)	Kapitál CET1 (v mld. €)	Koeficient CET1 (v %)	Pomer nákladov a výnosov (v %)
SI v SSM	21 573	8 046	1 027	12,77	61,50
G-SIB v SSM	11 247	3 980	474	11,92	63,88
G-SIB v celej EÚ	17 669				
G-SIB vo svete	41 929				

Poznámka. Všetky údaje sú ku koncu septembra 2015. Skratka G-SIB predstavuje globálne systémovo dôležité banky (global systemically important banks) v rámci SSM: BNP Paribas, Deutsche Bank, BBVA, Groupe BPCE, Groupe Crédit Agricole, ING Bank, Santander, Société Générale, Unicredit Group).

Graf 2

Klesajúce znižovanie hodnoty stále jeden z hlavných faktorov zlepšovania ziskovosti významných bánk v roku 2015

(všetky položky sú vážené priemery uvádzané v % vlastného imania)

* Anualizované údaje za 3. štvrťrok 2015.

Zdroj: Rámec FINREP (101 významných inštitúcií vykazujúcich údaje IFRS na najvyššej úrovni konsolidácie).

Počas roka 2015 sa ziskovosť významných bánk zvýšila, aj keď z veľmi nízkych počiatkových hodnôt: na základe predbežných údajov celkovo rentabilita vlastného imania reprezentatívnej vzorky 101 inštitúcií ku koncu roka dosahovala 4,6 %, v porovnaní s 2,8 % pred rokom (graf 2), čo však bolo podstatne pod úrovňou referenčných hodnôt kapitálových nákladov (podľa aktuálnych odhadov 8 %, viac v správe ECB o finančnej stabilite z novembra 2015).

Pod zlepšenie sa podpísala najmä stabilizácia makroekonomických podmienok, ktorá prispela ku zníženiu úverových strát: v roku 2015 kleslo zníženie hodnoty úverov a ostatných finančných aktív z 7,7 % celkového vlastného imania v roku 2014 na 5,9 %. Aj keď zlepšenie bolo zaznamenané v celej eurozóne, miera úverových strát zostala v jednotlivých jurisdikciách veľmi rôznorodá. Zníženie hodnoty nefinančných aktív ako je goodwill sa do roka 2014 do roka 2015 zvýšilo z 0,7 % na 1,0 % celkového vlastného imania z dôvodu pokračujúcej snahy bánk o zladenie predkrízového ocenenia so súčasnými

podmienkami na trhu.

Čisté úrokové výnosy, hlavný zdroj príjmov významných bánk, boli v roku 2015 relatívne odolné, a to i napriek prostrediu nízkych úrokových sadzieb: v agregátnom vyjadrení nižšie náklady na financovanie v plnej miere vyrovnali nepriaznivý vplyv nízkych sadzieb na úrokové výnosy. Samotné úrokové výnosy podporil do určitej miery rast objemu úverov domácnostiam a podnikom (+2,6 %), koncentrovaný v najväčších inštitúciách. Podobne vďaka činnosti v oblasti správy aktív a privátneho bankovníctva vzrástli v absolútnom vyjadrení aj príjmy z poplatkov.

Náklady rástli v súlade s príjmami: priemerný pomer nákladov a výnosov zostal stabilný na úrovni 63,3 %.

Nárast ziskovosti bánk čiastočne spôsobili zisky z precenenia v trhovej hodnote a kapitálové zisky z predaja dlhopisových portfólií, t. j. jednorazové zisky, ktoré sa v najbližších štvrtrokoch nemusia zopakovať.

2.2 Účasť na krízovom riadení

2.2.1 Angažovanosť v gréckej kríze, komplexné hodnotenie významných gréckych inštitúcií

Politická neistota v Grécku viedla od začiatku decembra 2014 k vážnemu nedostatku likvidity gréckych bánk, k čomu prispeli nasledujúce faktory: i) významný odlev vkladov, ii) nepredĺženie krátkodobého veľkoobchodného financovania

(zabezpečeného i nezabezpečeného), iii) rastúca potreba likvidity zo strany zahraničných dcérskych spoločností a pobočiek, a iv) vysoká úroveň expozícií voči subjektom verejného sektora, ktoré boli vzhľadom na okolnosti považované za menej udržateľné. Výsledkom bolo výrazné zvýšenie čerpania núdzovej likvidity (Emergency Liquidity Assistance – ELA) zo strany gréckych bánk v prvom polroku 2015, ktoré sa stabilizovalo až na konci júna 2015 po dočasnom zatvorení bánk a zavedení opatrení na kontrolu pohybu kapitálu.

Počas roka 2015 sa zhoršila aj platobná schopnosť štyroch významných gréckych inštitúcií, a to najmä v druhom štvrťroku, keď sa výrazne zvýšil objem rezerv v súvislosti s očakávanými výsledkami komplexného hodnotenia.

Komplexné hodnotenie štyroch významných gréckych inštitúcií

Za týchto okolností ECB vykonala komplexné hodnotenie štyroch významných gréckych inštitúcií s cieľom zhodnotiť ich budúce kapitálové potreby. Žiadosť o komplexné hodnotenie vykonané ECB ako orgánom dohľadu vychádzala z memoranda o porozumení podpísaného 19. augusta 2015 Európskym mechanizmom pre stabilitu, Helénskou republikou a Bank of Greece. Hodnotenie prebiehalo od začiatku júla do konca októbra 2015 a pozostávalo z hodnotenia kvality aktív (asset quality review – AQR) a záťažového testu.

AQR bolo hodnotením (v konkrétnom čase) presnosti účtovnej hodnoty aktív bánk k 30. júnu 2015 a slúžilo ako východiskový bod záťažového testu. V rámci AQR museli grécke banky dosiahnuť minimálny koeficient vlastného kapitálu Tier 1 (Common Equity Tier 1 – CET1) vo výške 9,5 %. **Záťažový test** poskytol výhľadové zhodnotenie odolnosti platobnej schopnosti bánk na základe dvoch hypotetických scenárov: v základnom scenári museli banky dodržať minimálny koeficient CET1 na úrovni 9,5 %. V nepriaznivom scenári predstavoval minimálny koeficient CET1 úroveň 8 %.

Pokiaľ ide o použitú metodiku, hodnotenie AQR bolo založené na jednotných a harmonizovaných definíciách, rešpektujúc platné účtovné a prudenciálne nariadenia. Použitá metodika bola tiež v súlade s metodikou AQR použitou v rámci komplexného hodnotenia celej eurozóny z roku 2014. V niektorých oblastiach zahŕňala metodika ECB dodatočné predpoklady s cieľom lepšie zohľadniť podmienky na trhu. Týkali sa najmä aktivačných bodov zníženia hodnoty, výpočtu individuálnych špecifických rezerv a ocenenia kolaterálu. Záťažový test bol vykonaný centrálnne na základe výkazov údajov a úverovej dokumentácie poskytnutej bankami. Projekcie vypracovala ECB. S každou zo štyroch bánk sa viedol dohľadový dialóg, v rámci ktorého boli banky informované o predbežných výsledkoch komplexného hodnotenia.

Záverečné výsledky poslúžili na konci roka 2015 ako základ pre **proces rekapitalizácie**, v rámci ktorého boli v plnej miere odstránené nedostatky zistené v rámci komplexného hodnotenia. Výsledky komplexného hodnotenia z roku 2015, ktoré boli zverejnené na konci októbra, poukázali na agregovaný nedostatok kapitálu štyroch významných gréckych inštitúcií na úrovni 4,4 mld. € v základnom scenári

záťažového testu (hraničná hodnota 9,5 % kapitálu CET1), resp. 14,4 mld. € v nepriaznivom scenári (hraničná hodnota 8,0 % kapitálu CET1).

Tabuľka 3

Výsledky komplexného hodnotenia štyroch významných gréckych inštitúcií

	Koeficient CET1: východiskový bod pred AQR	Koeficient CET1: východiskový bod po AQR	Koeficient CET1: základný scenár ¹	Koeficient CET1: nepriaznivý scenár	Max. nedostatok kapitálu (nepriaznivý scenár)	
					(v bázičných bodoch)	(v mld. €)
Alpha Bank	12,7 %	9,6 %	9,6 %	2,1 %	590	2,74
Eurobank	13,7 %	8,6 %	8,7 %	1,3 %	670	2,12
National Bank of Greece	11,6 %	8,1 %	7,3 %	-0,2 %	822	4,60
Piraeus Bank	10,8 %	5,5 %	5,2 %	-2,3 %	1 035	4,93
<i>Spolu</i>	<i>12,1 %</i>	<i>7,9 %</i>	<i>7,6 %</i>	<i>0,1 %</i>		<i>14,40</i>

1) Koeficienty CET v základnom a nepriaznivom scenári predstavujú koeficienty k decembru 2017 a v prípade základného scenára nemusia nevyhnutne odrážať najnižšie koeficienty počas 2,5-ročného horizontu záťažového testu.

V záujme uspokojenia kapitálových potrieb zistených v rámci komplexného hodnotenia boli banky vyzvané, aby ECB predložili svoje kapitálové plány na odstránenie zistených nedostatkov kapitálu. Opatrenia uvedené v predložených plánoch bolo potrebné zaviesť do 11. decembra 2015. Dve inštitúcie boli schopné pokryť celkový nedostatok kapitálu prostredníctvom zdrojov od súkromných investorov, zvyšné dve inštitúcie získali dodatočnú štátnu pomoc v súlade s rámcom preventívnej rekapitalizácie stanoveným v smernici 2014/59/EU, ktorou sa stanovuje rámec pre ozdravenie a riešenie krízových situácií úverových inštitúcií a investičných spoločností. Táto podpora z verejných zdrojov bola použitá na pokrytie kapitálových potrieb zistených v rámci nepriaznivého scenára záťažového testu. Potreby zistené v rámci AQR a/alebo v rámci základného scenára záťažového testu už pokryl súkromný sektor.

Dôkladné monitorovanie gréckeho bankového systému a opatrenia dohľadu na obmedzenie účinkov krízy

Okrem komplexného hodnotenia sa práca v oblasti dohľadu počas roka 2015 naďalej zameriavala na tri doplnkové činnosti:

1. dôkladné monitorovanie hlavných rizík v rámci gréckeho bankového systému,
2. pokračujúcu výmenu informácií a vykazovanie stranám zainteresovaným v diani súvisiacom s gréckymi bankami,
3. opatrenia na obmedzenie účinkov krízy.

V roku 2015 bola činnosť dohľadu naďalej veľmi intenzívna. Prebiehalo dôkladné monitorovanie zo strany spoločných dohľadacích tímov (zložených z pracovníkov ECB a Bank of Greece) v spolupráci s odborom ECB pre krízové riadenie. V rámci monitorovania menej významných inštitúcií generálne riaditeľstvo ECB pre mikropudenciálny dohľad III úzko spolupracovalo s Bank of Greece, ktorá vykonala ich komplexné hodnotenie.

V záujme výmeny informácií a hladkej spolupráce bankový dohľad ECB udržiaval úzky kontakt s relevantnými zainteresovanými stranami: s gréckymi orgánmi vrátane Bank of Greece a helénskeho Fondu finančnej stability, s Európskym orgánom pre bankovníctvo, ako aj s hostiteľskými orgánmi dohľadu (zo Spojeného kráľovstva, Bulharska, Bývalej juhoslovanskej republiky Macedónsko, Rumunska, Srbska a Turecka).

Počas roka 2015 bolo prijatých niekoľko opatrení dohľadu na riešenie zložitej situácie ovplyvňujúcej grécky bankový sektor a obmedzenie účinkov krízy. Prijaté opatrenia zahŕňali rozhodnutia o ochrane likviditnej pozície dotknutých štyroch významných inštitúcií, napríklad obmedzenie niektorých investícií a obchodov, ako aj snahy o prevenciu rozšírenia kontaminácie na zahraničné subjekty gréckych bánk, pričom osobitný dôraz sa kládol na likviditu ich dcérskych spoločností a pobočiek v zahraničí.

2.2.2 Spolupráca na novom rámci krízového riadenia EÚ

V roku 2015 sa bankový dohľad ECB podieľal na vytváraní rámca krízového riadenia EÚ, ktorý vychádza zo smernice BRRD a nariadenia o jednotnom mechanizme riešenia krízových situácií.

Rámec krízového riadenia EÚ stanovuje povinnosť spolupráce medzi orgánmi dohľadu a orgánmi pre riešenie krízových situácií. Na jednej strane by mala ECB ako príslušný orgán úzko spolupracovať s **Jednotnou radou pre riešenie krízových situácií (Single Resolution Board – SRB)** na plánovaní ozdravenia, prijímaní včasných intervenčných opatrení a hodnotení bánk, ktoré zlyhávajú, resp. pravdepodobne zlyhajú. Na druhej strane je SRB povinná spolupracovať s ECB na plánovaní riešenia krízových situácií a posudzovaní riešiteľnosti bánk, ako aj na prijímaní opatrení na riešenie krízových situácií.

S Radou SRB, ktorá bola zriadená v januári 2015 a dňa 1. januára 2016 prevzala úlohy spojené s riešením krízových situácií subjektov a skupín pod priamym dohľadom ECB a ďalších cezhraničných skupín v bankovej únii, bola nadviazaná úzka spolupráca. V tejto súvislosti má ECB postavenie stáleho pozorovateľa na výkonných a plenárnych zasadnutiach SRB. ECB tiež začala pozývať predsedníčku SRB Elke Königovú, aby sa ako pozorovateľka zúčastňovala na zasadaniach Rady pre dohľad, na ktorých sa diskutuje o otázkach týkajúcich sa SRB. Okrem toho bolo na konci roka 2015 podpísané **memorandum o porozumení medzi ECB a SRB** (časť 4.1.1).

Ako súčasť rámca krízového riadenia EÚ musí každá inštitúcia vypracovať a aktualizovať plán ozdravenia stanovujúci opatrenia na obnovenie finančnej pozície v prípade jej výrazného zhoršenia. Významné inštitúcie začali počas roka 2015 predkladať svoje **plány ozdravenia** na ich komplexné posúdenie bankovým dohľadom ECB. ECB hodnotí celistvosť plánov a to, ako dôveryhodne a rýchlo dokážu obnoviť životaschopnosť inštitúcie v obdobiach napätia.

Pri rozhodovaní o včasných intervenčných opatreniach v prípade zhoršujúcej sa finančnej situácie inštitúcie sa zintenzívňuje výmena informácií medzi príslušnými spoločnými dohliadacími tímami, odborom ECB pre krízové riadenie a SRB. Ak zdravé fungovanie banky nedokáže obnoviť žiadne opatrenie dohľadu ani opatrenia súkromného sektora, príslušná inštitúcia môže byť označená za inštitúciu, ktorá „zlyháva alebo pravdepodobne zlyhá“. V prípade významných inštitúcií toto rozhodnutie prijíma ECB po konzultácii s SRB. Následne sa informuje Európska komisia a ostatné externé zainteresované strany, ako napríklad hostiteľské orgány dohľadu a riešenia krízových situácií, relevantný systém (systémy) ochrany vkladov alebo príslušné ministerstvá. Po označení inštitúcie za inštitúciu, ktorá „zlyháva alebo pravdepodobne zlyhá“, ECB a SRB koordinujú všetky potrebné následné opatrenia, ako napríklad autorizácia preklenovacej banky či odňatie licencie „starej“ inštitúcie.

Pokiaľ ide o krízové riadenie, predstavitelia SSM sa počas roka 2015 zúčastňovali na cezhraničných fórach zameraných na jednotlivé inštitúcie, ako sú napríklad skupiny krízového riadenia. Zároveň sa podieľali na príprave politik vykonávaných medzinárodnými fórami vrátane Rady pre finančnú stabilitu (Financial Stability Board – FSB), ktorých cieľom je zmierniť problémy inštitúcií, ktoré sú „príliš veľké na to, aby zlyhali“, zvýšiť odolnosť bánk a posilniť finančnú stabilitu.

2.3 „Bežné“ komplexné hodnotenie

2.3.1 Nadviazanie na hodnotenie z roku 2014 vrátane implementácie kapitálových plánov

Ešte pred prevzatím úloh v oblasti dohľadu je ECB povinná vykonať komplexné hodnotenie príslušných bánk, ktoré pozostáva z hodnotenia kvality aktív (asset quality review – AQR) a záťažového testu. Záťažový test overuje odolnosť platobnej schopnosti banky v dvoch hypotetických scenároch – základnom a nepriaznivom.

V rámci príprav na prevzatie úloh v oblasti bankového dohľadu v novembri 2014 ECB v tomto roku uskutočnila komplexné hodnotenie 130 bánk. [Výsledky](#) tohto rozsiahleho hodnotenia boli zverejnené v októbri 2014 (informácie o následných opatreniach sú vo [Výročnej správe o činnosti dohľadu](#) za rok 2014). V apríli 2015 ECB odhadla, že z [celkovej korekcie](#) účtovnej hodnoty aktív zistených v rámci AQR významných inštitúcií (42 mld. €) boli dve tretiny zahrnuté do účtovných závierok bánk za rok 2014 a zvyšná tretina bola považovaná za prudenciálne požiadavky. V prvých deviatich mesiacoch roka 2015 navyše banky pod priamym dohľadom ECB zaviedli viac ako 75 % opatrení určených na odstránenie zistených kvalitatívnych nedostatkov. V niektorých prípadoch bolo potrebné iniciovať strednodobé a dlhodobé projekty, ktorých plnenie sa v rámci SSM dôkladne monitoruje.

V rámci AQR a záťažového testu bolo spolu identifikovaných 25 bánk s [celkovým nedostatkom kapitálu](#) vo výške 24,6 mld. €. Dvanásť z týchto bánk prijalo kapitálové opatrenia ešte pred zverejnením výsledkov komplexného hodnotenia. Zostávajúcich 13 bánk musí prijať dodatočné kapitálové opatrenia na odstránenie

nedostatku vo výške 9,5 mld. €. Všetky banky s nedostatkom kapitálu boli vyzvané, aby ECB predložili **kapitálové plány** s opatreniami na odstránenie zisteného schodku. Akékoľvek nedostatky zistené v rámci AQR alebo záťažového testu v základnom scenári je potrebné odstrániť v priebehu šiestich mesiacov. Na odstránenie nedostatkov zistených v nepriaznivom scenári záťažového testu majú banky deväť mesiacov.

Kapitálové plány niektorých z 13 zvyšných bánk obsahovali opatrenia, ktoré boli zavedené okamžite z jedného z nasledujúcich dôvodov:

1. za predpokladu dynamickej súvahy tieto banky nemali žiadny alebo takmer žiadny nedostatok kapitálu¹⁵,
2. banka bola v procese riešenia krízovej situácie¹⁶,
3. banka prijala dostatočné opatrenia na zlepšenie svojej štrukturálnej ziskovosti, z ktorej pokryje nedostatok kapitálu¹⁷.

Zostávajúce kapitálové plány posúdila Rada pre dohľad a následne ich banky implementovali. Opatrenia prijaté bankami zahŕňali znižovanie objemu investícií, získavanie nového kapitálu, reštrukturalizáciu a zlepšovanie riadenia rizík.

Komplexné hodnotenie z roku 2014 vo všeobecnosti splnilo svoj cieľ zlepšiť stav bankových súvah, zvýšiť transparentnosť a posilniť dôveru.

Potvrdil to aj výrazný pokles spreadov CDS v období od októbra 2014 do júla 2015 v prípade 25 bánk, ktoré v komplexnom hodnotení z roku 2014 zlyhali.¹⁸

2.3.2 Komplexné hodnotenie nových významných inštitúcií v roku 2015

Keďže pre banky, ktoré podliehajú alebo pravdepodobne budú podliehať priamemu dohľadu ECB, je komplexné hodnotenie ECB povinné, deväť bánk, ktoré sa na hodnotení v roku 2014 nezúčastnili, sa podobnému hodnoteniu podrobilo v roku 2015. Nad piatimi z týchto bánk začala ECB vykonávať priamy dohľad už pri

¹⁵ Prípady Eurobank a National Bank of Greece (viac informácií je v dokumente [Súhrnná správa z komplexného hodnotenia](#) na strane 10).

¹⁶ Prípady Dexia (viac informácií je v dokumente [Súhrnná správa z komplexného hodnotenia](#) na strane 10).

¹⁷ Prípady Nova Ljubljanska Banka a Nova Kreditna Banka Maribor. V oboch prípadoch zisky pred odpočítaním rezerv naznačovali schopnosť bánk reštrukturalizovať svoju nákladovú základňu.

¹⁸ Ďalšie informácie uvádza S. Steffen v dokumente s názvom Capital shortfalls in SSM banks: How much progress has been made? vypracovanom na žiadosť Výboru Európskeho parlamentu pre hospodárske a menové záležitosti, október 2015.

spustení SSM¹⁹ v novembri 2014. Zvyšné štyri banky podliehajú priamemu dohľadu ECB od januára 2016.

Tabuľka 4

Banky zapojené do komplexného hodnotenia v roku 2015

Názov banky	Krajina	Začiatok priameho dohľadu
Sberbank Europe AG	Rakúsko	4. novembra 2014
VTB Bank (Austria) AG	Rakúsko	4. novembra 2014
Banque Degroof S.A.	Belgicko	4. novembra 2014
Kuntarahoitus Oyj (Municipality Finance plc)	Fínsko	1. januára 2016
Agence Française de Développement	Francúzsko	1. januára 2016
J.P. Morgan Bank Luxembourg S.A.	Luxembursko	1. januára 2016
Mediſin Holding Limited	Malta	1. januára 2016
Novo Banco SA	Portugalsko	4. novembra 2014
Unicredit Slovenia	Slovinsko	4. novembra 2014

Hodnotenie v roku 2015 vychádzalo z metodiky použitej aj v roku 2014 a taktiež pozostávalo z AQR a záťažového testu. Hraničné hodnoty na zistenie nedostatku kapitálu boli rovnaké ako v roku 2014: koeficient CET1 na úrovni 8 % v prípade AQR a záťažového testu v základnom scenári a koeficient CET1 na úrovni 5,5 % v nepriaznivom scenári záťažového testu.

Hodnotenie kvality aktív viedlo k celkovej korekcii účtovnej hodnoty aktív zúčastnených bánk v objeme 453 mil. €, predovšetkým v dôsledku identifikácie dodatočných nesplácaných expozícií a zodpovedajúceho nárastu úrovne rezerv. Výsledky AQR slúžili ako východiskový bod **záťažového testu**, ktorý projektoval vývoj kapitálových pozícií bánk v najbližších troch rokoch (2015 až 2017). Vážený priemer poklesu koeficientov CET1 zúčastnených bánk v rámci nepriaznivého scenára²⁰ predstavoval 6,1 percentuálneho bodu.

Pod hraničnú hodnotu 8 % neklesol v rámci AQR koeficient CET1 žiadnej z bánk. Celkové výsledky AQR a záťažového testu však naznačili, že v nepriaznivom scenári nedosiahlo hraničnú hodnotu 5,5 % CET1 päť bánk. Celkový **nedostatok kapitálu** predstavoval 1,74 mld. €. Časť z tejto sumy bola pokrytá navýšením kapitálu a ďalšími akceptovateľnými opatreniami, ktoré banky prijali od januára 2015.

Rovnako ako v prípade hodnotenia v roku 2014, aj tentoraz boli banky povinné odstrániť zostávajúce nedostatky do deviatich mesiacov od zverejnenia výsledkov

¹⁹ Sberbank Europe AG, VTB Bank (Austria) AG a Banque Degroof S.A. neboli v roku 2014 do komplexného hodnotenia zahrnuté, keďže v čase zostavovania zoznamu bánk, ktoré sa majú na hodnotení zúčastniť, právny rámec neobsahoval kompletnú definíciu kritéria, na základe ktorého mali byť považované za významné inštitúcie (význam cezhraničných aktív a pasív). Unicredit Slovenia sa na hodnotení nezúčastnila, keďže v tom čase ešte nebola klasifikovaná ako tretia najväčšia úverová inštitúcia v Slovinsku. Novo Banco SA na začiatku komplexného hodnotenia v roku 2014 ešte ako subjekt neexistovala, keďže vznikla až v roku 2014 ako výsledok opatrení na riešenie krízovej situácie prijatých v súvislosti s Banco Espírito Santo.

²⁰ Nepriaznivý scenár zahŕňal rad makrofinančných rizík vrátane nárastu globálnych výnosov z dlhopisov, ďalšieho zhoršenia kreditnej kvality v zraniteľných krajinách, stagnujúceho procesu zavádzania politických reforiem a nedostatočnej korekcie bankových súvah, ktorá by pomohla udržať dostupné trhové financovanie.

komplexného hodnotenia dňa 14. novembra 2015. Na tento účel museli do dvoch týždňov od ich zverejnenia predložiť **kapitálové plány** s podrobným opisom opatrení, ktoré plánovali prijať, alebo už prijali. Implementácia týchto opatrení a jej monitorovanie sú plne zosúladené s každoročným procesom SREP, ktorý vykonávajú spoločné dohliadacie tímy zodpovedné za dohľad nad príslušnými bankami. Požadované nápravné opatrenia sa neobmedzujú len na odstránenie nedostatku kapitálu, no týkajú sa aj kvalitatívnych zistení z AQR, akými sú napríklad slabé miesta v systémoch a procesoch bánk.

2.4 Implementácia modelu dohľadu SSM

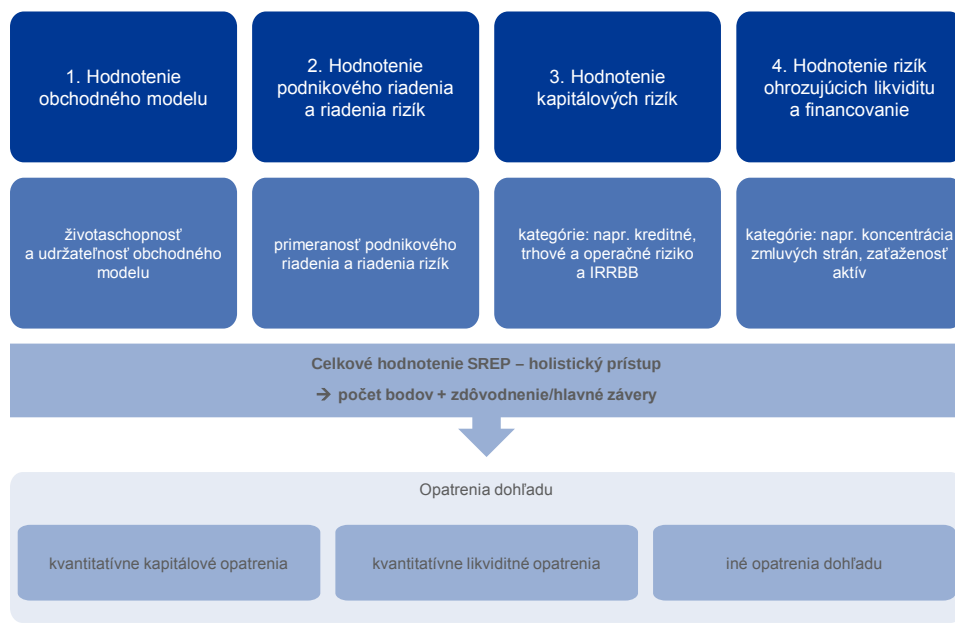
2.4.1 Implementácia metodiky SREP v rámci SSM

Spoločné dohliadacie tímy, zložené z pracovníkov ECB a príslušných vnútroštátnych orgánov, zohrávajú v rámci implementácie modelu dohľadu SSM významnú úlohu. Ako operačné jednotky zodpovedné za priamy dohľad nad významnými inštitúciami vykonávajú každodennú prebiehajúcu činnosť dohľadu. Práve tá poskytuje spolu s výsledkami tematických hodnotení, previerkami na mieste a prácou na interných modeloch dôležité vstupné údaje pre proces SREP.

V roku 2015 SSM vôbec po prvý raz vykonal vo vtedy 123 najväčších bankových skupinách v eurozóne proces SREP založený na spoločnej metodike. Cieľom procesu SREP je posilniť odolnosť bankového systému, ktorý by bol schopný stabilne a udržateľne financovať reálnu ekonomiku eurozóny. K vzniku finančných kríz v minulosti čiastočne prispievali aj mimoriadne dynamické podkapitalizované bankové systémy, ktoré v snahe znížiť mieru zadlženosti zastavili poskytovanie úverov hneď na počiatku krízy, čím nepriaznivo ovplyvnili udržateľný hospodársky rast. Dlhodobé výhody primerane kapitalizovaného bankového systému výrazne prevyšujú akékoľvek krátkodobé náklady pre zúčastnené banky.

Diagram 2

Metodika SREP v rámci SSM

Metodiku SSM znázornenú v diagrame 2 vyvinula ECB v úzkej spolupráci s 19 vnútroštátnymi orgánmi dohľadu. Je plne v súlade s legislatívou EÚ a usmerneniami EBA²¹ a čerpá z optimálnych postupov v rámci SSM, resp. z odporúčaní medzinárodných orgánov. [Príručka o metodike SREP](#) bola zverejnená 19. februára 2016.

Vývoj a implementácia novej jednotnej metodiky v takom krátkom čase si vyžadovala veľké odhodlanie v rámci SSM, pokiaľ ide o koordináciu, analýzu, kalibráciu, testovanie a školenie.

Vychádzajúc predovšetkým z kľúčových vstupných údajov od spoločných dohľadacích tímov, proces SREP sa v roku 2015 zameriaval na hodnotenie štyroch hlavných oblastí:

- **obchodné modely:** hodnotenie životaschopnosti obchodných modelov jednotlivých bánk a udržateľnosti ich schopnosti tvoriť zisk,
- **správa a riadenie rizík:** revízia prevádzkovej a organizačnej štruktúry inštitúcií a ich celkového rámca riadenia rizík,
- **kapitálové riziká:** hodnotenie rizík súvisiacich s kapitálom a ich riadenia, potreby nastavenia dodatočných kapitálových požiadaviek, ako aj kapitálovej primeranosti,

²¹ Usmernenia o spoločných postupoch a metodikách SREP (EBA/GL/2014/13), EBA, 19. decembra 2014.

- **riziká likvidity a financovania:** analýza pozície jednotlivých inštitúcií v oblasti likvidity a financovania, hodnotenie príslušných mechanizmov riadenia rizík a potreby dodatočnej rezervnej likvidity.

Pri hodnotení každej oblasti bol uplatnený stavebnicový prístup, v rámci ktorého boli riziká rozdelené do kategórií a podkategórií a hodnotili sa zdola nahor. Zohľadňovali sa rôzne uhly pohľadu, tzn. pozornosť sa sústredila na súčasný stav, no prijímali sa viac výhľadové opatrenia.

Kvantitatívne a kvalitatívne faktory sa spojili v rámci prístupu obmedzeného odborného úsudku. Takýto prístup zaručuje celkovú konzistentnosť a zároveň zohľadňuje špecifiká jednotlivých inštitúcií. Vďaka spoločnej metodike bolo taktiež po prvý raz možné uskutočniť rozsiahle vzájomné porovnávanie a prierezové analýzy.

Harmonizovaný proces SREP vo všeobecnosti umožnil vykonať výhľadové holistické hodnotenie stavu a životaschopnosti inštitúcií, pri ktorom bola uplatnená zásada proporcionality. Konzistentné hodnotenie všetkých inštitúcií zároveň prispelo k ďalšej integrácii jednotného bankového trhu. Na základe výsledkov procesu SREP z roku 2015 boli bankám pod priamym dohľadom ECB na základe ich rizikových profilov nastavené kapitálové a likviditné požiadavky. V prípade potreby boli prijaté aj ďalšie opatrenia dohľadu.

Priemerné požiadavky na kapitál druhého piliera²² sa v prípade bánk v rokoch 2015 až 2016 zvýšili o 30 bázičných bodov. Časť týchto 30 bázičných bodov možno pripísať potrebe udržiavať a v niektorých prípadoch aj zvyšovať úroveň kapitálu v bankovom systéme v súvislosti s aktuálnou pozíciou hospodárskeho cyklu v eurozóne. Mnohé banky sa stále vyrovnávajú s následkami finančnej krízy a naďalej čelia rizikám a nepriaznivým faktorom.

Dodatočných 20 bázičných bodov z kapitálových požiadaviek predstavuje vplyv postupného zavádzania systémových rezerv. Opodstatnenosť týchto rezerv vychádza z kľúčového ponaučenia z krízy zavedeného v legislatíve EÚ – potreby obmedziť celosystémové externality, najmä zo strany globálnych systémovo dôležitých bánk (global systemically important banks – G-SIB) a domácich systémovo dôležitých bánk (domestic systemically important banks – D-SIB), ktoré majú vplyv na celý finančný systém a v konečnom dôsledku aj na reálnu ekonomiku eurozóny. S cieľom obmedziť tieto vplyvy a v súlade s usmerneniami EBA boli systémové rezervy (či už pre G-SIB alebo D-SIB, ako aj rezervy na systémové riziká) pridané do požiadaviek druhého piliera. Očakáva sa, že tieto systémové rezervy sa budú postupne zavádzať až do roku 2019.

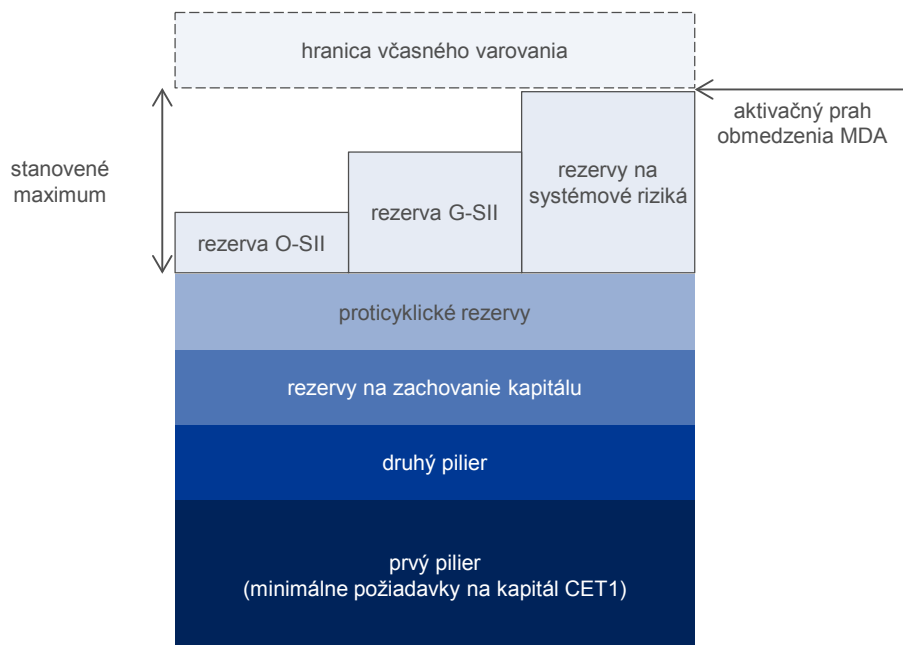
Pokiaľ ide o uplatňovanie rámca maximálnej rozdeliteľnej sumy (maximum distributable amount – MDA), postup SSM vychádza zo stanoviska EBA zverejneného 18. decembra 2015. V reakcii na budúci vývoj v oblasti regulácie na európskej a medzinárodnej úrovni, ako aj na uplatňovanie usmernení EBA, môže

²² Požiadavky na kapitál druhého piliera stanovujú príslušné orgány dohľadu ako doplnok minimálnych kapitálových požiadaviek na základe výsledkov procesu SREP.

dôjsť k prehodnoteniu tohto postupu s cieľom zaručiť konzistentnosť a harmonizáciu na jednotnom trhu.

Diagram 3

Štruktúra kapitálových požiadaviek

Úroveň kapitálových požiadaviek bola v prípade významných bánk dôkladne posúdená, a to najmä s prihliadnutím na plný súlad s požiadavkami na vlastný kapitál Tier 1 (Common Equity Tier 1 – CET1). Pri nastavovaní postupných a cieľových kapitálových požiadaviek pre banky G-SIB sa bralo do úvahy viacero faktorov, napríklad potreba podporiť konzistentný rámec pre inštitúcie patriace pod dohľad ECB, vplyv G-SIB a D-SIB na celý systém a všeobecné porovnanie s G-SIB v iných jurisdikciách.

SSM má ambíciu vytvoriť ucelený rámec, ktorý bude v čo najväčšej možnej miere zodpovedať jeho špecifickým okolnostiam. Spektrum bánk v rámci SSM je rozmanité. V porovnaní s inými jurisdikciami SSM pokrýva oveľa väčšiu skupinu rôznorodých inštitúcií v rôznych krajinách s naďalej čiastočne odlišnými právnymi systémami. Práca na metodike SSM preto bude v potrebných oblastiach pokračovať, aby:

- odrážala vývoj v príslušnom regulačnom rámci, napríklad v oblasti prudenciálnej regulácie, odporúčaniach a usmerneniach EBA a v základných zásadách Bazilejského výboru,
- zohľadňovala optimálne postupy, vylepšenia a dosiahnutý pokrok.

Prostredníctvom priamej komunikácie bankový dohľad ECB poskytuje bankám vysvetlenia a dohľadovú istotu, ktorú banky potrebujú pri príprave kapitálových plánov.

V roku 2015 ECB prijala dve odporúčania o prístupe k [rozdeľovaniu dividend](#) v súvislosti s finančnými rokmi 2014 a 2015 ([ECB/2015/2](#) a [ECB/2015/49](#)) a poslala [list výkonným riaditeľom bánk týkajúci sa zásad pohyblivého odmeňovania](#). Tieto dokumenty stanovujú očakávania SSM v oblasti politiky rozdeľovania a vyplácania v rámci inštitúcií, ktoré sú v súlade so snahou o postupné dosiahnutie požadovaných konečných koeficientov.

Za daných okolností požiadavky druhého piliera uvedené v rozhodnutiach SREP z roku 2015 naznačujú aj vývoj v budúcnosti, a to najmä v súvislosti s postupným zavádzaním rezervy na zachovanie kapitálu do roku 2019 a súčasným znižovaním požiadaviek druhého piliera.²³ Banky sa tiež môžu pripravovať na postupné zavádzanie CRR/CRD IV, t. j. odpočet kapitálu CET1 a postupné vytváranie rezerv na systémové riziká. Aj keď konečné znenie Bazileja III ešte nie je k dispozícii, už teraz je známe, že cieľom obsiahnutých opatrení nie je výrazné navýšenie objemu kapitálu v systéme, ale zvýšenie jednoduchosti, porovnateľnosti a transparentnosti kapitálu v jednotlivých bankách.

2.4.2 Práca na ďalších metodikách

Práca na interných modeloch

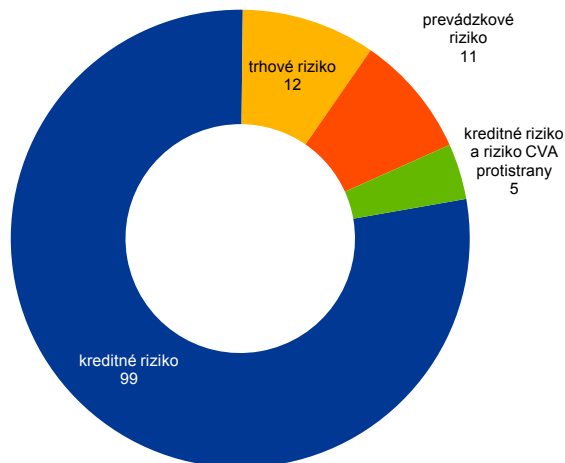
Na konci roka 2015 používalo na výpočet požiadaviek na vlastné zdroje prvého piliera aspoň jeden interný model 73 významných inštitúcií.

Po vytvorení schvaľovacieho procesu pre celý jednotný mechanizmus dohľadu a rámca na hodnotenie interných modelov schválila Rada guvernérov na rok 2015 podľa tohto nového režimu 137 interných modelov.

²³ Rozhodnutia SREP prihlasujú na rozdiely medzi jednotlivými krajinami SSM, pokiaľ ide o postupné zavádzanie rezerv na zachovanie kapitálu, s cieľom zabezpečiť rovnaké podmienky pre všetky banky v rámci SSM.

Graf 3

Hodnotenie interných modelov v roku 2015
podľa druhu rizika

Na priebežné monitorovanie modelov bol vytvorený **jednotný rámec**. Tento rámec bol v plnej miere zahrnutý do minimálnej úrovne angažovanosti dohľadu a uplatnený v rámci SEP na rok 2016. Rámec tiež uľahčil zapojenie významných inštitúcií do referenčných porovnávaní vykonávaných EBA a Bazilejským výborom pre bankový dohľad. Na stanovenie postupu harmonizovaného zberu údajov spätného testovania významných inštitúcií s modelmi pre trhové riziko bola vytvorená sieť. Na tomto základe sa v rámci priebežného monitorovania modelov vykonáva a využíva analýza horizontálnych údajov a údajov jednotlivých bánk.

V záujme podpory jednotnej implementácie modelov prvého piliera i harmonizácie postupov dohľadu v rámci SSM sa začali práce na návrhu **cieleného hodnotenia interných modelov (targeted review of internal models – TRIM)**. Na riadenie tohto procesu bola

zriadená sieť vedúcich odborníkov na modely z príslušných vnútroštátnych orgánov a ECB. V rámci TRIM sa počíta s previerkami na mieste zameranými na vybrané modely kreditných rizík, trhových rizík a kreditných rizík protistrany v rokoch 2017 až 2018 (resp. 2019, ak bude projekt v prípade kreditného rizika predĺžený), pričom rok 2016 bude venovaný požadovaným horizontálnym analýzám, ktoré určia harmonizačný cieľ projektu.

Významné úsilie bolo počas roka 2015 venované aj práci na **metodikách dohľadu pre interné modely**, v rámci ktorých pokračoval vývoj zásad validácie interných modelov a pravidiel hodnotenia zásadnosti rozšírenia a zmien modelov kreditného rizika protistrany.

Práca na metodikách dohľadu na mieste

Na analýzu rôznych druhov rizík a zdokonaľovanie metodík dohľadu na mieste bolo zostavených niekoľko koncepčných tímov pozostávajúcich z odborníkov ECB a príslušných vnútroštátnych orgánov. Počas roka 2015 boli vypracované metodické správy týkajúce sa obchodných modelov a ziskovosti a procesu ILAAP. Ďalšie špecializované tímy v súčasnosti pracujú na témach ako kreditné riziko, kreditné riziko protistrany, činnosti úschovy, účtovníctvo, trhové riziko a riziká v oblasti IT. Okrem toho sa pripravujú aj verejné stanovy určujúce podrobné podmienky previerok na mieste.

2.4.3 Dohľad na mieste

Prvý cyklus previerok na mieste

Prvý cyklus previerok na mieste bol súčasťou celkového plánu SEP na rok 2015, ktorý bol schválený v decembri 2014. V júli 2015 bola schválená polročná aktualizácia tohto plánu, ktorá zahŕňala dodatočné previerky na mieste v druhej polovici roka. Celkovo bolo na rok 2015 schválených 250 previerok na mieste.

Tabuľka 5

Previerky na mieste: rozdelenie podľa rizika

Hlavné kategórie rizík	Spolu	Ziskovosť	Kapitál	Úvery	Riadenie	IRRBB	Likvidita	Trhové riziko	Operačné riziko
Celkový počet previerok	250	6	20	62	55	9	29	13	56

Tabuľka 6

Previerky na mieste: rozdelenie podľa skupín bánk²⁴

Skupina	Spolu	1	2	3	4	5
Počet významných inštitúcií	118	7	7	28	27	49
Celkový počet previerok	250	42	35	69	54	50

Previerky na mieste sa plánujú a personálne zabezpečujú v úzkej spolupráci s príslušnými vnútroštátnymi orgánmi, ktoré poskytujú väčšinu vedúcich a členov tímov. K októbru 2015 príslušné vnútroštátne orgány poskytli 906 inšpektorov, čo predstavovalo 95 % ľudských zdrojov na mieste. Zvyšných 5 % pochádzalo z odboru ECB pre centralizované previerky na mieste. Títo inšpektori tiež viedli 26 previerok naplánovaných na rok 2015.

S cieľom podporiť vykonávanie previerok na mieste zmiešanými tímami Rada pre dohľad v máji 2015 schválila zavedenie režimu vysielania inšpektorov z príslušných vnútroštátnych orgánov.

V záujme úzkej spolupráce s príslušnými vnútroštátnymi orgánmi vo všetkých otázkach týkajúcich sa previerok na mieste sa v roku 2015 uskutočnilo 8 celosieťových zasadnutí a 21 špecializovaných bilaterálnych stretnutí so 16 príslušnými vnútroštátnymi orgánmi. Pre vedúcich tímov vykonávajúcich previerky na mieste bolo okrem toho zorganizovaných viacero seminárov a workshopov, ktorých cieľom bolo budovanie vzťahov v komunite SSM.

²⁴ Bankové skupiny podliehajúce priamemu dohľadu ECB sú rozdelené do piatich skupín, pričom v 1. skupine sú zahrnuté najväčšie a v 5. skupine najmenšie bankové skupiny. Uvedený počet významných inštitúcií (118) nezahŕňa tie významné inštitúcie, ktoré sú dcérskymi spoločnosťami väčšej inštitúcie v rámci SSM (napr. Deutsche Bank AG a Deutsche Bank Malta Ltd sú v tabuľke uvádzané ako jedna inštitúcia).

Priebežné monitorovanie

S cieľom zabezpečiť jednotné uplatňovanie metodiky previerok na mieste odbor ECB pre centralizované previerky na mieste vykonáva počas celého životného cyklu inšpekcií viacero monitorovacích činností:

- reviduje oznámenie o previerke počas prípravnej fázy,
- podporuje tím vykonávajúci previerku na mieste počas fázy vyšetrovania,
- vykonáva kontrolu kvality všetkých inšpekčných správ predložených vedúcimi tímami.

Všetky činnosti sa vykonávajú v rámci postupu založeného na dialógu, ktorý podporuje rozvoj vzájomného porozumenia a jednotného postupu s príslušnými vnútroštátnymi orgánmi.

V záujme harmonizácie práce tímov vykonávajúcich previerky na mieste ECB v roku 2015 navrhla viacero usmernení a vzorov inšpekčných správ.

2.4.4 Tematické hodnotenie riadenia rizika a rizikových preferencií, rizík v oblasti IT a kybernetickej bezpečnosti a dlhového financovania

2.4.4.1 Riadenie rizík a rizikové preferencie

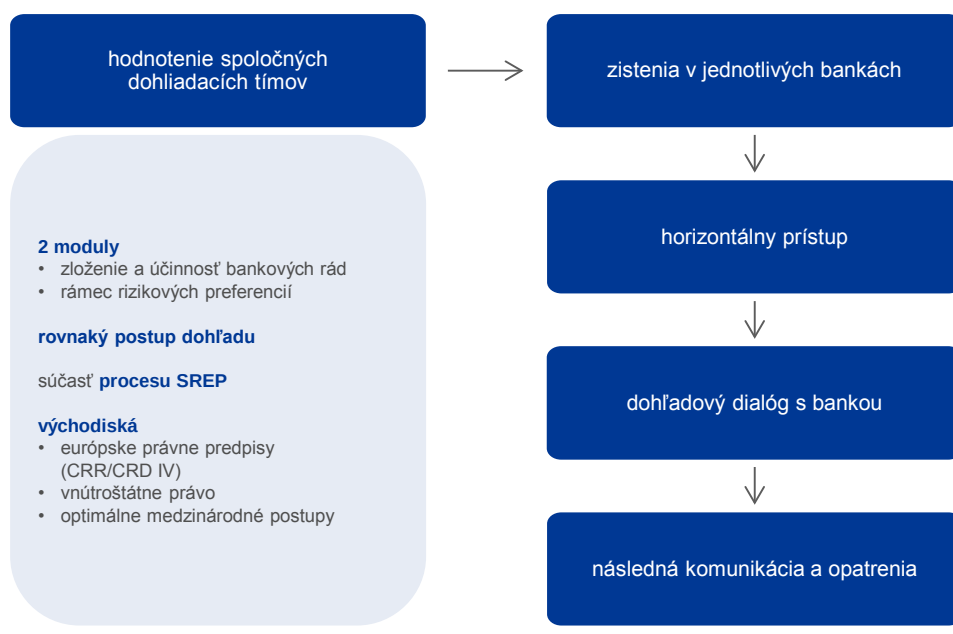
Rozsah, metodika a ciele

Vzhľadom na celkový vplyv riadenia spoločnosti na rizikový profil inštitúcie a udržateľnosť jej obchodnej činnosti Rada pre dohľad schválila začiatok tematického hodnotenia riadenia rizík a rizikových preferencií na úrovni SSM v roku 2015. **113 spoločných dohliadacích tímov**²⁵ uskutočnilo dôkladné a podrobné hodnotenie i) riadiacich orgánov bánk zodpovedných za výkon funkcií dohľadu a riadenia a ii) rámcov rizikových preferencií bánk. Výsledky tohto hodnotenia sa stanú súčasťou procesu SREP. Na účely hodnotenia bol vypracovaný proporčný postup, ktorý zohľadňoval veľkosť a komplexnosť jednotlivých inštitúcií. Použité nástroje dohľadu zahŕňali stretnutia s hlavnými vedúcimi pracovníkmi, hodnotenie dokumentácie a zápisníc zo zasadaní bankových rád, ako aj účasť na zasadaniach bankových rád v pozícii pozorovateľa. Prihliadalo sa tiež na výsledky previerok na mieste v týchto oblastiach.

²⁵ Z celkového počtu významných inštitúcií boli vylúčené tie, ktoré sa nachádzali v procese likvidácie, alebo inštitúcie s veľmi špecifickými obchodnými modelmi.

Diagram 4

Dôkladné hodnotenie 113 významných inštitúcií na základe rovnakého postupu

S cieľom podporiť konzistentnosť pri zachovaní najvyšších štandardov sa v rámci hodnotenia uplatňoval dvojvrstvový postup:

1. hodnotenie súladu s vnútroštátnymi a európskymi právnymi predpismi,
2. hodnotenie miery konzistentnosti s optimálnymi medzinárodnými postupmi.

Hodnotenie poukázalo na rozdiely medzi vnútroštátnymi právnymi rámcami a tiež na skutočnosť, že účinné riadiace štruktúry sú možné pri akomkoľvek podnikovom modeli. V rámci snahy o zvýšenie miery interakcie s bankovými radami spoločné dohliadacie tímy prediskutovali svoje zistenia s inštitúciami v rámci dohľadových dialógov, ktoré sa uskutočnili v októbri a novembri 2015.

Výsledky

Tematické hodnotenie umožnilo spoločným dohliadacím tímom lepšie spoznať a spresniť hodnotenie riadiacich štruktúr inštitúcií, nad ktorými vykonávajú dohľad. Horizontálny prístup navyše podporil diskusiu medzi odborníkmi z ECB a z príslušných vnútroštátnych orgánov tak na úrovni spoločných dohliadacích tímov, ako aj na úrovni horizontálnych funkcií.

Horizontálny prístup umožnil určiť:

1. **celkové výsledky:** tematické hodnotenie odhalilo, že i napriek súladu s vnútroštátnym právom významné inštitúcie stále ani zďaleka nie sú v súlade s medzinárodnými optimálnymi postupmi. Hlavnými oblasťami, ktorým treba venovať pozornosť, sú vyrovnávacie funkcie bankových rád, zohľadnenie rizík

pri rokovaníach bankových rád a vzájomné zladenie rámca rizikových preferencií a stratégie inštitúcie;

2. **pozorované osvedčené postupy:** tematické hodnotenie umožnilo identifikovať optimálne postupy uplatňovania medzinárodných štandardov v praxi. Tieto postupy budú zahrnuté do správy SSM o zistených optimálnych postupoch, ktorá bude čoskoro zverejnená;
3. **konzistentné odporúčania:** cieľom tematického hodnotenia bolo prijať opatrenia a jeho výsledkom boli konkrétne odporúčania na zlepšenie rámcov riadenia inštitúcií a rámcov ich rizikových preferencií. Horizontálny prístup zaručil konzistentnosť odporúčaní, vďaka čomu podobné zistenia viedli k podobným odporúčaniam.

V rámci svojich činností dohľadu naplánovaných na rok 2016 spoločné dohliadacie tímy skontrolujú zavádzanie opatrení navrhnutých v listoch zaslaných bankám. Viacero spoločných dohliadacích tímov bude venovať špeciálnu pozornosť oblastiam, ktoré boli označené za najdôležitejšie.

2.4.4.2 Tematické hodnotenie rizík v oblasti IT a kybernetickej bezpečnosti

Rozsah, metodika a ciele

Riziká v oblasti IT a kybernetickej bezpečnosti boli zaradené medzi najvážnejšie riziká ohrozujúce bankový systém eurozóny (časť 2.1.1). V záujme lepšieho porozumenia týchto rizík bola zriadená expertná skupina SSM pre riziká v oblasti IT, ktorú tvoria odborníci z príslušných vnútroštátnych orgánov a ECB, a tiež sa začalo tematické hodnotenie rizík v oblasti kybernetickej bezpečnosti, ktorého cieľom bolo:

1. definovať špecifický a spoločný rámec SSM pre analýzu rizík v oblasti kybernetickej bezpečnosti,
2. uskutočniť individuálne hodnotenie profilov rizík v oblasti kybernetickej bezpečnosti a príslušných opatrení na vybranej vzorke 12 významných inštitúcií (previerka na mieste),
3. vypracovať horizontálny prístup, ktorý umožní získať prvotnú predstavu o expozícii významných inštitúcií voči rizikám v oblasti kybernetickej bezpečnosti a príslušných kontrolných mechanizmoch, a v relevantných prípadoch postupy referenčného vzájomného porovnávania (previerka na diaľku).

V prípade previerok na diaľku ECB vychádzala z rámca NIST²⁶ pre zvýšenie kybernetickej bezpečnosti kritickej infraštruktúry. Doladením a integráciou rámca NIST vytvorila ECB špecializovaný analytický nástroj, tzv. „dotazník rizík spojených

²⁶ National Institute of Standards and Technology – the Framework (z 12. februára 2014) je k dispozícii na adrese: <http://www.nist.gov/cyberframework/upload/cybersecurity-framework-021214-final.pdf>.

s počítačovou kriminalitou“, ktorý zaslala 110 významným inštitúciám. Zhromaždené informácie prešli analýzou na úrovni jednotlivých bánk i na agregovanej úrovni.

Výsledky

Tematické hodnotenie prinieslo niekoľko záverov na rôznych úrovniach:

1. **prebiehajúci dohľad a analýza rizík:** po prvýkrát boli na úrovni eurozóny konzistentným spôsobom zhromaždené štruktúrované informácie o rizikovom profile významných inštitúcií v oblasti kybernetickej bezpečnosti, čo spoločným dohliadacím tímom umožnilo diskutovať s jednotlivými bankami o následných opatreniach. Tieto zvýšené riziká by sa mali zmierňovať prostredníctvom nadštandardných kontrolných mechanizmov;
2. **dohľad na mieste:** tematické hodnotenie vyústilo do 12 previerok na mieste a viedlo k prijatiu konkrétnych odporúčaní pre jednotlivé podniky;
3. **metodika:** zhromaždené informácie budú využité pri zdokonaľovaní metodiky SSM pre dohľad na mieste v súvislosti s rizikami v oblasti kybernetickej bezpečnosti.

Popri týchto záveroch sa začala paralelná činnosť zameraná na vytvorenie špecifického prevádzkového a komunikačného postupu, ktorý majú významné inštitúcie uplatňovať v prípade kybernetických útokov. Tento postup bude v roku 2016 uvedený do testovacej prevádzky za účasti obmedzeného počtu inštitúcií.

2.4.4.3 Tematické hodnotenie dlhového financovania

Rozsah, metodika a ciele

Vzhľadom na dlhšie obdobie veľmi nízkych úrokových sadzieb a následné stratégie vyhľadávania vyšších výnosov bolo potrebné osobitné monitorovanie kreditnej kvality. Rada pre dohľad sa preto v roku 2015 rozhodla uskutočniť tematické hodnotenie dlhového financovania. Hodnotenie sa zameriavalo na úvery využívajúce pákový efekt, vysokovýnosné dlhopisy a kolateralizované úverové záväzky, ktoré všetky do značnej miery ťažia z priaznivých podmienok financovania.

Tri najdôležitejšie ciele hodnotenia:

1. informovať spoločné dohliadacie tímy o aktuálnom vývoji na úrovni SSM a na úrovni jednotlivých inštitúcií,
2. určiť výnimočné hodnoty, pokiaľ ide o rizikové preferencie a riadenie rizík, a identifikovať celosystémové slabé miesta,
3. odporučiť primeraný súbor nápravných opatrení na úrovni vzorky inštitúcií.

V záujme konzistentnej analýzy bol zostavený podrobný prieskum, ktorý bol následne zaslaný 37 bankám využívajúcim dlhové financovanie. Cieľom prieskumu bolo zaznamenať vývoj expozície dlhovému financovaniu, rozsah upisovania, potenciálnu koncentráciu expozícií a celkovú kreditnú kvalitu.

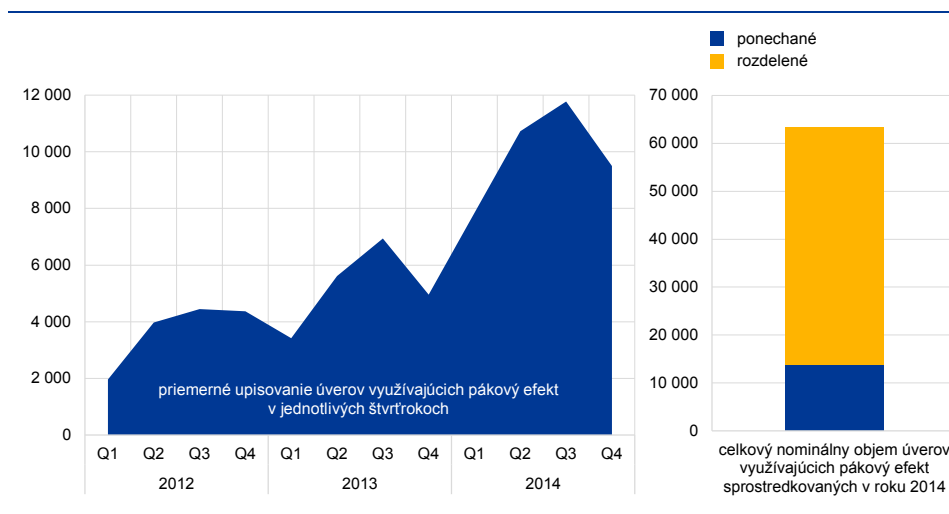
Výsledky

Globálny trh dlhového financovania zažíva od krízy výrazné oživenie a charakterizuje ho vysoká miera konkurencie. Priaznivé podmienky pre dlžníkov viedli k oslabeniu štruktúr obchodov (vyššia úroveň financovania s využitím pákového efektu, prenikanie štruktúr s miernejšími zmluvnými podmienkami na európske trhy) a v mnohých prípadoch k väčšej zhovievavosti úverových politík bánk.

V hlavných bankách patriacich pod dohľad SSM vzrástla ochota uzatvárať transakcie i sklon zachovávať časti expozícií. Tento vývoj je dôvodom na prísnejšie dohľadové monitorovanie rizika syndikácie a základnej kreditnej kvality expozícií. V neposlednom rade boli identifikované určité oblasti v monitorovacích postupoch bánk, ktoré vyžadujú zlepšenie.

Graf 4

13 najdôležitejších bánk v rámci SSM poskytujúcich úvery s využitím pákového efektu: upisovanie a podiel uzavretých obchodov určených na rozdelenie alebo ponechanie

S cieľom odstrániť tieto obavy, ktoré boli zhrnuté v správach o jednotlivých bankách a v súhrnnej správe, boli prijaté nasledujúce opatrenia:

- vybraným bankám boli zaslané dohľadové listy s výzvou na odstránenie zistených nedostatkov,
- prebieha vývoj osobitného **prehľadu ukazovateľov** určeného na sledovanie expozícií bánk,

- v súčasnosti sa pripravujú **pokyny**, ktoré majú jasne komunikovať očakávania SSM v oblasti dlhového financovania.

2.4.5 Nepriamy dohľad nad menej významnými inštitúciami a monitorovanie dohľadu

Rámec nepriameho dohľadu nad menej významnými inštitúciami zahŕňa celý rad procesov prebiehajúcich v rámci každodennej spolupráce medzi ECB a príslušnými vnútroštátnymi orgánmi, ako aj projektové iniciatívy, z ktorých väčšina sa zameriava na vývoj spoločných štandardov a metodík dohľadu.

Prebiehajúce procesy nepriameho dohľadu a monitorovania dohľadu

Každodenná spolupráca medzi ECB a príslušnými vnútroštátnymi orgánmi v oblasti dohľadu nad menej významnými inštitúciami prebieha na základe osobitných prebiehajúcich procesov. Tieto procesy umožňujú efektívnu výmenu informácií, vďaka ktorej môže generálne riaditeľstvo ECB pre mikroprudenciálny dohľad III plniť svoje monitorovacie úlohy a poskytovať podporu a vstupy príslušným vnútroštátnym orgánom, ktoré vykonávajú priamy dohľad nad menej významnými inštitúciami.

Prostredníctvom špecifického **oznamovacieho rámca** ECB v roku 2015 prijala a posúdila spolu 54 hlásení ex ante o zásadných dohľadových konaniach a návrhoch rozhodnutí týkajúcich sa menej významných inštitúcií s vysokou prioritou,²⁷ ktoré sa týkali širokého spektra tém (napr. kapitálu, likvidity a riadenia). Hlásenia často viedli k súvisiacim konaniam, počas ktorých ECB a príslušné vnútroštátne orgány navzájom diskutovali a hodnotili najvhodnejší postup. ECB sa tiež zúčastňovala na posudzovaní spoločných postupov (udeľovanie/odoberanie povolení a schvaľovanie kvalifikovaných účastí) týkajúcich sa menej významných inštitúcií.

Špecializované **tímy pre jednotlivé krajiny** v rámci generálneho riaditeľstva pre mikroprudenciálny dohľad III udržiavali s príslušnými vnútroštátnymi orgánmi nepretržitý dialóg o vývoji na úrovni sektorov a jednotlivých inštitúcií, a to najmä inštitúcií s vysokou prioritou. Mimoriadna pozornosť sa venovala monitorovaniu protikrizových opatrení v prípade viacerých inštitúcií čeliacich výraznému zhoršeniu svojej finančnej situácie.

K plneniu spomenutých funkcií prispievali snahy o zvýšenie miery harmonizácie **dohľadových metodík** príslušných vnútroštátnych orgánov. S cieľom identifikovať riziká a slabé miesta sa okrem toho uskutočnil celý rad analýz bánk a sektorov. Výsledky týchto analýz sa pravidelne uvádzali súhrnným spôsobom v osobitných správach o rizikách, ku ktorej mali prístup všetky orgány dohľadu v rámci SSM.

²⁷ Rámec určovania dôležitosti menej významných inštitúcií je popísaný na inom mieste v tejto časti.

Vývoj spoločných štandardov dohľadu, analýzy a spoločné metodiky týkajúce sa menej významných inštitúcií a iné projektové iniciatívy

Hlavným cieľom nepriameho dohľadu a monitorovania dohľadu je zabezpečiť konzistentné uplatňovanie vysokých štandardov dohľadu v rámci celého SSM. Kľúčovými nástrojmi dohľadu nad menej významnými inštitúciami sú spoločné štandardy dohľadu a spoločné metodiky, ktoré boli vyvinuté v spolupráci s príslušnými vnútroštátnymi orgánmi. Spoločné štandardy majú byť v plnom súlade s existujúcimi požiadavkami EBA.

Spoločné štandardy dohľadu vyvinuté v roku 2015

Jeden zo spoločných štandardov vyvinutých v roku 2015 súvisí s procesom **plánovania dohľadu**, prostredníctvom ktorého príslušné vnútroštátne orgány určujú priority, plánujú a monitorujú výkon hlavných činností dohľadu nad menej významnými inštitúciami na mieste a na diaľku. Cieľom spoločného štandardu je zabezpečiť konzistentné uplatňovanie tohto procesu v rámci celého SSM.

Konzistentnosť má mimoriadny význam aj v súvislosti s **plánovaním ozdravenia**, s prihladením na ustanovenia smernice o ozdravení a riešení krízových situácií bánk (Bank Recovery and Resolution Directive – BRRD), ktorá príslušným orgánom povoľuje za určitých podmienok uplatniť voči nesystémovým inštitúciám nižšie požiadavky týkajúce sa plánov ozdravenia. Očakáva sa, že tieto nižšie požiadavky sa budú vzťahovať na vysoký počet menej významných inštitúcií. Činnosť, ktorá sa v tejto oblasti začala, sa preto zameriava na tieto hlavné aspekty:

1. posúdenie nároku inštitúcie na nižšie požiadavky a výnimky,
2. minimálny spoločný obsah plánov ozdravenia v prípade nižších požiadaviek,
3. hodnotenie plánov ozdravenia.

Sporiteľne a družstevné banky predstavujú významnú súčasť bankového systému SSM. V niektorých členských štátoch inštitúcie z týchto sektorov vytvorili **systémy inštitucionálneho zabezpečenia (institutional protection schemes – IPS)**, ktoré predstavujú dohody o vzájomnej pomoci v otázkach likvidity a platobnej schopnosti. Na základe nariadenia o kapitálových požiadavkách (Capital Requirements Regulation – CRR) môžu príslušné orgány povoliť preferenčné zaobchádzanie s členskými inštitúciami IPS v konkrétnych aspektoch, napríklad uplatniť nulovú rizikovú váhu na expozície voči iným členom IPS. V niekoľkých prípadoch sú do systému IPS zapojené významné i menej významné inštitúcie.

S cieľom zabezpečiť konzistentné zaobchádzanie s členmi IPS v rámci SSM sa ECB v roku 2015 spolu s príslušnými vnútroštátnymi orgánmi venovala vývoju spoločného postupu dohľadového hodnotenia systémov IPS. Táto činnosť zahŕňala stanovenie spoločných kritérií hodnotenia súladu s podmienkami nariadenia CRR, ako aj vypracovanie procesu zabezpečujúceho vzájomnú koordináciu medzi ECB

a príslušnými vnútroštátnymi orgánmi v prípade, ak sú členmi systému IPS významné i menej významné inštitúcie.

Analýza a metodiky

Vzhľadom na veľmi vysoký počet menej významných inštitúcií (vyše 3 100²⁸ k 30. decembru 2015) a ich diverzitu čo do veľkosti a obchodných modelov zohráva zásada proporcionality z pohľadu nepriameho dohľadu nad menej významnými inštitúciami zásadnú úlohu. Prebiehajúce procesy (napr. spomínaný oznamovací rámec a vzájomná komunikácia medzi tímami pre jednotlivé krajiny) a vývoj spoločných štandardov a metodík preto vychádzajú z **rámca určovania dôležitosti**. Na základe internej rizikovosti menej významných inštitúcií a ich možného vplyvu na domáci finančný systém im rámec prideluje nízku, strednú a vysokú dôležitosť. Takéto rozdelenie umožňuje zodpovedajúcim spôsobom nastaviť rozsah a intenzitu činností dohľadu. Metodika, ktorá je základom tohto rámca, bola v roku 2015 zdokonalená a v súčasnosti sa uplatňuje v rámci cyklu dohľadu na rok 2016.

Ďalšia dôležitá činnosť v tejto súvislosti sa zameriava na vývoj spoločnej metodiky **systémov hodnotenia rizík (risk assessment systems – RAS)** v prípade menej významných inštitúcií.

Systémy RAS predstavujú významný prvok procesu SREP vykonávaného príslušnými vnútroštátnymi orgánmi. Spoločným cieľom projektu je podporiť konvergenciu výkonu procesu SREP v prípade menej významných inštitúcií tým, že príslušným vnútroštátnym orgánom poskytne spoločný rámec na prispôbenie a doladenie používanej metodiky, a v konečnom dôsledku vykonávať proces SREP tam, kde je možné v rámci celej eurozóny konzistentne zhodnotiť riziká, s prihliadnutím na špecifiká prostredia, v ktorom jednotlivé inštitúcie pôsobia. Vzhľadom na všeobecný cieľ zabezpečiť fungovanie SSM ako jednotného integrovaného systému bude metodika RAS v prípade menej významných inštitúcií vychádzať z metodiky používanej pri významných inštitúciách. Bude však upravená, aby zaručovala proporcionalitu a zohľadňovala rozdiely medzi významnými a menej významnými inštitúciami, pokiaľ ide o dostupnosť údajov dohľadu a špecifiká vnútroštátnych účtovných rámcov (národných všeobecne akceptovaných účtovných zásad) v niektorých členských štátoch.

Projekt metodiky RAS, iniciovaný v roku 2015, sa zameriaval najmä na analýzu obchodných modelov, hodnotenie interného riadenia a hodnotenie rizík kapitálu, likvidity a financovania. Táto činnosť bude pokračovať aj počas roka 2016, pričom sa bude zameriavať na kvantifikáciu kapitálu a likvidity a testovanie novej navrhovanej metodiky.

²⁸ Počet na konsolidovanej úrovni.

Podpora dohľadu

Projekty na podporu dohľadu sú dočasné iniciatívy zamerané na pokrytie špecifických potrieb dodatočných zdrojov a/alebo odborných znalostí, ktoré môžu vzniknúť v rámci výkonu dohľadu nad menej významnými inštitúciami zo strany príslušných vnútroštátnych orgánov. Odborníci z ECB a potenciálne aj z iných príslušných vnútroštátnych orgánov dočasne pracujú spolu so zamestnancami príslušného vnútroštátneho orgánu na danom projekte. V roku 2015 sa napríklad odborníci z generálneho riaditeľstva ECB pre mikroprudenciálny dohľad III zúčastňovali na previerke na mieste v menej významnej inštitúcii spolu s pracovníkmi príslušného vnútroštátneho orgánu. Program podpory dohľadu bol v roku 2015 úspešne otestovaný a v roku 2016 bude rozšírený.

Box

Nepriamy dohľad – potreba konvergenzie v záujme dosahovania konzistentných vysokých štandardov dohľadu v rámci SSM

ECB je poverená monitorovaním dohľadu, aby zaručila konzistentné uplatňovanie vysokých štandardov dohľadu v súlade s požiadavkami EÚ, zohľadňujúc zásadu proporcionality.

V rámci monitorovania dohľadu nad menej významnými inštitúciami (less significant institutions – LSI) a v snahe zmapovať existujúcu situáciu v čase uvedenia SSM do prevádzky ECB posúdila viaceré kľúčové otázky týkajúce sa dohľadu nad LSI zo strany príslušných vnútroštátnych orgánov v roku 2014. Hodnotenie sa okrem iného zameriavalo na úlohy a organizáciu príslušných vnútroštátnych orgánov, personálne zdroje na výkon dohľadu nad LSI, výkon činností na diaľku i na mieste (vrátane rozhodnutí o dohľade a prijatých opatrení), ako aj metodiky hodnotenia rizík a ďalšie postupy dohľadu.

Aj keď bol rok 2014 z hľadiska bankového dohľadu v eurozóne jedinečný (vzhľadom na zriadenie SSM a uskutočnenie komplexného hodnotenia) a preto nemôže byť považovaný za konzistentné východisko, toto prvé hodnotenie postupov dohľadu pred spustením SSM potvrdzuje dôležitosť spoločnej terminológie a hlbšieho porozumenia postupov dohľadu, ako aj vypracovania konzistentných prístupov. V nasledujúcich oblastiach boli zaznamenané výrazné odchýlky:

- personálne zdroje na dohliadanú LSI,
- počet rozhodnutí o dohľade týkajúcich sa LSI prijatých príslušnými vnútroštátnymi orgánmi (poukazujúci na rozdiely v postupoch prijímania rozhodnutí zo strany jednotlivých príslušných vnútroštátnych orgánov),
- priemerná dĺžka trvania previerok na mieste v LSI,
- frekvencia a druh pravidelných interakcií s LSI,
- rôzne metodiky hodnotenia rizík (napr. pokiaľ ide o frekvenciu, bodovaciu stupnicu alebo metodiku agregácie).

Niektoré z týchto odchýlok sa týkajú dočasných faktorov, rozdielov v terminológii alebo rozdielnej povahy sektorov LSI v rámci SSM. Iné odchýlky odhaľujú zásadnejšie rozdiely v spôsobe výkonu dohľadu v čase spustenia SSM.

Zistenia tohto hodnotenia podporujú snahy ECB, v rámci ktorých už od roku 2015 presadzuje naplnenie základného cieľa SSM uplatňovať konzistentné a vysoké štandardy dohľadu. V roku 2016 bude pokračovať spolupráca s príslušnými vnútroštátnymi orgánmi v oblastiach, ktoré najviac vykazujú potrebu konvergencie, napr. v rámci vývoja spoločného systému hodnotenia rizík v prípade LSI, skúmania širších aspektov procesu SREP a prípravy spoločných štandardov dohľadu napríklad v oblasti previerok na mieste. Okrem toho pokračujú práce aj na prehľade spoločných štandardov dohľadu a právnych nástrojov, ktorých cieľom je zabezpečiť konzistentnosť v hlavných oblastiach dohľadu nad LSI zo strany príslušných vnútroštátnych orgánov.

2.4.6 Makroprudenciálne úlohy

Rok 2015 bol tiež prvým celým rokom, v ktorom ECB plnila svoje úlohy v oblasti makroprudenciálnej politiky, ako stanovuje článok 5 nariadenia o SSM. V tomto vymedzenom rámci makroprudenciálnej politiky má ECB dva mandáty:

1. Môže uplatniť prísnejšie požiadavky na kapitálové rezervy, než stanovili vnútroštátne orgány. V súlade s postupmi stanovenými v príslušných právnych predpisoch EÚ môže tiež uplatniť prísnejšie opatrenia zamerané na riešenie systémových alebo makroprudenciálnych rizík. ECB môže napríklad voči bankám uplatniť vyššie požiadavky týkajúce sa proticyklických kapitálových rezerv, rezerv na systémové riziká, kapitálových prirážok v prípade systémovo významných inštitúcií, rizikových váh na realitné expozície a expozície v rámci finančného sektora, limitov veľkých expozícií a dodatočných požiadaviek na vykazovanie.
2. Vnútroštátne orgány sú povinné ECB informovať o plánovanom zavedení, resp. plánovaných zmenách makroprudenciálnych opatrení uvedených v nariadení CRR alebo v smernici CRD IV. ECB následne plánované opatrenia posudzuje a môže voči nim vzniesť námietky. Vnútroštátne orgány pred prijatím konečného rozhodnutia pripomienky ECB zohľadnia. Podobná oznamovacia povinnosť platí aj voči príslušným vnútroštátnym orgánom, ak ECB rozhodne o uplatnení vyšších požiadaviek.

Za prijímanie makroprudenciálnych rozhodnutí je v konečnom dôsledku zodpovedná Rada guvernérov ECB, ktorá schvaľuje návrhy rozhodnutí predložené Radou pre dohľad, vznáša voči nim námietky alebo ich upravuje. Rada guvernérov tiež môže z vlastnej iniciatívy Radu pre dohľad požiadať o predloženie návrhu na stanovenie vyšších požiadaviek týkajúcich sa makroprudenciálnych nástrojov.

V roku 2015 podľa Rady guvernérov vzhľadom na danú fázu finančného cyklu nebol dôvod na prijatie rozsiahlych proticyklických makroprudenciálnych opatrení. Hodnotenie zohľadňovalo aj skutočnosť, že krajiny eurozóny už v oblasti

makroprudenciálnej politiky prijali viac ako 80 opatrení na zvýšenie odolnosti bankového systému a prevenciu vzniku možných nerovnováh, predovšetkým v sektore nehnuteľností.

Počas roka 2015 vnútroštátne orgány v 19 krajinách SSM informovali ECB o 48 makroprudenciálnych opatreniach: 28 sa týkalo proticyklických kapitálových rezerv, 18 „ostatných systémovo dôležitých inštitúcií“ a 2 opatrenia súviseli so zavedením rezerv na systémové riziká (prehľad vnútroštátnych opatrení makroprudenciálnej politiky zostavený [Európskym výborom pre systémové riziká](#)). Proticyklické kapitálové rezervy boli formálne zavedené vo všetkých krajinách, ich koeficient však bol ponechaný na nule, z čoho vyplýva, že na tvorbu kapitálu nepôsobí žiadny cyklický vplyv. Takmer všetky opatrenia boli pred ich formálnym oznámením komunikované aj neformálne v rámci spolupráce medzi ECB a vnútroštátnymi orgánmi. Po prijatí oznámení o makroprudenciálnych rozhodnutiach príslušných a určených vnútroštátnych orgánov vykonala Rada guvernérov ich vyhodnotenie v súlade s článkom 5 ods. 1 nariadenia o SSM a rozhodla sa nevzniesť voči nim žiadne námietky.

V záujme zabezpečenia účinného prepojenia mikroprudenciálneho a makroprudenciálneho hľadiska a uplatnenia adekvátnych analytických prvkov sa uskutočňujú spoločné rokovania Rady guvernérov a Rady pre dohľad o makroprudenciálnych otázkach (makroprudenciálne fórum). Počas roka 2015 fórum na svojich štvrtročných stretnutiach rokovalo o rizikách ohrozujúcich jednotlivé krajiny SSM i celú oblasť SSM, ako aj o iných témach relevantných z hľadiska makroprudenciálnej politiky.

3 Udeľovanie povolení, oznamovanie porušení predpisov, donucovacie a sankčné konania

Napriek tomu, že ECB priamo dohliada len na významné úverové inštitúcie, je zároveň príslušným orgánom pre všetky úverové inštitúcie v eurozóne, pokiaľ ide o udeľovanie a odoberanie bankových licencií a posudzovanie prípadov nadobúdania kvalifikovaných účasťí („spoločné postupy“). ECB je zároveň zodpovedná za hodnotenie spôsobilosti a bezúhonnosti členov riadiacich orgánov významných úverových inštitúcií a postupy passportingu. Povoľovacie konania celkovo predstavujú významnú časť rozhodovania európskeho bankového dohľadu.

V roku 2015 bolo ECB oznámených viac než 3 000 povoľovacích konaní, z ktorých väčšina súvisela s hodnotením spôsobilosti a bezúhonnosti, a len malý počet predstavovali žiadosti o udelenie bankovej licencie. Značné úsilie bolo venované zdokonaľovaniu postupov (jednoduchosti a primeranosti), ako aj vývoju základných zásad v rôznych otázkach.

ECB zároveň splnila svoju povinnosť zabezpečiť účinné mechanizmy oznamovania porušení príslušných právnych predpisov EÚ akoukoľvek osobou. V roku 2015 bolo nahlásených 79 údajných porušení predpisov, z toho 51 v pôsobnosti dohľadu ECB. Väčšina oznámení sa týkala riadenia, výpočtu vlastných zdrojov a kapitálových požiadaviek.

3.1 Udeľovanie povolení

3.1.1 Zmeny počtu inštitúcií pod priamym dohľadom ECB

Od 4. novembra 2014 ECB začala vykonávať priamy dohľad nad 120 subjektmi označenými za významné inštitúcie na základe kritérií stanovených v článku 6 ods. 4 nariadenia o SSM (t. j. inštitúcie dosahujúce určitú veľkosť, hospodársku významnosť a významnosť cezhraničných činností, inštitúcie žiadajúce alebo poberajúce verejnú finančnú pomoc, alebo inštitúcie patriace medzi tri najvýznamnejšie inštitúcie v zúčastnenej členskej krajine). Všetky ostatné inštitúcie sa považujú za menej významné. Prvý zoznam významných a menej významných inštitúcií bol zverejnený 4. septembra 2014.

Podľa nariadenia o rámci SSM sa klasifikácia dohliadaných subjektov a skupín na významné a menej významné prehodnocuje najmenej raz ročne. V rámci ročného hodnotenia významnosti ECB posudzuje všetky dohliadané skupiny, ktoré neboli od predchádzajúceho všeobecného hodnotenia zaradené medzi významné na základe mimoriadneho rozhodnutia, pričom zisťuje, či: i) subjekty v súčasnosti zaradené medzi významné naďalej spĺňajú príslušné kritériá a či ii) subjekty doteraz zaradené

medzi menej významné medzitým nespĺňajú kritériá významnosti. Súčasťou hodnotenia je posudzovanie prípadných mimoriadnych okolností.

Na základe ročného hodnotenia významnosti v roku 2015 sa počet bánk a bankových skupín podliehajúcich priamemu dohľadu ECB zvýšil na 129. [Aktualizovaný zoznam dohliadaných subjektov](#) bol zverejnený na internetovej stránke bankového dohľadu ECB 30. decembra 2015.

K referenčnému dátumu 31. decembra 2014 bolo medzi významné inštitúcie zaradených osem subjektov (sedem úverových inštitúcií/bankových skupín a jedna pobočka):

- RCI Banque SA, francúzska pobočka Barclays Bank plc, Credito Emiliano S.p.A., Kuntarahoitus Oyj (Municipality Finance Plc) a Agence Française de Développement prekročili hranicu celkových aktív v hodnote 30 mld. €.
- V prípade J.P. Morgan Bank Luxembourg S.A. prekročila hodnota celkových aktív 20 % HDP Luxemburska.
- Medifin Holding Limited a Abanka d.d. patria medzi tri najväčšie banky na Malte, resp. v Slovinsku.

ECB okrem toho zaznamenala, že Deutsche Bank (Malta) Ltd a Unicredit Banka Slovenija d.d. zmenili svoje postavenie, pokiaľ ide o veľkosť v rámci krajiny pôvodu. V dôsledku toho tieto dva subjekty už nepatria medzi tri najväčšie úverové inštitúcie v zúčastnenom členskom štáte a preto nespĺňajú kritériá významnosti na subkonsolidovanej úrovni. Vzhľadom na to, že obidva subjekty sú súčasťou dohliadaných skupín zaradených medzi významné v inom zúčastnenom členskom štáte, priamemu dohľadu ECB podliehajú i naďalej.

Priamy dohľad nad uvedenými novými inštitúciami na zozname významných inštitúcií sa začal medzi 1. januárom a 1. februárom 2016, v závislosti od dátumu doručeného oznámenia jednotlivých rozhodnutí o významnosti.

Popri ročnom hodnotení k zmene východiskového počtu významných inštitúcií (120) v priebehu roka 2015 viedli nasledujúce udalosti:

- Pri vstupe Litvy do eurozóny 1. januára 2015 boli do zoznamu významných inštitúcií pod priamym dohľadom ECB pridané tri najväčšie inštitúcie v krajine (SEB bankas, Swedbank a DNB bankas).
- Catalunya Banc, S.A. sa v dôsledku akvizície stala súčasťou Banco Bilbao Vizcaya Argentaria, S.A. a preto už nebola považovaná za významnú na najvyššej úrovni konsolidácie ani na samostatnej úrovni.
- Reštrukturalizácia State Street Group viedla k vytvoreniu nového významného dohliadaného subjektu: State Street Europe Holdings S.a.r.l. & Co. KG, a to popri existujúcom subjekte State Street Bank Luxembourg S.A.

Treba poznamenať, že v niektorých prípadoch bolo výsledkom reštrukturalizácie bankovej skupiny určenie významnosti novej inštitúcie na najvyššej úrovni skupiny, bez zvýšenia celkového počtu významných inštitúcií.

Po zohľadnení uvedených zmien v celkovom počte významných inštitúcií predstavuje hodnota aktív pod priamym dohľadom i naďalej približne 82 % celkových bankových aktív v eurozóne.

Tabuľka 7

Významné a menej významné inštitúcie v SSM

	Celkové aktíva (v mld. €)	Počet subjektov	
		na konsolidovanej úrovni	na samostatnej úrovni
Významné inštitúcie	21 818,10	129	1 117
Menej významné inštitúcie	4 689,10	3 167	3 443
Inštitúcie v SSM	26 507,20	3 296	4 560

Poznámka. Celkové aktíva k 30. decembru 2015 s referenčným dátumom 31. decembra 2014 (v prípade dostupnosti údajov 30. júna 2015); počet menej významných inštitúcií podľa štruktúry skupiny ku koncu septembra 2015.

3.1.2 Spoločné postupy (licencie a kvalifikované účasti), hodnotenie spôsobilosti a bezúhonnosti a passporting

Vysoký počet konaní

V roku 2015 zúčastnené príslušné vnútroštátne orgány nahlásili bankovému dohľadu ECB približne 3 400 povoľovacích konaní vrátane 37 žiadostí o udelenie licencie, 61 prípadov odobratia licencie (vrátane zániku), 137 prípadov nadobudnutia kvalifikovaných účasti, 435 passportingových konaní a 2 730 vymenovaní členov predstavenstva a dozornej rady (t. j. hodnotení spôsobilosti a bezúhonnosti na základe požiadaviek dobrého mena, kvalifikácie, znalostí a praxe).²⁹ Povoľovacie konania celkovo predstavujú významnú časť rozhodnutí európskeho bankového dohľadu.

V roku 2015 Rada pre dohľad a Rada guvernérov schválili približne 2 000 povoľovacích konaní.³⁰ Okrem toho bolo uzavretých približne 650 povoľovacích konaní, ktoré si nevyžadovali formálne rozhodnutie ECB, vrátane passportingu, konaní o zániku a chybných a odvolaných konaní.³¹

²⁹ Vráťane obmedzeného počtu žiadostí o dodatočné riadiace funkcie (18).

³⁰ Uvedených 2 000 povoľovacích konaní bolo zapracovaných do 921 právnych predpisov ECB (diagram 1 v bode 1.2). Niektoré z týchto právnych predpisov sa vzťahujú na viac než jedno povoľovacie konanie (napr. hodnotenie spôsobilosti a bezúhonnosti viacerých členov riadiacich orgánov tej istej inštitúcie alebo nadobudnutie kvalifikovaných účasti v rôznych dcérskych spoločnostiach v rámci jednej transakcie).

³¹ V prípade chybných a odvolaných konaní ide o všetky konania formálne predložené príslušnými vnútroštátnymi orgánmi, ktoré však boli na ich žiadosť z rôznych dôvodov odvolané pred ich uzavretím. Dôvodom odvolania môže byť okrem iného: i) nesprávne zvolený postup, ii) stiahnutie žiadosti žiadateľom, iii) skutočnosť, že uzavretie konania je v pôsobnosti príslušného vnútroštátneho orgánu (napr. zamietnutie žiadosti o udelenie povolenia) alebo iv) použitie iného riešenia (predovšetkým ak sa konanie týka plánovaného riešenia krízovej situácie).

Tabuľka 8Povoľovacie postupy oznámené ECB³²

Udeľovanie licencií		Odoberanie a zánik licencií		Kvalifikované účasti		Spôsobilosť a bezúhonnosť		Passporting	
2014	2015	2014	2015	2014	2015	2014	2015	2014	2015
7	37	5	61	9	137	115	2 730	34	435

Približne polovica spoločných postupov (t. j. udeľovania/odoberania licencií a schvaľovania kvalifikovaných účastí) oznámených ECB sa týka významných inštitúcií, prevažne ich dcérskych spoločností, čo svedčí o trende zjednodušovania niektorých bankových skupín formou internej reorganizácie.

Členenie povoľovacích postupov na jednotlivé zúčastnené členské štáty bolo pomerne nerovnomerné, zrejme čiastočne v dôsledku rozdielnej štruktúry národných bankových trhov.

Počet žiadostí o udelenie bankovej licencie bol pomerne skromný, aj keď vzhľadom na chýbajúce údaje nie je možné porovnanie s predchádzajúcimi rokmi. Väčšina nahlásených žiadostí o udelenie licencie sa týkala predĺženia existujúcej licencie alebo reštrukturalizácie existujúcich bánk. Len niekoľko z nich súviselo so založením novej inštitúcie. Počet žiadostí o udelenie povolenia na výkon tradičných bankových činností novým bankám bol obmedzený, pričom žiadosti sa častejšie týkajú vlastných aktivít (automobilový a technologický priemysel). Okrem toho boli v roku 2015 udelené štyri preklenovacie bankové licencie. Veľký počet oznámení o odobrati a zániku licencií bol dôsledkom fúzie dvoch úverových inštitúcií v rámci tej istej skupiny, pri ktorej absorbovaný subjekt zanikol. V takých prípadoch žiada väčšina členských štátov o zánik povolenia absorbovanej inštitúcie, o výslovné rozhodnutie o odobrati povolenia ich žiada len málo.

Povoľovacie konania sa zlepšili...

Priebeh povoľovacích konaní si vyžaduje kontrolu, ale predovšetkým intenzívnu spoluprácu medzi odborom ECB pre udeľovanie povolení a príslušnými vnútroštátnymi orgánmi, spoločnými dohliadacími tímami a Radou pre dohľad. Na základe skúseností získaných v priebehu roka 2015 boli procesy a vzory výkazov používaných na oznamovanie konaní Európskej centrálnej banke po zmenách zavedených už v roku 2014 ďalej zdokonalené.

S cieľom zvýšiť efektívnosť a skrátiť časovú náročnosť bol zjednodušený **postup hodnotenia spôsobilosti a bezúhonnosti**. V záujme zásady úmernosti boli zavedené nové výkazy, ktoré rozlišujú medzi významnými a nevýznamnými dcérskymi spoločnosťami významných inštitúcií. Príslušné vnútroštátne orgány teraz nesú väčšiu zodpovednosť za nevýznamné dcérske spoločnosti. Prevezmú tiež väčšiu zodpovednosť za postupy opätovného vymenovania vo všetkých dcérskych

³² Poznámka. Rok 2014 sa vzťahuje len na november a december. Dňom uzávierky za rok 2014 bol 15. január 2015. V dôsledku toho sa údaje za rok 2014 a 2015 čiastočne prekrývajú.

spoločnostiach. Pokiaľ ide o **kvalifikované účasti**, bol dohodnutý zjednodušený postup v prípade internej reorganizácie a bola zrevidovaná metodika hodnotenia akvizícií zo strany špecifických nadobúdateľov, ako sú súkromné kapitálové fondy, hedžové fondy a štátne fondy. Ďalej boli koordinované súbežné postupy, ktoré sa týkajú dcérskych spoločností jednej skupiny v niekoľkých členských štátoch, čo ECB umožňuje rozhodovať konzistentným spôsobom.

... niektoré problémy však zostávajú

Napriek tomuto úsiliu jedným z problémom zostáva včasné dokončenie povoľovacích konaní. Problematickým bol najmä **veľký počet hodnotení spôsobilosti a bezúhonnosti**, jednak preto, že sú povinné pre všetky dcérske spoločnosti významných inštitúcií, ako aj pre rozdiely v platných právnych režimoch. To v spojení s kapacitnými obmedzeniami spôsobilo postupné narastanie časového sklzu previerok spôsobilosti a bezúhonnosti. V priebehu roka 2015 boli preto prijaté určité opatrenia vrátane navýšenia stavu zamestnancov. Tieto opatrenia spolu s poklesom počtu oznámení konaní koncom roka 2015 pomohli tento časový sklz čiastočne odbúrať. Napriek tomu je potrebné ho ďalej znížiť na prijateľnú úroveň.

Predovšetkým pri posudzovaní kvalifikovaných účastí a v menšej miere aj pri licenčných konaniach bolo náročné dodržiavať **krátke lehoty** na prijatie rozhodnutia stanovené v nariadení o rámci SSM – 15 dní pre kvalifikované účasti a 10 dní pre udeľovanie licencií. Doba od predloženia konečného návrhu príslušného vnútroštátneho orgánu do predpísaného termínu rozhodnutia bola často veľmi krátka, čím sa ECB dostávala pri posudzovaní konečných návrhov pod tlak (aj vzhľadom na riadny rozhodovací proces). Podobné tlaky vznikali pri hodnotení spôsobilosti a bezúhonnosti v prípadoch, kde krátke lehoty vyplývajú z vnútroštátneho práva.³³ To veľmi často viedlo k skráteným lehotám na schvaľovanie na úrovni Rady pre dohľad. Hlavným faktorom pri zvládaní časových tlakov a dodržiavaní zákonných lehôt sa ukázalo byť prehlbovanie spolupráce a komunikácie so všetkými zainteresovanými stranami po celú dobu od počiatočného ohlásenia konania príslušnému vnútroštátnemu orgánu po predloženie návrhu Európskej centrálnej banke.

Vývoj nastavenia politiky

V roku 2015 bolo tiež venované značné úsilie vypracovaniu pokynov k viacerým otázkam. Hoci sa požiadavky vyplývajúce zo smernice o kapitálových požiadavkách (CRD IV) transponujú do vnútroštátnych právnych predpisov, zúčastnené členské štáty a zainteresované subjekty ich vykladajú odlišne, čo by mohlo viesť k rozdielnym výsledkom. V záujme jednotného uplatňovania týchto požiadaviek boli vymedzené politiky a dohľadové postupy eurozóny. Prostredníctvom špecializovanej siete odborníkov sa ECB spolu s príslušnými vnútroštátnymi orgánmi podarilo

³³ Približne 10 % rozhodnutí o spôsobilosti a bezúhonnosti (v prípade členských štátov so stanovenou lehotou) nebolo prijatých do termínu stanoveného vnútroštátnym právom.

sformulovať jednotnú politiku SSM vo viacerých otázkach, ktoré sa týkajú najmä hodnotení spôsobilosti a bezúhonnosti a posudzovania nadobúdania kvalifikovaných účastí.

Pokiaľ ide o postupy hodnotenia spôsobilosti a bezúhonnosti, bola okrem iného stanovená politika, pokiaľ ide o:

- posudzovanie prebiehajúcich trestných a správnych konaní,
- vyčlenenie dostatočného času na výkon riadiacej funkcie,
- spôsob počítania riadiacich funkcií, ktoré môže zastávať člen riadiaceho orgánu,
- zverejňovanie a posudzovanie možných konfliktov záujmov,
- posudzovanie kolektívnej vhodnosti riadiaceho orgánu.

Začiatkom roka 2016 boli stanovené ďalšie politiky, najmä pokiaľ ide o pohovory s uchádzačmi, hodnotenie relevantnej praxe a kritériá podmienených súhlasov.

Pokiaľ ide o posudzovanie kvalifikovaných účastí, boli vypracované jednotné pokyny na posudzovanie navrhovaných akvizícií kvalifikovaných účastí v úverových inštitúciách nadobúdateľmi, ktorí sa vyznačujú vysokou mierou komplexnosti alebo nedostatočnou transparentnosťou (**špecifickí nadobúdatelia**), ako sú súkromné kapitálové fondy, hedžové fondy a štátne majetkové fondy. Pri tomto type nadobúdateľov môže byť náročné určiť skutočného majiteľa na posúdenie jeho dobrého mena. Títo nadobúdatelia navyše akvizíciu bežne financujú cudzími zdrojmi, čo môže nepriaznivo ovplyvniť ich finančné zdravie a stabilitu, ako aj ich dlhodobý záujem. Súčasťou vypracovanej politiky sú aj pokyny týkajúce sa týchto aspektov.

3.2 Oznamovanie porušení predpisov, donucovanie a sankčné konania

3.2.1 Skúsenosti s oznamovaním porušenia predpisov v zmysle článku 23 nariadenia o SSM

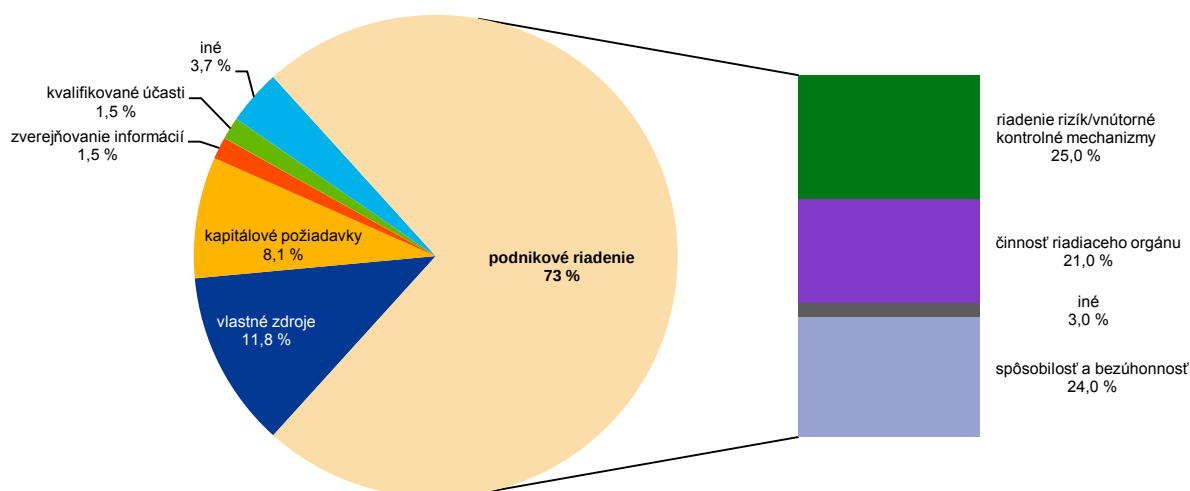
ECB je povinná zabezpečiť zavedenie účinných mechanizmov, ktoré akejkolvek osobe umožnia oznámiť porušenie príslušných právnych predpisov EÚ. Na splnenie tejto povinnosti vytvorila ECB mechanizmus oznamovania porušení predpisov, ktorého súčasťou je **štruktúrovaná internetová platforma** prístupná prostredníctvom internetovej stránky bankového dohľadu ECB.

V roku 2015 ECB dostala 79 oznámení o porušení predpisov. 60 z nich sa týkalo údajného porušenia príslušných právnych predpisov EÚ, z toho 51 bolo po posúdení v pôsobnosti dohľadu ECB. Ďalších deväť oznámení patrilo do pôsobnosti príslušných vnútroštátnych orgánov. Zvyšok sa týkal najmä vnútroštátnych otázok, ktoré nesúviseli s prudenciálnymi požiadavkami a preto nepatria do pôsobnosti

mechanizmu oznamovania porušení predpisov (napr. ochrana spotrebiteľa). Oznámenia, ktoré patrili do pôsobnosti dohľadu ECB alebo príslušných vnútroštátnych orgánov, boli postúpené na spracovanie príslušným spoločným dohľadacím tímom alebo príslušným vnútroštátnym orgánom. Najčastejšie údajné porušenia predpisov sa týkali riadenia (73 %) a neadekvátneho výpočtu vlastných zdrojov a kapitálových požiadaviek (20 %). Podrobné členenie je znázornené v grafe 5. Nedostatky v oblasti riadenia sa týkali predovšetkým riadenia rizík a interných kontrolných mechanizmov, funkcií riadiacich orgánov a požiadaviek na spôsobilosť a bezúhonnosť. „Riadenie rizík a vnútorné kontrolné mechanizmy“ predstavujú mechanizmy a procesy, ktoré musí subjekt uplatňovať na adekvátne zisťovanie, riadenie a vykazovanie rizík, ktorým je alebo by mohol byť vystavený. Výraz „funkcie riadiacich orgánov“ označuje, do akej miery osoby, ktoré skutočne riadia podnikateľskú činnosť inštitúcie, alebo osoby oprávnené určovať stratégiu, ciele a celkové smerovanie inštitúcie a dohliadať na rozhodovanie jej vedenia, plnia svoje povinnosti.

Graf 5

Členenie oznámených údajných porušení predpisov podľa oblasti

Zo spätnej väzby spoločných dohľadacích tímov a príslušných vnútroštátnych orgánov k oznámeniam predloženým od novembra 2014 vyplýva, že hlavnými opatreniami dohľadu boli:

- previerky na mieste (32 % prípadov, ktoré sa týkajú šiestich dohliadaných subjektov),
- žiadosti o interný audit alebo interné vyšetrovanie (17 % prípadov, ktoré sa týkajú ôsmich dohliadaných subjektov),
- žiadosti o poskytnutie dokumentácie alebo zdôvodnenia adresované subjektu alebo obvinenej osobe (17 % prípadov, ktoré sa týkajú deviatich dohliadaných subjektov).

3.2.2 Uplatňovanie donucovacích prostriedkov a sankcií

Na základe nariadenia o SSM a nariadenia o rámci SSM závisí rozdelenie právomocí v uplatňovaní donucovacích prostriedkov a sankcií voči úverovým inštitúciám medzi ECB a príslušné vnútroštátne orgány od povahy údajného porušenia, zodpovednej osoby a prijímaného opatrenia ([Výročná správa za rok 2014](#)).

V roku 2015 ECB začala jedno sankčné konanie voči významnému dohliadanému subjektu z dôvodu podozrenia z porušenia priamo uplatniteľných právnych predpisov EÚ. ECB sa okrem toho zaoberala dvoma žiadosťami príslušných vnútroštátnych orgánov o začatie sankčného konania v rámci ich vnútroštátnej pôsobnosti.

Iniciovala aj jedno donucovacie konanie voči významnému dohliadanému subjektu v spojitosti s podozrením z porušenia rozhodnutia dohľadu ECB.

Tieto podozrenia z porušenia predpisov, ktoré sa v súčasnosti preverujú, sa týkajú riadenia, veľkých expozícií, kapitálových požiadaviek a povinností zverejňovania údajov a oznamovacích povinností.

Po skončení počiatočnej etapy SSM, zameranej na zmapovanie prudenciálnej situácie dohliadaných subjektov, možno očakávať, že nastavenie politiky ECB povedie v nasledujúcom cykle k vyššej miere uplatňovania donucovacích a sankčných právomocí.

4 Jednotný mechanizmus dohľadu ako súčasť európskej a celosvetovej architektúry dohľadu

Jednou z hlavných priorít bankového dohľadu ECB je európska a medzinárodná spolupráca. ECB preto uzavrela viacero memoránd o porozumení s ďalšími európskymi orgánmi, ako je Európsky orgán pre bankovníctvo (EBA) a Jednotná rada pre riešenie krízových situácií (SRB). Pristúpila tiež k existujúcim memorandám medzi príslušnými vnútroštátnymi orgánmi v rámci SSM a príslušnými vnútroštátnymi orgánmi mimo eurozóny. Pre príslušné kolégiá dohľadu ECB vypracovala dohody o koordinácii a spolupráci a podieľala sa na programe MMF pre hodnotenie finančného sektora (Financial Sector Assessment Programme – FSAP) a na hodnoteniach uskutočňovaných EBA.

ECB tiež prispela k ďalšiemu rozvoju európskeho a medzinárodného regulačného rámca. Ako nový člen Bazilejského výboru pre bankový dohľad sa podieľala na rôznych činnostiach v oblasti regulácie. Na európskej úrovni ECB podporovala EBA v tvorbe jednotného európskeho súboru pravidiel. V roku 2015 prijala ďalší významný krok k harmonizácii regulačného rámca prostredníctvom riešenia problematiky uplatňovania možností a vnútroštátnych právomocí v smernici o kapitálových požiadavkách, ktoré boli zdrojom fragmentácie regulačného prostredia.

4.1 Európska a medzinárodná spolupráca

4.1.1 Spolupráca s ďalšími príslušnými vnútroštátnymi orgánmi a orgánmi EÚ a stav nadväzovania úzkej spolupráce

Vytvorenie SSM žiadnym spôsobom neznížilo dôležitosť spolupráce vo vnútri EÚ, t. j. zaistenie riadnej výmeny informácií a spolupráce s ďalšími orgánmi dohľadu v EÚ.

ECB pracovala a počas roka 2016 bude naďalej pracovať na uzavretí vlastných memoránd o porozumení s príslušnými vnútroštátnymi orgánmi krajín EÚ nepatriacich do eurozóny, trhovými orgánmi a inštitúciami EÚ.

Orgány v rámci Európskeho systému finančného dohľadu

Spolupráca s **príslušnými vnútroštátnymi orgánmi krajín mimo eurozóny** sa plynulo rozbieha, a to v súlade s európskymi právnymi predpismi a najmä podmienkami stanovenými v smernici CRD IV.

ECB tiež pristúpila k existujúcim memorandám o porozumení medzi príslušnými vnútroštátnymi orgánmi krajín mimo eurozóny a krajín eurozóny. V dôsledku toho sa určité ustanovenia týchto memoránd vzťahujú na dohľad nad významnými inštitúciami.

V súlade s nariadením o SSM pracuje ECB aj na vzorovom memorande o porozumení, ktoré bude predložené na prerokovanie príslušným vnútroštátnym orgánom krajín mimo eurozóny. Jeho cieľom je venovať osobitnú pozornosť dohľadu nad globálnymi systémovo dôležitými inštitúciami.

Dňa 13. marca 2015 ECB uzavrela s EBA a ďalšími orgánmi bankového dohľadu EÚ memorandum o porozumení, ktorým sa zavádza rámec výmeny údajov o kľúčových rizikových ukazovateľoch jednotlivých bánk v celej EÚ. EBA tieto údaje zhromažďuje od príslušných orgánov z celej EÚ. ECB tak rozšírila spektrum porovnávacích analýz a referenčného porovnávania bánk i za hranice eurozóny. To spravidla povedie k zvýšeniu účinnosti a efektívnosti dohľadu v celej EÚ.

ECB pracovala na memorande o porozumení s **Európskym orgánom pre cenné papiere a trhy (European Securities and Markets Authority – ESMA)** v súvislosti s jeho činnosťou v oblasti dohľadu i centrálneho bankovníctva. Memorandum bolo podpísané 27. januára 2016. Pokiaľ ide o úlohy v oblasti bankového dohľadu, memorandum sa okrem iného venuje spôsobu, akým budú orgány spolupracovať pri plnení svojich úloh vyplývajúcich z právnych predpisov EÚ vrátane úloh súvisiacich s finančnými inštitúciami a trhmi. Oba orgány sa tiež zhodli na význame väzieb medzi bezpečnosťou a zdravím úverových inštitúcií a stabilitou a účinnosťou finančného systému.

ECB okrem toho v roku 2015 spolu s ESMA pracovala na finalizácii vzorového memoranda o porozumení, ktoré môžu ECB a **príslušné vnútroštátne orgány** dobrovoľne uzatvárať na zabezpečenie riadneho dohľadu nad finančnými inštitúciami v zmysle nariadenia o SSM a právnych predpisov o finančných trhoch. Vzorové memorandum okrem iného upravuje výmenu informácií a spoluprácu pri previerkach na mieste.

Kolégiá orgánov dohľadu

Kolégiá orgánov dohľadu sú stále, ale pružné koordinačné štruktúry, ktoré združujú príslušné orgány zapojené do dohľadu nad cezhraničnými bankovými skupinami. Tieto kolégiá i naďalej zohrávajú významnú úlohu v prípade bánk podliehajúcich SSM, ktoré pôsobia aj v krajinách mimo eurozóny.

Podľa článku 115 smernice CRD IV, **vykonávacieho nariadenia Komisie (EÚ) 2016/99** a **delegovaného nariadenia Komisie (EÚ) 2016/98** o fungovaní kolégií orgánov dohľadu, sú orgán konsolidovaného dohľadu a ostatné príslušné orgány povinné uzavrieť písomné dohody o koordinácii a spolupráci, ktorými sa riadi činnosť kolégií orgánov dohľadu v bežných i naliehavých situáciách.

Na základe jednotného vzoru EBA vypracovali spoločné dohliadacie tímy písomné dohody o koordinácii a spolupráci pre každú významnú inštitúciu, pre ktorú bolo vytvorené kolégium dohľadu.

Dohody okrem iného zabezpečujú:

- informácie o celkovej štruktúre skupiny i o členoch a pozorovateľoch kolégia,
- popis dohôd o výmene informácií vrátane nakladania s dôvernými informáciami a ukazovateľmi na identifikáciu včasných varovaní, potenciálnych rizík a zraniteľných miest bánk,
- popis rámca plánovania a koordinácie činnosti dohľadu v bežných i naliehavých situáciách.

Jednotná rada pre riešenie krízových situácií

Bankový dohľad ECB v roku 2015 začal spolupracovať s Jednotnou radou pre riešenie krízových situácií (Single Resolution Board – SRB) (viac v bode 2.2.2) a vnútroštátnymi orgánmi pre riešenie krízových situácií. Príslušné právne predpisy EÚ a vnútroštátne právne predpisy stanovujú, že ECB a orgány pre riešenie krízových situácií sú povinné vymieňať si všetky informácie potrebné na plnenie svojich úloh. SSM preto vypracoval postupy výmeny informácií s SRB a vnútroštátnymi orgánmi pre riešenie krízových situácií.

Predstavitelia bankového dohľadu ECB sa zúčastňovali na zasadaniach SRB a odborných seminároch na vysokej úrovni. Pracovníci ECB v rámci etapy budovania SRB prispievali svojimi odbornými znalosťami získanými počas zriaďovania SSM. Odborníci ECB sa napríklad podieľali na činnosti výborov SRB i na diskusiách o politike a tvorbe podkladov, príručiek a rámcov SRB.

Dňa 22. decembra 2015 ECB a SRB uzavreli [dvojstranné memorandum o porozumení](#) a stanovili všeobecné pravidlá spolupráce a výmeny informácií. Tým zabránia duplicite pri zbere údajov a nepotrebnému nárastu vykazovacej záťaže bánk. Memorandum o porozumení pomôže preklenúť príslušné piliere bankovej únie.

Úzka spolupráca

Členské štáty EÚ, ktorých menou nie je euro, sa môžu zapojiť do SSM v režime úzkej spolupráce. Hlavné podmienky sú stanovené v článku 7 nariadenia o SSM a procesné aspekty sú upravené v [rozhodnutí ECB/2014/5](#).³⁴

³⁴ Rozhodnutie Európskej centrálnej banky z 31. januára 2014 o úzkej spolupráci s príslušnými vnútroštátnymi orgánmi zúčastnených členských štátov, ktorých menou nie je euro (ECB/2014/5).

V roku 2015 neboli prijaté žiadne formálne žiadosti o úzku spoluprácu, hoci prebehlo niekoľko neformálnych výmen informácií na technickej úrovni s cieľom objasniť konkrétne aspekty postupu nadväzovania úzkej spolupráce.

4.1.2 Programy MMF pre hodnotenie finančného sektora

Programy MMF pre hodnotenie finančného sektora (Financial Sector Assessment Programmes – FSAP) sú na obdobie 2015 – 2018 naplánované pre desať krajín eurozóny: Belgicko, Nemecko, Španielsko, Írsko, Francúzsko, Taliansko, Luxembursko, Holandsko, Rakúsko a Fínsko.³⁵ V roku 2015 sa začalo hodnotenie FSAP v prípade Nemecka, Írska a Fínska.

Programy FSAP MMF sú komplexné a hĺbkové hodnotenia finančného sektora danej krajiny a majú tri hlavné zložky:

1. identifikáciu hlavných zraniteľných miest a hodnotenie odolnosti finančného sektora voči vážnym, ale reálnym šokom, zvyčajne na základe záťažových testov,
2. hodnotenie rámca politiky finančnej stability krajiny, zahŕňajúce predovšetkým mikroprudenciálny a makroprudenciálny regulačný rámec, a hodnotenie jej rámca a postupov dohľadu so zameraním na plnenie bazilejských základných zásad účinného bankového dohľadu,
3. hodnotenie finančných záchranných sietí a schopnosti finančného systému riadiť a riešiť finančné krízy, so zameraním na hodnotenie dodržiavania kľúčových atribútov Rady pre finančnú stabilitu týkajúcich sa účinného riešenia kríz, pokiaľ ide o bankový sektor.

Programy FSAP prebiehajú na úrovni jednotlivých krajín, ich vedenie preto preberajú vnútroštátne orgány. Vzhľadom na jej úlohy v oblasti mikroprudenciálneho a makroprudenciálneho dohľadu sa na týchto aktivitách v krajinách eurozóny spolu s príslušnými vnútroštátnymi orgánmi výraznou mierou podieľa aj ECB.

Hlavným cieľom účasti ECB je:

1. zabezpečiť cezhraničnú porovnateľnosť a konzistentnosť komponentu bankového sektora v rámci FSAP pre krajiny eurozóny,
2. využívať v plnom rozsahu možné synergie v rámci záťažových testov bankového sektora EÚ/eurozóny,
3. zabezpečiť, aby boli kľúčové aspekty rámca mikroprudenciálneho a makroprudenciálneho dohľadu vyplývajúce zo vzniku SSM presne

³⁵ Uvedené krajiny patria medzi 29 jurisdikcií s finančnými sektormi, ktoré MMF považuje za systémovo dôležité a pre ktoré je hodnotenie finančnej stability v rámci FSAP povinnou súčasťou dohľadu MMF podľa článku IV.

zohľadnené na vnútroštátnej úrovni a aby v rámci odporúčaní MMF boli označené oblasti vyžadujúce si ďalší vývoj.

Keďže programy FSAP patria primárne pod dohľad MMF nad jednotlivými krajinami, väčšina ich výsledkov a odporúčaní bude naďalej adresovaná príslušným vnútroštátnym orgánom. Vzhľadom na novú architektúru bankového dohľadu v eurozóne však budú odporúčania týkajúce sa riadneho fungovania SSM v zákonne opodstatnených prípadoch adresované ECB. V záujme naďalej účinného a relevantného dohľadu a odporúčaní MMF bude potrebné, aby v plnej miere odrážali nový rámec tvorby politiky a príslušné právomoci na úrovni členských štátov, eurozóny a EÚ.

4.1.3 Revízna komisia EBA

V roku 2015 sa bankový dohľad ECB zúčastnil na vzájomných hodnoteniach uskutočnených na úrovni EÚ. ECB je členom revíznej komisie EBA, ktorej úlohou je pomáhať EBA pri plnení jeho mandátu. Revízna komisia hodnotí činnosť dohľadu vykonávanú príslušnými orgánmi s cieľom zlepšiť jeho konzistentnosť.

V roku 2015 revízna komisia EBA vykonala analýzu „Hodnotenia vhodnosti členov riadiaceho orgánu a držiteľov kľúčových funkcií“. Výsledky EBA zverejnil 16. júna 2015. Revízna komisia určila osvedčené postupy a oblasti, ktoré si vyžadujú zlepšenie v rámci bežného postupu orgánov dohľadu pri hodnotení spôsobilosti riadiacich pracovníkov a osôb zastávajúcich kľúčové funkcie v úverových inštitúciách.

ECB sa tiež podieľala na hodnotení stavu implementácie [vykonávacieho nariadenia Komisie \(EÚ\) č. 680/2014 zo 16. apríla 2014, ktorým sa stanovujú vykonávacie technické predpisy, pokiaľ ide o vykazovanie inštitúciami na účely dohľadu podľa nariadenia Európskeho parlamentu a Rady \(EÚ\) č. 575/2013](#). Cieľom hodnotenia, ktoré stále prebieha, je posúdiť, ako príslušné orgány implementujú a vykonávajú kontrolu kvality údajov vykazovaných jednotlivými inštitúciami a akým spôsobom zavádzajú zmeny vykonávacích technických noriem.

4.1.4 Memorandá o porozumení s krajinami nepatriacimi do EÚ

V záujme hladkej spolupráce s tretími krajinami (mimo EÚ) ECB v roku 2015 navrhla „prístupenie“ k memorandám o porozumení, ktoré príslušné vnútroštátne orgány už uzavreli s orgánmi tretích krajín. Článok 152 nariadenia o rámci SSM tento postup umožňuje a zaisťuje tak kontinuitu dohľadovej praxe.

So súhlasom príslušných protistrán získaným v priebehu roka 2015 ECB pristúpila k dohodám o spolupráci, ktoré všetky príslušné vnútroštátne orgány uzavreli s 38 orgánmi tretích krajín.

ECB v roku 2015 pracovala aj na návrhu memoranda o porozumení, ktoré bude v priebehu roka predložené na prerokovanie prioritným tretím krajinám.

4.2 Účasť na vývoji európskeho a medzinárodného regulačného rámca

4.2.1 Účasť na bazilejskom procese a práci orgánu EBA na jednotnom súbore pravidiel

Bazilejský výbor pre bankový dohľad a Rada pre finančnú stabilitu

Koncom roka 2014 sa bankový dohľad ECB stal členom **Bazilejského výboru pre bankový dohľad (Basel Committee on Banking Supervision – BCBS)**. Následne sa v priebehu roka 2015 aktívne podieľal na činnosti výboru a jeho dohľadového orgánu, skupiny guvernérov centrálnych bánk a riaditeľov orgánov dohľadu.

Ako bolo oznámené v novembri 2015 na samite vedúcich predstaviteľov G20 v Antalyi³⁶, Bazilejský výbor počas minulého roka pokročil vo finalizácii svojich pokrizových regulačných reforiem a ich prispôsobovaní cieľom stanoveným na vysokej úrovni v oblasti rizikovej citlivosti, jednoduchosti a porovnateľnosti.

Bankový dohľad ECB poskytoval svoje odborné znalosti a podnety približne 30 pracovným skupinám v rámci BCBS. Koordináciu zabezpečoval odbor ECB pre politiky dohľadu v súčinnosti s kolegami z generálneho riaditeľstva ECB pre makroprudenciálnu politiku a finančnú stabilitu, spolu s niekoľkými ďalšími príslušnými orgánmi a národnými centrálnymi bankami krajín eurozóny, Európskou komisiou a EBA, ktoré sú v BCBS tiež zastúpené.

Jednou z priorít bankového dohľadu ECB zostávajú nedokončené **reformy regulačného rámca Bazilej III**, pričom v tejto súvislosti sa podieľal na diskusiách vedúcich ku:

- konzultáciám na nasledujúce témy: i) navrhované zmeny štandardizovaných prístupov k úverovému a operačnému riziku, ii) návrh súvisiacej minimálnej výšky kapitálu a iii) súbor reforiem na zlepšenie porovnateľnosti rizikovo vážených aktív počítaných v závislosti od úverových rizík určených na základe interných ratingov,
- dokončeniu základného hodnotenia obchodného portfólia (revidovaný rámec minimálnych kapitálových požiadaviek pre tržové riziko),
- konzultácii o navrhovanom odpočte v prípade investičných portfólií bánk pri celkovej schopnosti absorbovať straty (TLAC),
- nadchádzajúcemu hodnoteniu a konečnej kalibrácii pomeru dlhového financovania (vzhľadom na jeho migráciu do prvého piliera k 1. januáru 2018),
- konzultácii o zdokonalení zohľadňovania „jednoduchých, transparentných a porovnateľných“ sekuritizácií v kapitálovom rámci,

³⁶ *Finalising post-crisis reforms: an update, A report to G20 Leaders*, Bazilejský výbor pre bankový dohľad, november 2015, <https://www.bis.org/bcbs/publ/d344.pdf>

- konzultačnému dokumentu o riadení rizík, kapitálových dôsledkoch a dohľade nad úrokovým rizikom v bankovom portfóliu.

Bankový dohľad ECB tiež prispel k nadchádzajúcemu hodnoteniu rozsahu regulačnej konsolidácie i k prebiehajúcej diskusii o potenciálnej revízii prudenciálneho hodnotenia expozícií voči štátnemu dlhu, t. j. oblasti činnosti, ku ktorej BCBS pristupuje obozretným, holistickým a postupným spôsobom.

Očakáva sa, že BCBS svoju reformnú agendu uzavrie do konca roka 2016. Jeho pozornosť sa bude naďalej postupne presúvať na nasledujúce oblasti:

i) monitorovanie včasnosti a konzistentnosti realizácie reforiem na úrovni jednotlivých krajín – predovšetkým prostredníctvom programov hodnotenia konzistentnosti regulácie – a najmä ich výsledkov, ii) operatívne otázky dohľadu vrátane monitorovania účinnosti kolégií, úlohy druhého piliera kapitálového rámca, postupov záťažového testovania a podnikového riadenia. Ide o oblasti, ktoré bankový dohľad ECB tiež dôkladne sledoval a v ktorých jej pripravený svoju účasť zintenzívniť.

Jedna z dôležitých zmien vo vývoji bankového dohľadu ECB v roku 2015 sa týkala jeho inštitucionálneho zastúpenia v **Rade pre finančnú stabilitu (Financial Stability Board – FSB)**. Na svojom zasadnutí 26. marca vo Frankfurte plénum FSB rozhodlo udeliť bankovému dohľadu ECB miesto v Stálom výbore pre spoluprácu v oblasti dohľadu a regulácie (SRC). Bankový dohľad ECB začal prispievať k činnosti výboru SRC, ktorý sa venuje kľúčovým otázkam finančnej stability súvisiacim s vývojom politiky v oblasti dohľadu a regulácie (napr. otázke inštitúcií, ktoré sú „príliš veľké na to, aby zlyhali“, a rizikám vyplývajúcim z trhového financovania) a koordináciou otázok s medziodvetvovým dosahom, ktoré vznikajú medzi finančnými orgánmi.

Podpora činnosti EBA

Na úrovni EÚ pokračoval bankový dohľad ECB v spolupráci s EBA na spoločnom ciele podporovať účinný a konzistentný prudenciálny dohľad a reguláciu v celom európskom bankovom sektore.

Hlavnou úlohou EBA je vypracovať **jednotný európsky súbor pravidiel** v bankovníctve, ktorý má predstavovať súbor harmonizovaných prudenciálnych pravidiel pre úverové inštitúcie v EÚ. EBA tiež hrá významnú úlohu v podpore konvergencie bežných postupov dohľadu v záujme harmonizovaného uplatňovania prudenciálnych pravidiel. Na tento účel sa predstavitelia bankového dohľadu ECB podieľali na činnosti viac ako 50 pracovných skupín EBA i jeho hlavného výboru – Rady orgánov dohľadu, v ktorej je ECB zastúpená ako člen bez hlasovacieho práva.

Všeobecnejšie možno povedať, že SSM uľahčuje harmonizáciu dohľadovej praxe medzi príslušnými vnútroštátnymi orgánmi s cieľom zaistiť konzistentnú implementáciu jednotného európskeho súboru pravidiel. Dosahuje to prostredníctvom spoločných dohľadacích tímov, ktoré sú poverené operatívnym

dohľadom nad významnými inštitúciami, a odborných činností, ktorými sa na všetkých etapách cyklu dohľadu podieľajú horizontálne funkčné zložky ECB.

V oblasti regulácie sa EBA v roku 2015 venoval v prvom rade problematike nariadenia/smernice o kapitálových požiadavkách (CRR/CRD IV), smernice o ozdravení a riešení krízových situácií bánk (BRRD) a revízie smernice o systémoch ochrany vkladov.

V spojitosti s **rámcom CRR/CRD IV**, ktorý nadobudol účinnosť 1. januára 2014 a ktorý nadväzuje na prudenciálne pravidlá Bazileja III, má EBA vypracovať približne 250 podkladov. V roku 2015 sa väčšina z nich týkala kreditného rizika, trhového rizika, likvidity a miery dlhového financovania.

V zmysle BRRD je EBA oprávnený vydávať usmernenia a návrhy regulačných a vykonávacích technických predpisov v oblasti **riešenia krízových situácií** vrátane fungovania kolégií pre riešenie krízových situácií. ECB sa zúčastňuje na výbere EBA pre riešenie krízových situácií, ktorý bol založený 1. januára 2015 a ktorý je poverený prípravou rozhodnutí EBA v tejto oblasti.

V oblasti dohľadu EBA rozšíril svoju činnosť v oblasti tvorby politík a monitorovania **konvergenzie dohľadu v 2. pilieri a** vydal podrobné zásady riadenia podľa 2. piliera, ktoré sú základom metodiky SREP používanej v celom SSM.

Pokiaľ ide o **záťažové testovanie**, EBA má povinnosť v spolupráci s ESRB iniciovať a koordinovať záťažové testy v celej EÚ na zhodnotenie odolnosti finančných inštitúcií voči nepriaznivému trhovému vývoju. Bankový dohľad ECB je zodpovedný za: i) vydávanie pokynov o spôsobe uskutočnenia záťažového testu príslušným bankám, ii) proces zabezpečenia kvality, iii) reakciu dohľadu.

V rámci tohto usporiadania bankový dohľad ECB úzko spolupracoval s EBA na príprave ďalšieho záťažového testu v celej EÚ v roku 2016. Jeho výsledky vrátane výsledkov jednotlivých bánk by mali byť zverejnené začiatkom tretieho štvrťroka 2016, takže ukončenia testovania bude časovo zladené s ročným cyklom SREP.

4.2.2 Využívanie možností a právomocí ustanovených v nariadení/smernici o kapitálových požiadavkách (CRR/CRD IV)

Možnosti a vnútroštátne právomoci v jednotnom európskom súbore pravidiel: zostávajúca prekážka dokončenia bankovej únie

Cieľom CRR/CRD IV a jednotného európskeho súboru pravidiel všeobecnejšie je vytvoriť rovnaké podmienky v európskom bankovom sektore zmenšovaním priestoru na vznik rozdielov a nekonzistentnosti v oblasti regulácie v jednotlivých krajinách. Vytvorenie uceleného regulačného rámca má zásadný význam pre zavedenie jednotného integrovaného bankového trhu, z technického a politického hľadiska však ide o náročnú úlohu. Zákonodarca preto členským štátom ponechal určitú mieru voľnosti – spravidla prostredníctvom ich orgánov dohľadu – v tom, či a akým spôsobom budú konkrétne pravidlá uplatňovať. Účelom tejto flexibility bolo zohľadniť

národné špecifiká a rôzne prístupy orgánov dohľadu v dobe, keď sa s vytvorením jednotného orgánu dohľadu ešte nepočítalo (CRR/CRD IV boli dokončené v roku 2013).

Tieto flexibilné ustanovenia, ktoré sa často označujú ako „**možnosti a vnútroštátne právomoci**“ (**options and national discretions – OND**)³⁷, ako aj nekonzistentná implementácia ustanovení smernice o kapitálových požiadavkách deformujú rovnosť podmienok podnikania a narušajú tak fungovanie jednotného trhu a bankovej únie ako takej. Pokiaľ ide o OND, ich predchádzajúce využívanie na národnej úrovni viedlo k nesúrodému a v mnohých prípadoch benevolentnejšiemu uplatňovaniu ustanovení CRR/CRD IV v jednotlivých krajinách eurozóny.

To má nepriaznivé dôsledky nielen na úverové inštitúcie a príslušné orgány, ale aj na ďalšie dôležité zainteresované osoby, ako sú analytici a investori. Odlišnosti napríklad zhoršujú porovnateľnosť vykazovaných ukazovateľov a zvyšujú neistotu v spojitosti so skutočnou hodnotou kapitálu a likviditou bánk. Ovplyvňujú aj konzistentnosť rozhodnutí dohľadu v rámci 2. piliera, najmä vzhľadom na značný nesúlad vo vnútroštátnej implementácii prechodných ustanovení o kapitále.

Zriadenie jednotného európskeho orgánu dohľadu predstavuje príležitosť na podporu integrácie prostredníctvom opatrení v oblasti dohľadu, a to harmonizovaným uplatňovaním OND vo všetkých zúčastnených členských štátoch. Nariadenie o SSM stanovuje za prvoradý cieľ „bezpečnosť a zdravie úverových inštitúcií a stabilitu finančného systému, s plným zreteľom a ohľadom na jednotu a integritu vnútorného trhu na základe rovnakého zaobchádzania s úverovými inštitúciami s cieľom predchádzať regulačnej arbitráži.“ Predpokladom splnenia tohto mandátu je vytvorenie rovnakých podmienok pre všetky banky zapojené do SSM.

Možnosti a vnútroštátne právomoci stanovené v CRR/CRD IV sa dotýkajú všetkých oblastí prudenciálneho rámca a pokrývajú veľmi široké spektrum možností aplikácie: mnohé z nich sa týkajú definície vlastných zdrojov a kapitálových požiadaviek na úverové riziko, riziko zmluvnej strany a trhové riziko, ale ich súčasťou sú aj dôležité ustanovenia o veľkých expozíciách, likvidite a systémoch riadenia inštitúcií.

Spustením projektu OND sa ECB snaží adresne riešiť uvedené dôsledky a podporiť harmonizáciu a integráciu bankového systému, čo je plne v súlade s jej mandátom.

Projekt týkajúci sa využívania možností a vnútroštátnych právomocí

Mimoriadna naliehavosť spustenia tohto projektu bola zdôraznená v **komplexnom hodnotení z roku 2014**, v ktorom bola harmonizácia OND označená za jednu z priorít SSM. Po posúdení vplyvu vnútroštátneho uplatňovania prechodných úprav,

³⁷ Možnosti a vnútroštátne právomoci nie sú nikde záväzne definované. Podľa súhrnu EBA sa „možnosť“ vzťahuje na situáciu, v ktorej si príslušné orgány alebo členské štáty môžu vybrať spôsob, akým určité ustanovenie splnia, pričom si zvolia jednu z alternatív stanovených v legislatíve EÚ; v prípade „vnútroštátnych právomocí“ ide o situácie, v ktorých si príslušné orgány alebo členské štáty môžu vybrať, či dané ustanovenie uplatnia, alebo nie.

z ktorých väčšina je klasifikovaná ako OND a týka sa definície vlastných zdrojov podľa CRR, komplexné hodnotenie vyčíslilo odhadovaný vplyv CET1 na všetky banky v eurozóne k 1. januáru 2014 na 126,2 mld. €;³⁸ prechodné úpravy zlepšili priemerný³⁹ pomer CET1 významných inštitúcií o 1,5% rizikovo vážených aktív. Vplyv úprav však bol nerovnomerný a v jednotlivých krajinách sa líšil⁴⁰, čím deformoval konkurenčné prostredie. Projekt podporovala aj Euroskupina, ktorá 24. apríla 2015 vyzvala ECB, aby v otázke OND vyvinula cieľené úsilie v záujme čo najrýchlejšieho vytvorenia rovnakých podmienok v bankovej únii.

Príslušné vnútroštátne orgány sa podieľali na súvisiacej činnosti ECB, ktorá pozostávala z nasledujúcich troch krokov: i) mapovania rozsahu OND, ii) návrhu odporúčaných opatrení a špecifikácií jednotlivých OND, iii) uplatňovania dohodnutých opatrení.

Rozsah projektu OND

Na základe opakujúcich sa znakov zistených v zatiaľ 167 identifikovaných OND boli ustanovenia roztriedené podľa súboru kritérií. Najdôležitejšími kritériami sú:

- právny nástroj, v ktorom sa nachádzajú,
- subjekt, ktorému je možnosť alebo právomoc udelená (napr. členský štát, príslušný orgán či obaja),
- podmienky uplatnenia, t. j. či sa OND môžu uplatňovať ex ante všeobecne a či sa vzťahujú na všetky inštitúcie, alebo či je potrebné individuálne posúdenie na základe špecifických prvkov jednotlivých inštitúcií.

ECB sa nakoniec zaoberala **122 OND udelenými príslušným orgánom**, ktoré patria do priamej pôsobnosti ECB (s výhradným zameraním na významné inštitúcie), uplatňovanými plošne i individuálne. Ich súčasťou je 12 OND stanovených v delegovanom nariadení o požiadavke na krytie likvidity⁴¹, ktoré boli zahrnuté nielen preto, že nadväzujú na ustanovenia CRR o likvidite, ale aj z dôvodu uspokojenia operatívnych potrieb ECB po nadobudnutí účinnosti delegovaného nariadenia 1. októbra 2015.

³⁸ Táto suma sa vzťahuje na prechodné OND i ďalšie prechodné ustanovenia.

³⁹ Vo výpočte sa používa vážený priemer.

⁴⁰ Vnútroštátne pravidlá majú predstavovať minimálne tempo, akým majú banky postupovať pri postupnom rušení prechodných pravidiel. Banky preto môžu prechodné opatrenia i v rámci tej istej krajiny do istej miery uplatňovať na základe vlastného uváženia.

⁴¹ Delegované nariadenie Komisie (EÚ) 2015/61 z 10. októbra 2014 o požiadavke na krytie likvidity.

Diagram 5

Rozsah projektu OND

Pôsobnosť	Rozsah	Príklady	
Príslušné orgány [119 OND]	Všetky banky (všeobecné rozhodnutie) [44 OND]	Prechodné OND týkajúce sa kapitálu, definície úverového zlyhania, hodnotenia expozícií voči subjektom verejného sektora	Zameranie projektu: 110 mikroprudenciálnych OND príslušných orgánov v CRR/CRD IV + 12 OND v delegovanom akte o pomere krytia likvidity
	Individuálne (individuálne rozhodnutia) [66 OND]	Výnimky týkajúce sa likvidity a kapitálových požiadaviek na individuálnej úrovni a vypracovanie spoločných špecifikácií, preferenčné zaobchádzanie pri likviditných požiadavkách	
	Makroprudenciálne [9 OND]		
Členské štáty [36 OND]	Všetky banky (všeobecné rozhodnutie) [36 OND]	[mimo rozsahu projektu OND]	
Spolu: 155 (+12 OND v delegovanom akte o pomere krytia likvidity → 167)			Spolu: 122 (+45 mimo rozsahu → 167)

Návrh politiky a analýza účinkov

Druhý krok pri navrhovaní prudenciálnej politiky – zverený skupine na vysokej úrovni zloženej z náhradníkov Rady pre dohľad, ťažiacej z intenzívnej spolupráce medzi ECB a príslušnými vnútroštátnymi orgánmi – vychádzal zo základných zásad stanovených na vysokej úrovni. Hlavnou zásadou pri určovaní politiky ECB bola **obozretnosť**, pretože konvergencia smerom k najnižším štandardom by z dôvodu finančnej stability nebola akceptovateľná. V súlade s cieľmi bankovej únie a zásadou obozretnosti sa presadzoval model otvoreného a integrovaného bankového trhu.

Ďalším prvkom bolo dodržiavanie **medzinárodných štandardov dohľadu**, predovšetkým celosvetových štandardov vychádzajúcich zo štandardov Bazilejského výboru pre bankový dohľad a európskych štandardov, ktoré navrhol EBA. Napriek dodržaniu relevantných štandardov Bazilejského výboru a EBA boli pripustené určité odchýlky, a to najmä v záujme zabezpečenia hladšieho prechodu na nový režim. V prípadoch, kde bazilejské štandardy neobsahovali konkrétne pokyny alebo ponúkali alternatívne spôsoby uplatnenia, bol zvolený primerane konzervatívny prístup spĺňajúci zásadu obozretnosti.

Vývoj politiky sa riadil aj zásadou **rovnakého zaobchádzania**, podľa ktorej by sa na rovnaký podnik a rovnaké riziká mali vzťahovať rovnaké pravidlá, pričom sa počíta aj s možnosťou osobitných prípadov, ktoré si môžu vyžadovať odlišné zaobchádzanie. Dodržiavanie tejto zásady hrá významnú úlohu pri prehlbovaní finančnej integrácie. Je dôležité uviesť, že bola venovaná zvýšená pozornosť aj legitímnym očakávaniam účastníkov trhu, t. j. očakávaniam vyvolaným predchádzajúcimi rozhodnutiami vnútroštátnych orgánov.

V prípade všetkých OND zahrnutých do projektu uskutočnila ECB dôkladnú analýzu predchádzajúcej vnútroštátnej implementácie a praxe vrátane kvantitatívnej štúdie účinkov pre vybrané ustanovenia. Na tejto činnosti sa v značnom rozsahu podieľali príslušné vnútroštátne orgány a v prípade 122 OND bola dosiahnutá dohoda.

V niektorých prípadoch bude potrebná ďalšia analýza s cieľom zohľadniť budúci vývoj v Európe i vo svete – na úrovni EBA, Európskej komisie a Bazilejského výboru.

Implementácia politiky týkajúcej sa využívania možností a právomocí

V nadväznosti na schválenie základných prvkov politiky ECB Radou pre dohľad sa začali práce na treťom kroku – jej implementácii. Možnosti a právomoci boli rozdelené medzi návrh **nariadenia a všeobecné zásady**, v závislosti od spôsobu ich uplatňovania (plošného, resp. individuálneho). 35 všeobecných možností a právomocí uvedených v smernici CRD IV a v delegovanom akte o požiadavke na krytie likvidity sa bude uplatňovať priamo prostredníctvom nariadenia ECB, ktoré je právne záväzné a priamo uplatniteľné. ECB tiež v rámci všeobecných zásad zaujala špecifický prístup v prípade ďalších 82 možností a právomocí vrátane tých, ktoré sa uplatňujú individuálne.⁴² Návrh nariadenia a všeobecné zásady boli v novembri a decembri 2015 predmetom verejnej konzultácie. Po finalizácii a zohľadnení výsledkov konzultácie ich ECB prijala v marci 2016 a platiť začnú v októbri 2016.

Ďalšia činnosť v oblasti možností a právomocí

Po skončení prvej etapy projektu bola v roku 2016 spustená **druhá fáza**, ktorá je zameraná predovšetkým na dokončenie mapovania a tvorbu politiky. Predstavuje menší súbor opatrení nižšej priority, než v prvej etape, resp. opatrenia, ktoré bolo potrebné dopracovať.⁴³ Bankový dohľad ECB okrem toho zvažuje, do akej miery je možné implementovať politiku v otázke možností a vnútroštátnych právomocí aj v prípade **menej významných inštitúcií** – po potrebných úpravách v závislosti od ich špecifik – s cieľom ďalej podporiť zabezpečenie rovnakých podmienok v celom SSM. V neposlednom rade sa budúca činnosť, v spolupráci s Európskou komisiou a príslušnými vnútroštátnymi orgánmi, zameria na OND uplatňované prostredníctvom **vnútroštátnych právnych predpisov**, ktoré zostávajú relevantným zdrojom asymetrie vo výkone dohľadu v eurozóne.

4.2.3

Otvorené otázky v harmonizácii regulačného prostredia

Aktivity v oblasti možností a právomocí predstavujú významný krok smerom k harmonizovanému regulačnému rámcu v eurozóne. Regulačné prostredie v Európe napriek tomu nie je natoľko homogénne, ako by malo byť.

Podľa všetkého existujú dve hlavné príčiny fragmentácie. Prvou je **transpozícia smernice CRD IV na vnútroštátnej úrovni**. Vzhľadom na to, že CRD IV je

⁴² Päť zostávajúcich možností a právomocí bolo z návrhu právnych nástrojov vynechaných, pretože ECB od ich výkonu upúšťa.

⁴³ Ustanovenia, ktoré si vyžadujú ďalšiu pozornosť, sú uvedené v časti III všeobecných zásad ECB týkajúcich sa využívania možností a právomocí.

smernica, členské štáty si môžu vybrať, akým spôsobom budú európske pravidlá transponovať do vnútroštátnej legislatívy. V dôsledku toho bolo niekoľko ustanovení smernice CRD IV v rôznych častiach eurozóny transponovaných rozdielne. To samo osebe nepredstavuje problém, pokiaľ tieto rozdiely vyplývajú z rizík špecifických pre jednotlivé krajiny. Mnoho rozdielov je však neopodstatnených.

Druhou príčinou regulačnej fragmentácie sú **právomoci dohľadu vyplývajúce z vnútroštátneho práva**, ktoré nie sú výslovne uvedené v CRD IV. To nastoľuje otázku, či ECB ako európska inštitúcia môže takéto právomoci vykonávať. Doteraz sa táto otázka riešila vždy len v jednotlivých prípadoch. Po zavedení európskeho bankového dohľadu je potrebný konzistentnejší prístup.

Mnohé z odchýlok vo vnútroštátnych právnych predpisov už nie je možné odôvodniť. Článok 1 nariadenia o SSM ukladá ECB povinnosť vykonávať prudenciálny dohľad „s plným zreteľom a ohľadom na jednotu a integritu vnútorného trhu“. Ten istý článok sa zároveň odvoláva na „rovnaké zaobchádzanie s úverovými inštitúciami s cieľom predchádzať regulačnej arbitráži“. Nesúrodý regulačný rámec plnenie týchto požiadaviek ECB sťažuje.

Nové rozdiely pritom stále vznikajú. Niektorí vnútroštátni zákonodarcovia menia nezáväzné postupy dohľadu na záväzné právne predpisy, čím harmonizáciu týchto postupov ECB sťažujú. Čerstvým príkladom je nemecký zákon o riešení krízových situácií bánk. Tento zákon oprávňuje ministra financií vydávať predpisy v oblastiach, ako je interné riadenie a riadenie rizík (ministerstvo financií túto právomoc doteraz nevyužilo).

Vnútroštátne právne predpisy v oblasti bankovníctva prijaté po vzniku SSM by mali adekvátne zohľadňovať nové povinnosti ECB s cieľom uľahčiť harmonizáciu postupov dohľadu v bankovej únii.

5 Podávanie správ o čerpaní rozpočtu

Nariadenie o SSM stanovuje, že ECB musí disponovať primeranými prostriedkami na účinný výkon svojich úloh dohľadu. Vyžaduje tiež, aby sa tieto zdroje financovali prostredníctvom poplatkov za dohľad, ktoré budú uhrádzať subjekty, ktoré podliehajú dohľadu ECB.

Ako stanovuje nariadenie o SSM, výdavky na úlohy spojené s dohľadom sa v rámci rozpočtu ECB vedú osobitne. Rozpočtová právomoc ECB je zverená Rade guvernérov, ktorá schvaľuje ročný rozpočet ECB na základe návrhu Výkonnej rady po konzultácii otázok súvisiacich s bankovým dohľadom s predsedom a podpredsedom Rady pre dohľad. Rada guvernérov v otázkach súvisiacich s rozpočtom asistuje Rozpočtový výbor (BUCOM), ktorého členovia pochádzajú zo všetkých národných centrálnych bánk Eurosystemu a z ECB. Rozpočtový výbor vyhodnocuje správy ECB o plánovaní a monitorovaní rozpočtu a podáva správy priamo Rade guvernérov.

5.1 Náklady za rok 2015

Náklady, ktoré ECB vznikli v spojení s výkonom úloh dohľadu, tvoria najmä priame náklady [generálnych riaditeľstiev bankového dohľadu ECB a sekretariátu Rady pre dohľad](#). Funkcia dohľadu využíva aj zdieľané služby, ktoré zabezpečujú existujúce funkcie ECB: technická prevádzka, riadenie ľudských zdrojov, administratívne služby, rozpočet a kontroling, komunikácia, účtovníctvo, právne služby, interný audit, štatistické služby a služby IT. Súvisiace náklady sú začlenené do rozpočtu ECB a sú osobitne identifikovateľné.

V apríli 2015 Rada guvernérov prijala [rozhodnutie ECB o sume, ktorá sa bude v roku 2015 vyberať prostredníctvom poplatkov za dohľad](#). Rozhodnutie stanovilo odhadované ročné náklady na výkon úloh týkajúcich sa bankového dohľadu na rok 2015 na úrovni 296,0 mil. €. ⁴⁴ Na konci roka 2015 predstavovali náklady ECB na úlohy bankového dohľadu 277,1 mil. €, teda o 6 % menej, ako bol odhad ročných nákladov, čo v porovnaní so sumou fakturovanou v roku 2015 viedlo k prebytku 18,9 mil. €. V súlade s príslušným nariadením bude tento prebytok v plnej výške odpočítaný od celkovej sumy účtovanej v roku 2016. ⁴⁵

Ako sa uvádza v časti 1.3, Rada guvernérov rozhodla o navýšení zdrojov dohľadu ECB v roku 2016. To spolu s ďalšími opatreniami zameranými na konkrétne oblasti vyžadujúce si dodatočnú pozornosť zo strany dohľadu (ďalšie informácie sú v dokumente [Bankový dohľad ECB: priority SSM na rok 2016](#)) povedie k zvýšeniu

⁴⁴ Rozhodnutie Európskej centrálnej banky (EÚ) 2015/727 z 10. apríla 2015 o celkovej výške ročných poplatkov za dohľad za prvé poplatkové obdobie a za rok 2015 (ECB/2015/17).

⁴⁵ Článok 9 nariadenia Európskej centrálnej banky (EÚ) č. 1163/2014 z 22. októbra 2014 o poplatkoch za dohľad (ECB/2014/41).

celkových nákladov na bankový dohľad v roku 2016. Stabilná úroveň celkových ročných výdavkov ECB na dohľad sa tak môže potvrdiť až v strednodobom horizonte.

Tabuľka 9

Náklady funkcie dohľadu v roku 2015

	Skutočné náklady v roku 2015 v mil. €	Odhadované náklady v roku 2015 v mil. €	Skutočné náklady v roku 2014 v mil. €
Mzdy a dávky	141,3	151,7	68,9
Prenájom a údržba budov	25,5	22,6	13,2
Ostatné prevádzkové náklady	110,3	121,8	74,8
Celkové náklady vyplývajúce z úloh bankového dohľadu	277,1	296,0	156,9

5.1.1 Mzdy a dávky

Mzdy a dávky zahŕňajú všetky náklady v súvislosti so mzdami zamestnancov dohľadu a zamestnancov zdieľaných služieb vrátane nadčasov, príspevkov a nákladov súvisiacich s dávkami po skončení pracovného pomeru.

Skutočné náklady na mzdy a dávky v roku 2015 dosiahli 141,3 mil. €, t. j. 93 % projektovaných nákladov, a predstavujú 51 % celkových nákladov na výkon úloh bankového dohľadu. Rozdiel medzi projektovanými a skutočnými nákladmi vo výške 10,4 mil. € je možné pripísať najmä nižšej než očakávanej priemernej miere obsadenia pracovných miest. K 31. decembru 2015 bolo obsadených približne 96 % pozícií súvisiacich s bankovým dohľadom.

V dôsledku rozhodnutia Rady guvernérov o posilnení zdrojov dohľadu ECB v roku 2016 (časť 1.3) možno očakávať nárast nákladov na mzdy a dávky.

5.1.2 Prenájom a údržba budov

Skutočné náklady spojené s prenájomom a údržbou budov vrátane odpisov aktív týkajúcich sa budov dosiahli na konci roka 2015 hodnotu 25,5 mil. €, čo predstavuje 113 % projektovaných nákladov. Rast skutočných výdavkov, ktoré sa oproti projektovaným zvýšili o 2,9 mil. €, možno zdôvodniť vyššími poplatkami súvisiacimi s odpismi investícií týkajúcich sa budov a príslušenstva.

Priestory budovy Eurotower, do ktorej sa presťahujú zamestnanci bankového dohľadu ECB, prešli počas roka 2015 renováciou. Súčasný harmonogram počíta s ukončením sťahovania do polovice roka 2016. S prihliadnutím aj na plánované zvýšenie počtu zamestnancov dohľadu opísané vyššie preto možno od roku 2016 počítať s nárastom nájomného a nákladov spojených s prevádzkou budov.

5.1.3 Ostatné prevádzkové náklady

Kategória „ostatné prevádzkové náklady“ zahŕňa náklady na poradenské služby, IT služby, štatistické služby, odpisy fixných aktív (iných než budov a príslušenstva), služobné cesty a vzdelávanie.

Celková výška čerpania tejto rozpočtovej položky dosiahla 110,3 mil. €, čo je 91 % zo sumy projektovanej v apríli 2015. Dôvodom bolo najmä prehodnotenie priority zdrojov v prospech príspevku dohľadu k plneniu naliehavých úloh finančnej stability, čím sa znížili náklady na služobné cesty, vzdelávanie a súvisiace činnosti. Jedným z dôvodov nižšieho čerpania prostriedkov bola aj nižšia než očakávaná miera obsadenia pracovných miest.

Skutočné náklady za rok 2015 zahŕňajú externú podporu nasadenú v prospech príspevku dohľadu ECB k plneniu úloh finančnej stability, konkrétne komplexného hodnotenia významných gréckych inštitúcií, „bežného“ komplexného hodnotenia v roku 2015 a výkonu dohľadu na mieste. Všetky spomínané činnosti sú popísané v kapitole 2.

5.2 Rámec poplatkov: november 2014 až december 2015

Nariadenie ECB o poplatkoch za dohľad spolu s nariadením o SSM vytvárajú právny rámec, na základe ktorého ECB účtuje ročné poplatky za dohľad, ktorými pokrýva svoje náklady spojené s výkonom úloh v oblasti dohľadu. Nariadenie o poplatkoch stanovuje metodiku na: i) určovanie celkovej výšky ročného poplatku za dohľad; ii) výpočtu sumy, ktorú má zaplatiť každá dohliadaná banka; a iii) výberu ročného poplatku za dohľad.

V roku 2015 ECB po prvýkrát poslala všetkým dohliadaným inštitúciám individuálne platobné výmery za skutočné náklady za mesiace november a december 2015 (vzhľadom na skutočnosť, že ECB prevzala zodpovednosť za výkon bankového dohľadu v novembri 2014) a za celý rok 2015.

5.2.1 Celková účtovaná suma

Celková výška poplatkov účtovaných ECB za výkon prudenciálneho dohľadu nad bankovým sektorom eurozóny v období 2014 – 2015 predstavovala 326 mil. €.

Túto sumu možno rozdeliť na:

- 30 mil. € nákladov za posledné dva mesiace roka 2014, ako sa uvádza v ročnej účtovnej závierke ECB za rok 2014,
- 296 mil. € očakávaných nákladov za celý rok 2015, ktoré ECB oznámila v apríli 2015.

Suma, ktorá sa má pokryť prostredníctvom ročných poplatkov za dohľad, sa rozdeľuje na dve časti podľa statusu dohliadaného subjektu (významný alebo menej významný), čo odráža rôzne stupne dohľadu ECB. Rozdelenie sa určuje na základe nákladov jednotlivých odborných útvarov ECB, ktoré sú zodpovedné za dohľad nad významnými subjektmi, a útvarov, ktoré monitorujú dohľad nad menej významnými subjektmi.

Tabuľka 10
Poplatky za dohľad

	Skutočné príjmy 2015 (v mil. €)	Celková účtovaná suma v roku 2015 (v mil. €)	Celková účtovaná suma v roku 2014 ⁴⁶ (v mil. €)
Poplatky za dohľad	277,1	296,0	30,0
<i>z toho:</i>			
Poplatky účtované významným subjektom a významným skupinám	245,6	264,1	25,6
Poplatky účtované menej významným subjektom a menej významným skupinám	31,5	31,9	4,4
Celkové výnosy z úloh bankového dohľadu	277,1	296,0	30,0

Prebytok vo výške 18,9 mil. €, ktorý tvorí rozdiel medzi skutočnými nákladmi za rok 2015 a sumou účtovanou za rok 2015 (časť 5.1), bude v plnej výške odpočítaný od celkovej sumy účtovanej v roku 2016 a rozdelený do kategórií významných a menej významných inštitúcií podľa skutočných nákladov v roku 2015 priradených príslušným funkciám.

5.2.2 Jednotlivé poplatky za dohľad

Na úrovni bánk sa poplatky počítajú podľa dôležitosti a rizikového profilu banky. Pri výpočte sa používajú faktory na výpočet poplatku poskytnuté všetkými dohliadanými bankami s referenčným dátumom 31. decembra predchádzajúceho roka. Poplatok za dohľad vypočítaný pre banku sa následne účtuje prostredníctvom ročnej platby splatnej v poslednom štvrtroku každého účtovného roka.

Poplatok za dohľad sa stanovuje na najvyššej úrovni konsolidácie v rámci členských štátov, ktoré sa zúčastňujú na SSM. Ide o súčet minimálnej zložky poplatku pre všetky banky, a to na základe 10 % z vyberanej sumy,⁴⁷ a pohyblivej zložky poplatku na rozdelenie zostávajúcich 90 % vyberanej sumy.

Na účely výpočtu ročných poplatkov za dohľad v roku 2015 v súvislosti s každým dohliadaným subjektom a dohliadanou skupinou predložili poplatníci príslušným vnútroštátnym orgánom do 1. júla 2015 informácie o faktoroch na výpočet poplatku s referenčným dátumom 31. decembra 2014. Dňa 30. júla 2015 ECB sprístupnila

⁴⁶ Za rok 2014 ECB prostredníctvom poplatkov za dohľad kryla svoje náklady na výkon dohľadu za obdobie od novembra 2014, keď prevzala úlohy v oblasti dohľadu.

⁴⁷ V prípade najmenších významných bánk, ktorých celkové aktíva predstavujú menej ako 10 mld. €, sa minimálna zložka poplatku znižuje na polovicu.

predložené faktory na výpočet poplatku poplatníkom a vyzvala ich, aby v prípade, že ich považujú za nesprávne, vzniesli voči týmto údajom do piatich pracovných dní námietky. ECB následne vypočítala príslušné poplatky pre jednotlivé banky a bankové skupiny.

Diagram 6

Čo určuje pohyblivú zložku poplatku?

Ročné poplatky za dohľad za rok 2015 do veľkej miery zodpovedali predbežným odhadom, ktoré ECB poskytla v rámci verejnej konzultácie na začiatku roka 2014. V súlade s predbežnou nákladovou analýzou až 50 % významných subjektov platilo za obdobie dvanástich mesiacov roka 2015 ročný poplatok za dohľad v rozmedzí od 700 000 € do 2 mil. €. Podobne aj v prípade menej významných inštitúcií predbežná nákladová analýza predpokladala, že takmer 75 % z nich bude platiť poplatok nižší ako 7 000 €. Podľa výpočtov ročných poplatkov za rok 2015 patrilo do tejto kategórie 70 % dohliadaných subjektov.

Ako sa uvádza v časti 3.1, ECB schválila viacero úprav individuálnej situácie bánk. V súlade s článkom 7 nariadenia o poplatkoch sa pri nasledujúcich zmenách

týkajúcich sa dohliadaných subjektov na najvyššej úrovni konsolidácie vyžaduje aj úprava individuálneho poplatku za dohľad:

- zmena dohľadového statusu dohliadaného subjektu, t. j. ak je subjekt reklasifikovaný z významného na menej významný a naopak,
- vydanie povolenia novému dohliadanému subjektu,
- odobratie existujúceho povolenia.

V týchto prípadoch ešte predtým, ako dôjde k vráteniu finančných prostriedkov alebo k výzve dohliadaného subjektu na zaplatenie dodatočného poplatku, ECB prijme nové rozhodnutie o poplatkoch za dohľad.

Po vydaní výzvy na zaplatenie poplatku za dohľad bol ECB doručený len malý počet žiadostí o zmenu podľa ustanovení článku 7. Sumy vrátené alebo účtované v súlade s týmto ustanovením budú v plnej výške započítané do celkovej účtovanej sumy.

5.2.3 Prvá fakturácia a výber poplatkov

V októbri 2015 ECB vydala dohliadaným subjektom dva druhy výzvy na zaplatenie poplatku za dohľad. Prvá výzva sa týkala skutočných nákladov za posledné dva mesiace roka 2014, ako sa uvádza v ročnej účtovnej závierke ECB za rok 2014, zatiaľ čo druhá sa týkala očakávaných nákladov na celý rok 2015.

Výzva na zaplatenie poplatku adresovaná bankovej skupine zahŕňa poplatky za dohľad celej skupiny. Dohliadaným samostatným subjektom, ktoré nie sú súčasťou žiadnej dohliadanej skupiny, sa vydávajú samostatné výzvy na zaplatenie poplatku.

Ku koncu decembra 2015 ECB vyzbierala viac ako 99 % poplatkov za výkon úloh spojených s dohľadom. ECB podniká všetky potrebné kroky na vyrovnanie záväzkov dohliadaných subjektov. V aktuálnom poplatkovom období ECB vybrala úroky účtované dohliadaným subjektom za neskoré platby poplatkov v celkovom objeme 0,05 mil. €. Ako stanovuje nariadenie o poplatkoch, táto suma bude zohľadnená pri určovaní celkovej sumy, ktorá sa bude účtovať v roku 2016.

Podrobnejšie informácie o [poplatkoch za dohľad](#) sú na internetovej stránke bankového dohľadu ECB. Príslušné stránky sa pravidelne dopĺňajú užitočnými, praktickými informáciami vo všetkých úradných jazykoch EÚ.

Právne nástroje prijaté ECB týkajúce sa bankového dohľadu

Nasledujúca tabuľka uvádza zoznam právnych nástrojov týkajúcich sa bankového dohľadu, ktoré boli v roku 2015 prijaté ECB a zverejnené v Úradnom vestníku Európskej únie a/alebo na internetovej stránke ECB. Ide o právne nástroje prijaté podľa článku 4 ods. 3 nariadenia (EÚ) č. 1024/2013 a iné relevantné právne nástroje.

Nariadenia ECB

Číslo	Názov
ECB/2015/13	Nariadenie ECB (EÚ) 2015/534 zo 17. marca 2015 o vykazovaní finančných informácií (ECB/2015/13) (Ú. v. EÚ L 86, 31. 3. 2015, s. 13).

Právne nástroje ECB (iné ako nariadenia)

Číslo	Názov
ECB/2014/59	Rozhodnutie ECB (EÚ) č. 2015/433 zo 17. decembra 2014 o zriadení Etického výboru a jeho rokovacom poriadku (Ú. v. EÚ L 70, 14. 3. 2015, s. 58).
ECB/2015/2	Odporúčanie ECB z 28. januára 2015 o prístupe k rozdeľovaniu dividend (Ú. v. EÚ C 51, 13. 2. 2015, s. 1)
ECB/2015/4	Rozhodnutie ECB (EÚ) č. 2015/656 zo 4. februára 2015 o podmienkach, za akých sú úverové inštitúcie oprávnené zahrnúť predbežné alebo koncoročné zisky do vlastného kapitálu Tier 1 v súlade s článkom 26 ods. 2 nariadenia (EÚ) č. 575/2013 (Ú. v. EÚ L 107, 25. 4. 2015, s. 76)
ECB/2015/7	Rozhodnutie ECB (EÚ) č. 2015/530 z 11. februára 2015 o metodike a postupoch na určenie a zber údajov týkajúcich sa faktorov výpočtu poplatku, ktoré sa používajú na výpočet ročných poplatkov za dohľad (Ú. v. EÚ L 84, 28. 3. 2015, s. 67)
ECB/2015/8	Rozhodnutie ECB (EÚ) č. 2015/716 z 12. februára 2015, ktorým sa mení a dopĺňa rozhodnutie ECB/2004/2, ktorým sa prijíma rokovací poriadok Európskej centrálnej banky (Ú. v. EÚ L 114, 5. 5. 2015, s. 11)
ECB/2015/12	Usmernenie ECB (EÚ) č. 2015/856 z 12. marca 2015, ktorým sa ustanovujú zásady etického rámca pre jednotný mechanizmus dohľadu (Ú. v. EÚ L 135, 2. 6. 2015, s. 29)
ECB/2015/16	Rozhodnutie ECB (EÚ) č. 2015/811 z 27. marca 2015 o prístupe verejnosti k dokumentom ECB v držbe príslušných vnútroštátnych orgánov (Ú. v. EÚ L 128, 23. 5. 2015, s. 27)
ECB/2015/17	Rozhodnutie ECB (EÚ) č. 2015/727 z 10. apríla 2015 o celkovej výške ročných poplatkov za dohľad za prvé poplatkové obdobie a za rok 2015 (Ú. v. EÚ L 115, 6. 5. 2015, s. 36)
ECB/2015/21	Rozhodnutie ECB (EÚ) č. 2015/839 z 27. apríla 2015, ktorým sa určujú úverové inštitúcie podliehajúce komplexnému hodnoteniu (Ú. v. EÚ L 132, 29. 5. 2015, s. 88)
ECB/2015/36	Rozhodnutie ECB (EÚ) č. 2016/3 z 18. novembra 2015, ktorým sa ustanovujú zásady poskytovania spätnej väzby k výkonu činnosti zástupcov koordinátora z príslušných vnútroštátnych orgánov v spoločných dohliadacích tímoch jednotného mechanizmu dohľadu (Ú. v. EÚ L 1, 5. 1. 2016, s. 4)
ECB/2015/38	Rozhodnutie ECB (EÚ) č. 2015/2218 z 20. novembra 2015 o postupe pri vylúčení predpokladu, že zamestnanci majú významný vplyv na rizikový profil úverovej inštitúcie podliehajúcej dohľadu (Ú. v. EÚ L 314, 1. 12. 2015, s. 66)
ECB/2015/49	Odporúčanie ECB zo 17. decembra 2015 o prístupe k rozdeľovaniu dividend (Ú. v. EÚ C 438, 30. 12. 2015, s. 1) Rozhodnutie z 23. novembra 2015 o tom, či nástroje, ktoré vydá National Bank of Greece S.A. („dohliadaný subjekt“), spĺňajú kritériá pre nástroje základného kapitálu Tier 1 v súlade s článkom 31 nariadenia (EÚ) č. 575/2013, zverejnené na internetovej stránke bankového dohľadu ECB v časti „Letters to banks“ Rozhodnutie z 23. novembra 2015 o tom, či nástroje, ktoré vydá Piraeus Bank S.A. („dohliadaný subjekt“), spĺňajú kritériá pre nástroje základného kapitálu Tier 1 v súlade s článkom 31 nariadenia (EÚ) č. 575/2013, zverejnené na internetovej stránke bankového dohľadu ECB v časti „Letters to banks“ Memorandum o porozumení medzi Jednotnou radou pre riešenie krízových situácií a ECB o spolupráci a výmene informácií, 22. decembra 2015

(Inštitúcia), ktorá zlyháva alebo pravdepodobne zlyhá [Failing or likely to fail]:

jedna z troch kumulatívnych podmienok určujúcich, či majú orgány na riešenie krízových situácií prijať opatrenia nevyhnutné na riešenie krízovej situácie v určitej úverovej inštitúcii. Článok 32 ods. 4 smernice o ozdravení a riešení krízových situácií bánk (Banking Recovery and Resolution Directive – BRRD) stanovuje, kedy má byť úverová inštitúcia označená ako inštitúcia, ktorá zlyháva, alebo pravdepodobne zlyhá (rozhodnutie prijíma orgán dohľadu alebo orgán pre riešenie krízových situácií).

Banková únia [Banking union]: jeden z kľúčových prvkov dokončenia hospodárskej a menovej únie, ktorý pozostáva z integrovaného finančného rámca s jednotným mechanizmom dohľadu, jednotným mechanizmom riešenia krízových situácií bánk a jednotným súborom pravidiel vrátane harmonizovaných systémov ochrany vkladov, na základe ktorých môže vzniknúť spoločný európsky systém ochrany vkladov.

Celková schopnosť absorbovať straty [Total loss-absorbing capacity (TLAC)]:

štandard pre globálne systémovo dôležité banky (global systemically important banks – G-SIB), na ktorom sa dohodla Rada pre finančnú stabilitu v novembri 2015, zabezpečuje, aby mali G-SIB pri riešení krízovej situácie dostatočnú schopnosť absorbovať straty a schopnosť rekapitalizácie na zavedenie stratégie riadneho riešenia krízovej situácie, ktorá s veľkou mierou dôvery minimalizuje akýkoľvek dosah na finančnú stabilitu, zaručuje kontinuitu najdôležitejších funkcií a zabraňuje tomu, aby boli daňoví poplatníci vystavení strate. Minimálna požiadavka TLAC sa meria na základe rizikovo váženej a rizikovo neváženej referenčnej hodnoty. Požiadavka TLAC vstúpi do platnosti v roku 2019.

CRR/CRD IV: nariadenie a smernica o kapitálových požiadavkách: [nariadenie \(EÚ\) č. 575/2013 o prudenciálnych požiadavkách na úverové inštitúcie a investičné spoločnosti \(CRR\)](#) a [smernica č. 2013/36/EÚ o prístupe k činnosti úverových inštitúcií a prudenciálnom dohľade nad úverovými inštitúciami a investičnými spoločnosťami \(CRD IV\)](#). Často sa spoločne označujú ako CRD IV.

Európsky orgán pre bankovníctvo [European Banking Authority (EBA)]: EBA je nezávislý orgán EÚ, ktorý bol zriadený 1. januára 2011 s cieľom zabezpečovať účinnú a konzistentnú prudenciálnu reguláciu a dohľad v rámci bankového sektora EÚ. Jeho hlavnou úlohou je prispievať k tvorbe európskeho jednotného súboru pravidiel v oblasti bankovníctva, ktorý má predstavovať jednotný súbor harmonizovaných prudenciálnych pravidiel pre celú EÚ. EBA zohráva významnú úlohu aj v rámci podpory zblížovania postupov dohľadu v rámci EÚ a je poverený analýzou rizík a slabých miest v bankovom sektore EÚ.

Interný model [Internal model]: akýkoľvek postup merania a riadenia rizík použitý pri výpočte požiadavky na vlastné zdroje, ktorý zaviedla a používa konkrétna

úverová inštitúcia. Interný model si vyžaduje predchádzajúci súhlas príslušného orgánu v súlade s treťou časťou nariadenia CRR.

Interný proces hodnotenia kapitálovej primeranosti [Internal Capital Adequacy Assessment Process (ICAAP)]: stratégie a postupy, ktoré musia banky zaviesť na priebežné hodnotenie a udržiavanie objemu, druhu a rozmiestnenia interného kapitálu, ktorý považujú za primeraný vzhľadom na povahu a úroveň rizík, ktorým sú alebo by mohli byť vystavené. Príslušné orgány hodnotia ICAAP v rámci procesu SREP.

Interný proces hodnotenia likvidity [Internal Liquidity Adequacy Assessment Process (ILAAP)]: stratégie, politiky, postupy a systémy, ktoré sú banky povinné zaviesť na účely riadenia a monitorovania likviditného rizika a finančných pozícií. Príslušné orgány hodnotia ILAAP v rámci procesu SREP.

Jednotný mechanizmus dohľadu [Single Supervisory Mechanism (SSM)]: mechanizmus zložený z ECB a príslušných vnútroštátnych orgánov zúčastnených členských štátov, ktorý bol zriadený na účely výkonu úloh dohľadu zverených ECB. ECB zodpovedá za účinné a konzistentné fungovanie mechanizmu, ktorý je súčasťou bankovej únie.

Jednotný mechanizmus riešenia krízových situácií [Single Resolution Mechanism (SRM)]: mechanizmus, ktorý sa stal plne funkčným 1. januára 2016 a ktorý stanovuje jednotné pravidlá a jednotný postup riešenia krízových situácií úverových inštitúcií usadených v bankovej únii. Opiera sa o Jednotnú radu pre riešenie krízových situácií, ktorá je európskym orgánom povereným riešením krízových situácií v bankovej únii. Rada úzko spolupracuje s vnútroštátnymi orgánmi pre riešenie krízových situácií v zúčastnených členských štátoch. Na účely riešenia krízových situácií má tento mechanizmus k dispozícii jednotný fond.

Jednotný súbor pravidiel [Single rulebook]: jednotný súbor harmonizovaných prudenciálnych pravidiel v oblasti bankovníctva, ktoré sú povinné dodržiavať úverové inštitúcie v rámci celej EÚ. Nad rámec právnych predpisov vypracovaných Európskym parlamentom a Radou EÚ v spolupráci s Európskou komisiou je v kompetencii EBA tento jednotný súbor pravidiel ďalej vyvíjať a monitorovať jeho uplatňovanie.

Kvalifikovaná účasť [Qualifying holding]: podiel v úverovej inštitúcii, ktorý predstavuje aspoň 10 % základného imania alebo hlasovacích práv, alebo ktorý umožňuje vykonávať významný vplyv na riadenie tejto úverovej inštitúcie.

Maximálna rozdeliteľná suma [Maximum distributable amount (MDA)]: nedodržanie požiadavky na kombinovanú rezervu (combined buffer requirement – CBR) vedie k povinnému obmedzeniu pri rozdeľovaní (napr. dividend, kupónových platieb z kapitálových nástrojov AT1, dobrovoľných bonusov). Banke, ktorá nespĺní CBR, bude automaticky zakázané rozdeľovať viac ako maximálnu rozdeliteľnú sumu (MDA). MDA je rozdeliteľný zisk banky vynásobený činiteľom v rozmedzí od 0,6 do 0 v závislosti od objemu chýbajúceho kapitálu CET1 v porovnaní s požiadavkou CBR.

Minimálna požiadavka na vlastné zdroje a akceptovateľné záväzky [Minimum requirement for own funds and eligible liabilities (MREL)]: požiadavka týkajúca sa všetkých úverových inštitúcií v EÚ, ktorej cieľom je zaručiť schopnosť úverových inštitúcií absorbovať straty v prípade zlyhania. Požiadavka MREL je ustanovená v smernici BRRD. Táto požiadavka má rovnaký cieľ ako požiadavka TLAC. Špecifické kapitálové požiadavky stanovené v rámci MREL sa však počítajú odlišne, na základe kritérií stanovených EBA.

Nariadenie o rámci SSM [SSM Framework Regulation]: regulačný rámec, ktorý stanovuje najmä praktické postupy týkajúce sa spolupráce medzi ECB a príslušnými vnútroštátnymi orgánmi v rámci jednotného mechanizmu dohľadu, ako uvádza článok 6 nariadenia o SSM.

Nariadenie o SSM [SSM Regulation]: právny akt, ktorý zriaďuje jednotný mechanizmus dohľadu nad úverovými inštitúciami v eurozóne, s možnosťou zapojenia ďalších členských štátov EÚ, ako jeden zo základných prvkov bankovej únie v Európe. Nariadenie poveruje ECB osobitnými úlohami, pokiaľ ide o politiky týkajúce sa prudenciálneho dohľadu nad úverovými inštitúciami.

Passporting: postupy týkajúce sa slobody zriadenia a slobody poskytovania služieb v iných členských štátoch ktoroukoľvek úverovou inštitúciou, ktorá má povolenie a ktorá je pod dohľadom príslušných orgánov iného členského štátu, za predpokladu, že na takúto činnosť má povolenie (ako stanovujú články 33 až 46 smernice CRD IV).

Postup vychádzajúci z implicitného súhlasu [Non-objection procedure]: štandardný rozhodovací proces stanovený v nariadení o SSM pre činnosť dohľadu ECB. Rada pre dohľad prijíma návrhy rozhodnutí, ktoré sú predkladané na schválenie Rade guvernérov. Rozhodnutia sa považujú za prijaté, ak voči nim Rada guvernérov v rámci stanovenej časovej lehoty (maximálne desať pracovných dní) nevznesie námietky.

Právomoci v oblasti vynucovania a sankcií [Enforcement and sanctioning powers]: právomoci, ktoré má ECB k dispozícii na i) prinútenie dohliadaného subjektu alebo osoby, aby dodržiavali prudenciálne požiadavky (vynucovanie) a ii) potrestanie dohliadaného subjektu za nedostatočné plnenie prudenciálnych požiadaviek uložením peňažnej sankcie.

Príručka dohľadu [Supervisory Manual]: príručka, ktorá obsahuje podrobné informácie o všeobecných zásadách, procesoch a postupoch ako aj metodike dohľadu nad významnými a menej významnými inštitúciami, s prihliadnutím na zásady fungovania SSM. Opisuje postupy spolupráce v rámci SSM a s orgánmi mimo SSM. Príručka dohľadu SSM je interným dokumentom pracovníkov SSM; kratšia [príručka bankového dohľadu](#), ktorá vysvetľuje spôsob fungovania SSM a podrobne opisuje postupy dohľadu SSM, bola zverejnená v novembri 2014.

Príslušný vnútroštátny orgán [National competent authority (NCA)]: verejný orgán alebo subjekt oficiálne uznaný podľa vnútroštátneho práva, ktorý je na základe

vnútroštátneho práva oprávnený vykonávať dohľad nad inštitúciami ako súčasť systému dohľadu v príslušnom členskom štáte.

Proces preskúmania a hodnotenia orgánmi dohľadu [Supervisory Review and Evaluation Process (SREP)]: proces, ktorý usmerňuje dohľadové hodnotenie významných a menej významných úverových inštitúcií. Na základe výsledkov SREP sa určuje, či je (popri minimálnych požiadavkách) potrebné stanoviť dodatočné požiadavky, pokiaľ ide o vlastné zdroje, poskytovanie informácií alebo likviditu, alebo či sú potrebné ďalšie opatrenia dohľadu.

Program previerok v oblasti dohľadu [Supervisory Examination Programme (SEP)]: v súlade s článkom 99 smernice CRD IV bankový dohľad ECB raz ročne prijíma program SEP pre inštitúcie, nad ktorými vykonáva dohľad. Program stanovuje pre každú významnú inštitúciu hlavné činnosti dohľadu, ktoré sa budú vykonávať na monitorovanie rizík a odstraňovanie jej slabých miest. Tiež určuje inštitúcie, ktoré budú podliehať zvýšenému dohľadu. Program SEP v prípade významnej inštitúcie zahŕňa prebiehajúce činnosti dohľadu, previerky na mieste a kontroly interných modelov.

Rozhodnutie dohľadu ECB [ECB supervisory decision]: právny akt prijatý ECB v rámci výkonu úloh a právomocí, ktoré jej boli zverené nariadením o jednotnom mechanizme dohľadu. Rozhodnutie je určené jednému alebo viacerým dohliadaným subjektom alebo dohliadaným skupinám alebo jednej či viacerým iným osobám a nie je všeobecne použiteľným právnym aktom.

Spoločný dohliadací tím [Joint Supervisory Team (JST)]: tím pracovníkov dohľadu zložený zo zamestnancov ECB a príslušných vnútroštátnych orgánov, ktorý zodpovedá za dohľad nad významným dohliadaným subjektom alebo významnou dohliadanou skupinou.

Významnosť [Significance]: kritérium, ktoré určuje rozdelenie povinností dohľadu medzi ECB a príslušné vnútroštátne orgány v rámci jednotného mechanizmu dohľadu. Úroveň významnosti úverových inštitúcií vychádza z kritérií stanovených v nariadení o SSM a bližšie určených v nariadení o rámci SSM.

Použité skratky

Krajiny

AT	Rakúsko	HU	Maďarsko
BE	Belgicko	IT	Taliansko
BG	Bulharsko	JP	Japonsko
CH	Švajčiarsko	LT	Litva
CY	Cyprus	LU	Luxembursko
CZ	Česká republika	LV	Lotyšsko
DK	Dánsko	MT	Malta
DE	Nemecko	NL	Holandsko
EE	Estónsko	PL	Poľsko
IE	Írsko	PT	Portugalsko
ES	Španielsko	RO	Rumunsko
FI	Fínsko	SE	Švédsko
FR	Francúzsko	SI	Slovinsko
GR	Grécko	SK	Slovensko
HR	Chorvátsko	UK	Spojené kráľovstvo

Ostatné

AQR	hodnotenie kvality aktív
BCBS	Bazilejský výbor pre bankový dohľad
COREP	spoločné vykazovanie
CRD IV	smernica o kapitálových požiadavkách
CRR	nariadenie o kapitálových požiadavkách
EBA	Európsky orgán pre bankovníctvo
ECB	Európska centrálna banka
ESRB	Európsky výbor pre systémové riziká
EÚ	Európska únia
FINREP	finančné vykazovanie
FSB	Rada pre finančnú stabilitu
JST	spoločný dohliadací tím
LSI	menej významná inštitúcia
MoU	memorandum o porozumení
NCA	príslušný vnútroštátny orgán
RAS	systém hodnotenia rizík
SEP	program previerok v oblasti dohľadu
SREP	proces preskúmania a hodnotenia orgánmi dohľadu
SSM	jednotný mechanizmus dohľadu

© Európska centrálna banka 2016

Poštová adresa	60640 Frankfurt am Main, Germany
Telefón	+49 69 1344 0
Internet	www.bankingsupervision.europa.eu

Všetky práva vyhradené. Šírenie na vzdelávacie a nekomerčné účely je povolené, ak je uvedený zdroj.

ISSN	2443-5961
ISBN	978-92-899-2140-4
DOI	10.2866/365962
Katalógové číslo EÚ	QB-BU-16-001-SK-N